

950
40

CALENDARUL ROMÂNULUI

PE

UL VISECT DELA CHRISTOS

1920

ANUL AL XXXIII

PREȚUL 5 COROANE.

CARANSEBES

RA ȘI TIPARUL. TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECEZANE

1919.

PS. 40

CALENDARUL ROMÂNULUI

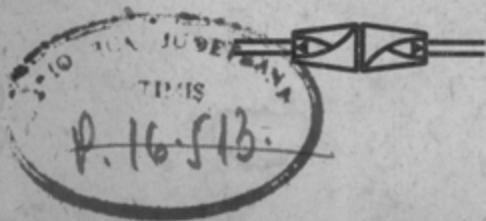
PE

ANUL VISECT DELA CHRISTOS

1920

ANUL AL XXXIII

PREȚUL 5 COROANE

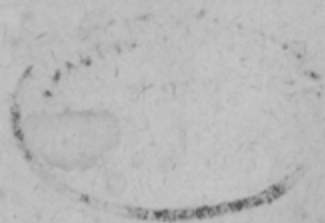

CARANSEBEȘ

EDITURA ȘI TIPARUL TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECEZANE

1919

P III 876

CRONOLOGIE

pe anul 1920

BIBLIOTECA
3-4423-11

	Anii
Dela facerea lumei după socoteala bisericeii noastre	7428
Dela facerea lumei după socoteala bisericeii apusene (romano-cato- lice)	6633
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5924
După calculul comun	5903
După calculul nou al evreilor	5680
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprile 753 înainte de Christos)	2673
Dela moartea lui Alecsandru cel Mare	2251
Dela îndreptarea calendariului iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1965
Dela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1920
Dela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1851
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian	1815
Dela cel dintâiu sinod a toată lumea din Nicea	1595
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întâmplată în 476 după Christos)	1443
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăriteană	867
Dela reîntemeierea statului țerei românesce prin Radu-Negru- Basarab, Domnul Făgărașului	630
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș	575
Dela aflarea artei tipografice	478
Dela luarea Constantinopolului de Turci	466
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	428
Dela reformațiunea lui Luther	403
Dela căderea Ungariei la Mohaci	394
Dela desrobirea limbii române de cea slavonă prin întâia carte română	349
Dela aflarea mașinelor cu abure	221
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	220
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	72
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembrie 1864)	56
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 De- cembrie 1864)	56
Dela sancționarea Statutului organic 16/28 Maiu 1869)	51
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, mai târziu regelui Carol I.	54

Dela moartea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iunie 1873)	46
Dela proclamarea independenței României	43
Dela recunoașterea independenței României de către puteri.	41
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I la 14 Martie 1881	40
Dela încoronarea regelui României Carol I (10 Mai 1881)	40
Dela adunarea din Alba Iulia a poporului român, când s'a hotărât alipirea românilor din Ungaria și Transilvania la România (20. Novembre, 1 Decembre 1918)	1

Date cronologice pe anul 1920

Litera pascăiei	5
Ciclul luni	18
Temelia luni	22
Ciclul soarelui	8
Măna anului	3

Sărbătorile și alte zile schimbătoare de peste an

Nașterea Domnului nostru Iisus Christos, Vineri, mâncare de carne 5 săptămâni 5 zile.

Triodul se începe în 19 Ianuarie.

Lăsatul de carne în 2 Februarie.

„ „ brânză în 9 Februarie.

Bunavestire, Mercuri, septemăna a șaptea din Post

Sfintele Paști, în 29 Martie.

Înălțarea Domnului, în 7 Maiu.

Duminica Rosaliilor, în 17 Maiu.

Postul SS. Apostoli 5 săptămâni (lăsatul de carne 24 Maiu) ziua lor Luni.

Posturile în biserica răsăriteană dreptmăritoare

1. Zilele de Mercuri și Vineri de peste an. — 2. Ajunul Botezului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 10 Feb. până în 28 Martie — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 24 Maiu — 28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua Crucii 14. Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15. Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Mercuri 1 Ianuarie
Vineri 3 Ianuarie
Mercuri 22 Ianuarie
Vineri 24 Ianuarie
Mercuri 1 Aprilie

Vineri 3 Aprilie
Mercuri 20 Maiu
Vineri 22 Maiu
Vineri 25 Decembre
Mercuri 30 Decembre

Săptămâna brânzei: 3 Februarie până în 9 Februarie; deci deslegare la ouă și brânză: Mercuri 5 Februarie, Vineri 7 Februarie.

Semnele cerești și caracterul lor:

Soarele și celelalte planete

Soarele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♁
Junone	♁
Palade	♁
Cerere	♁
Joie	♁
Saturn	♄
Urania	♅

Douăsprezece zodii ale ceriului

Berbecul	♈	
Taurul	♉	
Gemenii	♊	
Racul	♋	
Leul	♌	
Fecioara	♍	
Cumpăna	♎	
Scorpia	♏	
Săgetătorul	♐	
Căpriorul	♑	
Udătorul	♒	
Peștii	♓	

Însemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinții; P. sau Păr-
Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioasa; CC. PP. Cuvioșii
Părinți; Ca. m. Cuvioasa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira
(Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sfinții Apostoli; Archep. Aep.
Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM.
Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii
Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc);
Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu
de minuni; Ad. m. Aducerea moaștelor; G. d. a. Gură de aur;
înv. învierii; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă ☾
Pătrariul întâiu ☾

Lună plină ☀
Pătrariul din urmă ☾

Zilele Sept. Zilele Săptămânii.

Vezi: Sărbătorile cele însemnate cu † roșie sunt sărbători
împărătești, cară cele cu (†) neagră sunt sărbători bisericești.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 oare

Gerariu

Zilele sept.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Data	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	(†) Tăer. impr.; Vas. c. M.	14	Felix		7.40	4.38
Joi	2	C. P. Silvestru	15	Maurus		7.40	4.39
Vin.	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel		7.39	4.40
Sâmb	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teoctist	17	Antonie pust.		7.38	4.41

Dumineca înainte de Botezul Domnului, Marcu c. 1, v. 1-8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos Fiul lui Dumnezeu...”; ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	5	M. Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca		7.37	4.42
Luni	6	(†) Botezul Domn. n. I. Ch.	19	Canut		7.36	4.44
Marți	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.		7.36	4.46
Merc.	8	Ca m. Dominica: C. George	21	Agnes		7.35	4.47
Joi	9	M. Polieuct	22	Vincentiu		7.35	4.48
Vin.	10	P. Grig. Ep. Nisiei; C. Dometie	23	Logod. Mariei		7.34	4.49
Sâm.	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu		7.33	4.50

Dumineca după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12-17: „În vremea aceea auzind Iisus, că Ioan s-a prins...”; ev. inv. 11; gl. 8.

Dum.	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel		7.32	4.52
Luni	13	Mii Ermil și Stratonie	26	Policarp		7.31	4.53
Marți	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.		7.30	4.55
Merc.	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare		7.29	4.57
Joi	16	Închinarea cinst. lanț al Ap. Petru	29	Francisc Sal.		7.28	4.58
Vin.	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina		7.27	5.
Sâm.	18	PP. Atanasie și Chirii Aep. Alexand.	31	Petru N.		7.26	5.02

Tridoul Dumineca Vameșului și a Fariseului, Luca a 16-a (cea din Dumineca a 33-a după Evang.) cap 18, v. 10-14: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s-au suit în biserică să se roage...”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat		7.24	5.03
Luni	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(†) Înt. Domnului		7.23	5.05
Marți	21	C. P. Macsim; M. Neofit	3	Blasius		7.26	5.06
Merc.	22	S. Ap. Timot.; M. Anastasie	4	Veronica		7.21	5.07
Joi	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata		7.20	5.08
Vin.	24	Ca maică Xenia	6	Dorotea		7.19	5.10
Sâm.	25	(†) Grig. Teol. Aep. Const.	7	Romuald		7.17	5.11

Dumineca Fiului răstăcit, Luca c. 15, v. 11-32: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi feciori...”; ev. inv. 2; gl. 2.

Dum.	26	C. P. Xenofont	8	Ioan		7.16	5.13
Luni	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)	9	Apolonia		7.15	5.15
Marți	28	C. P. Efrem Sirul	10	Scholastica		7.13	5.17
Merc.	29	Aduc. moast. S. Ignatie	11	Desideriu		7.12	5.18
Joi	30	(†) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia		7.11	5.19
Vin.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina		7.09	5.21

Ianuarie.

Povețe economice

Cară gunoiu, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți resplătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți facă un lucru de treabă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue mai bune. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de baleză, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Prevestirea timpului :

Din 1 până în 12 ploios; din 12 până la 18 timp nestatornic cu zăpadă și vânt; din 19 până în 25 timp întunecos cu ploale și vânt; din 26 până în 31 ger cu zăpadă.

Notițe:

Februarie,

are 29 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Faur.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Sâm.	1	S. M. Trifon	14	Valentin		7.07 5.22

Duminea lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46: „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omului într'u mărirea sa...”; Luca cap. 2, 22—40: „În vremea aceea adusau părinții pe Iisus pruncul...”, la Utrenie ev. praznicului, Luca c. 2, v. 25—32: „În vremea aceea era un om în Ierusalim, anume Simeon...”; gl. 3.

Dum.	2	(†) Întîmpinarea Domnului	15	Faustin		7.06 5.24
Luni	3	Sf. și drept, Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana		7.04 5.26
Mărti	4	C. P. Isidor	17	Constanția		7.02 5.27
Merc.	5	Ma Agatia	18	Flavian		7.01 5.28
Joi	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad		7. 5.29
Vin.	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu		6.58 5.31
Sâm.	8	M. M. Teodor Stratilat	21	Eleonora		6.57 5.33

Duminea lăsatului de brînză, Mateiu c. 6, v. 14—21: „Zis'a Domnul: De veți ierta oamenilor greșelele lor...”; ev. inv. 4; gl. 4.

Dum.	9	M. Nichifor	22	Petru C.		6.55 5.34
Luni	10	Săntitul M. M. Haralampie	23	Romana		6.53 5.36
Mărti	11	M. Vlasie	24	Ziua întrec.		6.50 5.38
Merc.	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Matia ap.		6.48 5.39
Joi	13	C. P. Martinian	26	Valburga		6.46 5.41
Vin.	14	C. P. Auxentie	27	Alexandru		6.44 5.42
Sâm.	15	Apost. Onisim	28	Leandru		6.43 5.44

Duminea 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 44—52: „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galileea...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	16	M. M. Pamfilie	29	Romanus		6.42 5.44
Luni	17	M. M. Teodor Tiron	1	Mart. Albin		6.42 5.45
Mărti	18	P. Leon	2	Simpliciu		6.40 5.46
Merc.	19	Apostolul Archip	3	Cunigunda		6.38 5.47
Joi	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	4	Casimir		6.37 5.48
Vin.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	5	Eusebiu		6.35 5.49
Sâm.	22	Afl. moașt. SS. Mi din Eugenia	6	Frideric		6.33 5.51

Duminea a 2-a din Post, Marcu. 2, v. 1—12: „În vremea aceea intrat-a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 6; gl. 6.

Dum.	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	7	Toma Acuin.		6.31 5.52
Luni	24	(†) Afl. cap. S. Ioan Bot.	8	Ioan		6.29 5.54
Mărti	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	9	Francisca		6.27 5.55
Merc.	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	10	Cei 40 mart.		6.25 5.57
Joi	27	C. P. Procopie mărturisit.	11	Eracliu		6.24 5.58
Vin.	28	C. P. Vasilie mărturisit.	12	Grigorie		6.22 5.59
Sâm.	29	C. P. Casian cel dela Roma	13	Rosina		6.20 6.

Februarie.

Povețe economice:

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și împrăstie gunoiu, ca'pe când se desgheață, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua împrejurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaie, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș samănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bee apă de pe neauă, căci cele de a fâta pierd mielui, — iar celor fătate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mează-zi a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umăd, până la folosință. Sfârșește curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curățește altoii mai tângeri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadnita și samăna țeler, ceapă, sălată, călărabe, crăstăveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperement în contra gerului.

Prevestirea timpului.

1—10 ninsoare și frig; 11 până în 15 vânt rece; până în 18 ger, noaptea ploaie rece; 19—23 timp apru cu vânt; până în 29 ger, vânt și zăpadă.

Notițe:

Martie,

are 31 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele răsare	apune
-----------------	-------	--	-------	---------------------------------------	-------	-------------------	-------

Duminica a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34-38: „Zis-a Domnul: Că-va voește să vină după mine...”; ev. inv. 7; gl. 7.

Dum.	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda		6.18	6.02
Luni	2	M. Teodot Ep. Chiraniei	15	Longin		6.16	6.03
Mărti	3	Mii Entropie. Cleonic, Vasilisc	16	Heribert		6.14	6.04
Merc.	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda		6.12	6.06
Joi	5	M. Conon	18	Eduard		6.10	6.07
Vin.	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif		6.09	6.08
Sâm.	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Nichita		6.07	6.10

Duminica a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17-31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus...”; ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict		6.05	6.11
Luni	9	(+) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina		6.02	6.13
Mărti	10	M. Codrat	23	Victorin		6.	6.14
Merc.	11	P. Sofronie Patr. Ierusal.	24	(+) Gavril arb.		5.58	6.15
Joi	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	(+) Bunavestire		5.57	6.16
Vin.	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Cons.	26	Emanuil		5.55	6.18
Sâm.	14	C. P. Benedict, M. Alexandru	27	Rupert		5.53	6.19

Duminica a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33-45: „În vremea aceea, luând Iisus pe cei doisprezece...”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	15	M. Agapie	28	(+) Flor.; Guntram		5.51	6.21
Luni	16	M. Sabin și Papie	29	Eustasiu		5.49	6.22
Mărti	17	C. Alexie omul lui Dzeu	30	Cuirin		5.47	6.24
Merc.	18	P. Ciril Aep. Ierusal.	31	Amos pror.		5.45	6.26
Joi	19	Mii Chrisant și Darie	1	Aprilie Hugo		5.44	6.26
Vin.	20	CC. PP. uciși în măn. s. Sava	2	(+) Vin. Pat.; Francis		5.42	6.27
Sâm.	21	C. P. Iacob Ep. și mărt.	3	Cristian		5.40	6.28

Duminica a 6-a din Post, a Florilor, Ioan c. 12 v. 1-18: „Mai înainte de Paști cu 6 zile...”; ev. inv. 10; gl. 1.

Dum.	22	(+) Florile; M. Vasile preotul	4	Dum. Paștilor; Isidor		5.38	6.30
Luni	23	C. M. Nicon și învățecii lui	5	Lunia Paștilor; Vincențiu		5.36	6.31
Mărti	24	C. P. Zaharie	6	Sixtus		5.34	6.32
Merc.	25	(+) Bunavestire	7	Herman		5.32	6.33
Joi	26	Sob m. v. Gavril	8	Dionisie		5.31	6.34
Vin.	27	(+) Vin. Patim. S. m. Matrona din Tes.	9	Ezechiel		5.29	6.36
Sâm.	28	C. Stefan f. d. m.	10	Maria		5.27	6.37

Duminica SS. Paști, Ioan c. 1, v. 1-17: „Întru început era cuvântul...”; ev. inv. 11; gl. 1.

Dum.	29	(+) S. S. Paști; C. P. Marcu Ep., Ciril dia.	11	Leon		5.25	6.39
Luni	30	(+) Lunia Paștilor C. Ioan Scărarul	12	Iuliu		5.23	6.40
Mărti	31	(+) Mărtia Paștilor; C. P. și f. d. m. Ipatie Ep.	13	Hermenegild		5.21	6.41

Martie.

Povețe economice :

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu samănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre samănăturile tomnatice, ce au esit rari, aruncă samănță de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face samănță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva samănțe de cânepă. Mirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Prevestirea timpului :

1—10 zăpadă cu ploaie și foarte frig; 11—19 timp schimbăcios, cald și frig; 20—24 zăpadă cu ploaie și vânt; 25—31 timp frumos.

Notițe:

Aprilie,

are 30 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 ore

Prier.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	C. mă Maria Egipteanca	14	Tiburt		5.19	6.42
Joi	2	C. P. Tit. f. d. m.	15	Anastasia		5.18	6.43
Vin.	3	C. P. Nichita mărt.	16	Turibius		5.16	6.45
Sâm.	4	C. P. Iosif scriit. de cântări	17	Rudolf		5.14	6.40

Duminea a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „Fiind seara în ziua aceea...”;
ev. inv. 1., gl. 1.

Dum.	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apolonie		5.12	6.48
Luni	6	C. P. Eutichie	19	Crescentia		5.10	6.49
Marți	7	C. P. George Ep. Militinei	20	Sulpiciu		5.08	6.50
Merc.	8	SS. Ap. Irodion, Agav, Ruf.	21	Auselm		5.07	6.52
Joi	9	M. Eupsichie din Cesarea	22	Soter și Caiet		5.06	6.53
Vin.	10	Mii Terenție și Pompie	23	Adalbert		5.04	6.54
Sâm.	11	M. Antipa Ep. Pergamului	24	George		5.02	6.55

Duminea a 3-a după Paști, a Mironositelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	12	P. C. Vasilie mărturisit.	25	Marcu ev.		5.	6.57
Luni	13	M. Artemon	26	Cletus		4.58	6.58
Marți	14	P. Martin mărturisorul	27	Peregrin		4.56	6.59
Merc.	15	SS. Apli. Aristarh, Pud și Trodm	28	Vitalis		4.55	5.01
Joi	16	SS. Me. Agapia, Irina și Chionia	29	Petru M.		4.54	7.02
Vin.	17	C. P. Simeon și Achachie	30	Ecaterina		4.52	7.03
Sâm.	18	C. P. Ioan învățac. s. Grigor.	1	Mai Filip		4.50	7.04

Duminea a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	19	C.P. Ioan din peștera veche	2	Atanasie		4.49	7.06
Luni	20	C. P. Teodor Trihina	3	Afl. s. cruci		4.47	7.07
Marți	21	Mii Ianuarie și Teodor	4	Florian		4.47	7.08
Merc.	22	C. P. Teodor Sichiutul	5	Piu V.		4.44	7.10
Joi	23	(†) S. M. M. George	6	Ioan		4.43	7.11
Vin.	24	S. M. Sava, C. Elisaveta	7	Stanislau		4.42	7.12
Sâm.	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail		4.40	7.13

Duminea a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a Iisus în cetatea Samariei...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	9	Grigorie N.		4.39	7.15
Luni	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.37	7.16
Marți	28	Aplii Iason și Sosipatru	11	Gangolf	Zile de rugăciune	4.35	7.17
Merc.	29	Mii din Chizic; C. Memnon	12	Pancrațiu		4.34	7.18
Joi	30	Ap. Iacob al lui Zevedei	13	Enalt. D. Savațiu		4.33	7.19

Aprilie.

Povețe economice:

Plivește sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Samănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivesce și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu întârziezi. Grijește ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Resadnițele cu acoperemânt se descoper toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de ploaie udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întoarce grânele și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci mirosul ei le alungă. Grăul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerné-l, că-și perde mirosul.

Prevestirea timpului:

1—4 timp furtunos; 5—9 ploaie, timp nestatornic; 10—16 îngheț și timp rece; 17—24 timp plăcut și cald; 25—30 ploaie cu tunete.

Notițe:

Maiu,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Florariu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigof. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Vin.	1	Pr. Ieremia	14	Bonifaciu		4.32 7.20
Sâm.	2	Aduc. moașt. s. At. c. m. P. Al.	15	Sofia		4.31 7.21

Duminica a 6-a d. Paști, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1—38: „În vremea aceea trecând Iisus . . .”;
ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	3	Mii Timoteiu și Maura	16	Ioan N.		4.30 7.23
Luni	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.29 7.24
Mărti	5	M. Mă Irina	18	Venant		4.28 7.25
Merc.	6	Dreptul Iov	19	Celestiu		4.27 7.26
Joi	7	(+) Înălț. D.; Pomer. s. †, Mii Ec. și Codrat	20	Bernhard		4.26 7.27
Vin.	8	(†) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Felix		4.25 7.28
Sâm.	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	Iulia		4.24 7.29

Duminica a 7-a d. Paști, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1—13: „În vremea aceea, ridicând Iisus
ochii săi la ceriu . . .”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	10	Ap. Simeon Zilotul	23	Rusalile; Desideriu		4.23 7.30
Luni	11	M. Mochie	24	Lunia Rus.; Ioana		4.22 7.32
Mărti	12	Gherman p. Const. Epifanie ep. Cipr.	25	Urban		4.21 7.33
Merc.	13	Ma. Glicheria	26	Filip		4.20 7.34
Joi	14	M. Isidor	27	Ioan		4.19 7.35
Vin.	15	C. P. Pachomie	28	Wilhelm		4.18 7.36
Sâm.	16	C. P. Teodor Sântitul	29	Maximilian		4.17 7.37

Dum. Rusalilor, Ioan c. 7, v. 37—53: „Iar în ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului . . .”.

Dum.	17	(+) Pog. D. Sânt Ap. Andronic	30	Ferdinand		4.16 7.38
Luni	18	(+) L. R. M. Teodot	31	Angela		4.15 7.39
Mărti	19	(+) M. R. M. Patrichie Ep. Prustel	1	Iunie Grațiana		4.15 7.40
Merc.	20	(+) M. Talaleu	2	Erasm		4.15 7.41
Joi	21	Constantin și Elena	3	(+) Iola v. Clotild		4.14 7.42
Vin.	22	M. Vasilisc	4	Florian		4.14 7.42
Sâm.	23	C. P. Mihail mărturisitorul	5	Bonifaciu		4.13 7.43

Duminica 1 d. Rusalii, a Tuturor Sfinților, Matei c. 10, v. 32—33, 37—38: „Zis-a Domnul în-
vățăcelor săi: Tot cea ce va mărturisii pentru mine . . .”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4.12 7.44
Luni	25	a 3-a afl. a ca. s. Ioan Botez.	7	Inima Dini Lucretia		4.12 7.45
Mărti	26	Ap. Carp	8	Medard		4.11 7.45
Merc.	27	M. Terapont	9	Primus		4.11 7.46
Joi	28	P. Nichita Ep. Calcedon	10	Margareta		4.11 7.47
Vin.	29	C. M. Teodosia	11	Varnavas		4.11 7.48
Sâm.	30	C. P. Isachie	12	Ioan Fac.		4.11 7.48

Duminica a 2-a d. Rusalii, Matei c. 4, v. 18—23: „În vremea aceea umblând Iisus pe lângă
marea Galileei . . .”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	31	S. Ap. Ernia; S. M. Ermei	13	Antonie Pad.		4.11 7.49
------	----	---------------------------	----	--------------	--	-----------

Maiu.

Povețe economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Samănă câneapă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată pe jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește luterăna înainte de înflorire, dar grijește, să n'o tai prea pe jos, că pierde multă din ea, să o dai verde la vite svânteaz-o mai întâiu și o amestecă cu paie mănunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădește tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuiește sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofi ce-i dăm la animale, colțul trebuiește depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului:

1—10 timp statornic plăcut; 11—20 zile reci și ploioase; 21—31 timp frumos și cald.

Notițe:

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 ore

Cireșeriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Luni	1	M. Iustin	14	Ioan Novi		4.10/7.50
Mărti	2	P. Nichifor	15	Vitus		4.10/7.50
Merc.	3	M. Lucian	16	Beno		4.10/7.51
Joi	4	P. Mitrofan Pat. Const.	17	Adolf		4.10/7.51
Vin.	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	18	Gervasia		4.10/7.51
Sâm.	6	CC. PP. Visarion și Ilarion	19	Iuliana		4.10/7.51

Duminea a 3-a d. Rusali, Mateiu c. 6, v. 22-33: „Zis'a Domnului: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	7	M. Teodot Ep. Anchirei	20	Silverius		4.10/7.51
Luni	8	M. Teodor Stratilat	21	Alois		4.10/7.51
Mărti	9	P. Chiril Archiep. Alexand.	22	Paulin		4.10/7.51
Merc.	10	Mii Timoteiu, Alex., Anton	23	Edeltrud		4.11/7.51
Joi	11	Ap. Bartolomeiu, Varnava	24	Ioan Botez.		4.11/7.51
Vin.	12	P. Onofrie	25	Prosper		4.11/7.51
Sâm.	13	M. Ahilina; S. Trifilie, E. Lencusiei	26	Vigilius		4.11/7.51

Duminea a 4-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 5-13: „În vremea aceea, intrând Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	14	Pr. Eliseu și Metodie Patr. Const.	27	Ladislau		4.12/7.52
Luni	15	Pr. Amos	28	Leo II.		4.12/7.52
Mărti	16	Tihon f. d. m. Ep. Amatundei	29	Petru și Pavel		4.12/7.52
Merc.	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4.12/7.52
Joi	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4.14/7.52
Vin.	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4.14/7.52
Sâm.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4.15/7.52

Duminea a 5-a d. Rusali, Mateiu c. 8, v. 28-34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gergesenilor...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4.16/7.52
Luni	22	M. Eusebie Ep. Samosator	5	Domitiu		4.16/7.51
Mărti	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4.17/7.51
Merc.	24	(+) Nasc. S. Ioan Botezăt.	7	Vilibald		4.17/7.50
Joi	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4.18/7.50
Vin.	26	C. P. David din Tesalonic	9	Anatolia		4.19/7.49
Sâm.	27	C. P. Samson prim. de străin	10	Amalia		4.20/7.49

Duminea a 6-a d. Rusali, Mateiu c. 9, v. 1-8: „În vremea aceea intrând Iisus în corabie...”; ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	28	Ad. moașt. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4.21/7.48
Luni	29	(+) SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4.22/7.48
Mărti	30	(+) Adun. (Sob.) SS. Apostoli	13	Margareta		4.23/7.48

Iunie.

Povețe economice.

Când e ferbințeală scutește vitele, adăpostindu-le la umbră.. Oculează pădureți mai bine după ploaie, și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare, cosește-o. De pătimesc porcii la grumaz din cauza căldurii, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Heleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnici la coșnițe, închide calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru iarnă. Samănă rapița.

Prevestirea timpului.

1—10 timp cald frumos; 11—20 ploaie cu tunete, timp întunecos și neplăcut; 21—25 timp furtunos cu ploaie; 26—30 timp plăcut.

Notițe:

Iulie,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Cuptoriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele	
						resare	apune
Merc.	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	14	Bonaventura		4.24	7.47
Joi	2	Vestmântul Născ. de Dzeu	15	Imp. Apostol.		4.24	7.47
Vin.	3	M. Iachint, Anatolie P. Const.	16	Maria B.		4.2	7.46
Sâm.	4	P. Andrei Arhiep. Critului	17	Alexie		4.26	7.45

Duminică a 7-a d. Rusalii, Mateiu c. 9, v. 27-35: „În vremea aceea trecând Iisus au mers după dânsul doi orbi...”; ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	5	(†) C. P. Atan. al. At., S. Marta	18	Frideric		4.27	7.44
Luni	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia		4.28	7.43
Mărti	7	C. P. Toma, Acachie Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie		4.29	7.42
Merc.	8	M. M. Procopie	21	Olga		4.30	7.41
Joi	9	M. Pancrație Ep. Tavromeni	22	Maria Magd.		4.31	7.40
Vin.	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie		4.32	7.39
Sâm.	11	Ma Eufemia	24	Christina		4.33	7.38

Duminică a 8-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 14-22: „În vremea aceea a văzut Iisus popor mult...”; ev. inv. 8; gl. 7.

Dum.	12	Mii Proclu și Ilarie; C. Mihail	25	Iacob ap.		4.34	7.37
Luni	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana		4.35	7.36
Mărti	14	Ap. Achila	27	Pantelimon		4.37	7.35
Merc.	15	M. Chiric și Iulita mama lui	28	Victor		4.38	7.34
Joi	16	M. Antinogen	29	Marta		4.39	7.32
Vin.	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.		4.40	7.31
Sâm.	18	Mii Iachint și Emilian	31	Ignatie Loiola		4.41	7.30

Duminică a 9-a d. Rusalii, a SS. Părinți, Mateiu c. 14, v. 22-34: „În vremea aceea silit-a Iisus pe învățăcelii săi să intre în corabie...”; Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea ridicând Iisus ochii se la ceriuri...”; ev. inv. 9; gl. 8.

Dum.	19	C. P. Die și Ca Macrina	1	Aug. L. s Petru		4.42	7.29
Luni	20	(†) Prof. Ilie	2	Porțiuncula		4.43	7.28
Mărti	21	CC. PP. Ioan și Sim.; Pr. Iezechil	3	Stefan		4.44	7.26
Merc.	22	(†) Mironos. Maria Magdalena	4	Dominicus		4.46	7.25
Joi	23	M. Foca	5	Maria Schnee		4.47	7.24
Vin.	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la față		4.48	7.22
Sâm.	25	(†) Adormirea santei Ana	7	Caietan		4.49	7.20

Duminică a 10-a după Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14-24: „În vremea aceea s-a apropiat călăra Iisus un om înghinându-l înaintea lui...”; ev. inv. 10; gl. 1.

Dum.	26	M. Ermolae	8	Chiriac		4.50	7.19
Luni	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman		4.51	7.18
Mărti	28	Ap. Proh., Nic., Tim. și Par.	10	Laurențiu		4.52	7.17
Merc.	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana		4.54	7.16
Joi	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara		4.55	7.14
Vin.	31	Dreptul Eudochim	13	Casian		4.57	7.12

Iulie.

Povețe economice.

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând poartă grijă, să ai bani, ca să poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescoapte, că să scutură o mulțime de grăunțe și nici făina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedecă strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pae, ca să nu se îneca. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Aceste ținele de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului.

1—4 ploios; 5—12 timp frumos; 13—16 ploaie și furtună; 16—22 mai mult ploios; 23—31 zile calde și plăcute.

Notițe:

1920
1846
—
24

August,

are 31 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 ore

Măslariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele răsare	apune
Sâm.	1	Scoat. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie		4.58	7.10
Duminea a 11-a după Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23-35: „Zis-a Domnul pilda aceasta. Ase-mănătuș-a împărăția cerului omului împărat...”; ev. inv. 11; gl. 2.							
Dum.	2	Aduc. moaștelor s. Ștefan	15(†)	Înăl. Mariei		4.59	7.09
Luni	3	CC.PP.Isachie, Dalmat., Faust	16	Rochus		5.	7.08
Marți	4	SS. 7 Tineri din Efes	17	Bertram		5.01	7.06
Merc.	5	M. Eusignie	18	Elena		5.03	7.05
Joi	6(†)	Schimbarea la Față	19	Ludovic		5.04	7.03
Vin.	7	C. M. Dometie	20(†)	Reg. Ștefan		5.05	7.01
Sâm.	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.		5.06	6.59
Duminea a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16-28: „În vremea aceea s'a apropiat către Iisus un tânăr...”; ev. inv. 1; gl. 8.							
Dum.	9	Ap. Matia	22	Timoteiu		5.07	6.57
Luni	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip		5.08	6.56
Marți	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu		5.10	6.54
Merc.	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic		5.11	6.52
Joi	13	C. P. Macsim mărturisit.	26	Zefirin		5.12	6.50
Vin.	14	Pr. Michea	27	Iosif Calas		5.14	6.48
Sâm.	15(†)	Adorm. Născăt. de Dzeu	28	Augustin		5.15	6.46
Duminea a 13-a d. Rusalii, Mateiu c. 21, v. 33-42: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om era stăpân al casei...”; ev. inv. 2; gl. 4.							
Dum.	16	Ad. icoanei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan		5.17	6.44
Luni	17	M. Miron	30	Rosa		5.18	6.42
Marți	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund		5.19	6.40
Merc.	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu		5.20	6.39
Joi	20	Pr. Samuil	2	Ștefan		5.21	6.37
Vin.	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina		5.23	6.35
Sâm.	22	M. Agatonie	4	Rosalia		5.24	6.33
Duminea a 14-a d. Rusalii, Mateiu c. 22, v. 1-14: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Asămăna-tuș-a împărăția cerurilor omului împărat...”; ev. inv. 3; gl. 5.							
Dum.	23	M. Lup	5	Laurent		5.25	6.31
Luni	24	M. Eutichie	6	Magnus		5.26	6.30
Marți	25	Înt. m. ap. Vartol.; Ap. Tit	7	Regina		5.27	6.28
Merc.	26	Mii Adrian și Natalia	8(†)	Nasc. Născ.		5.29	6.26
Joi	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie		5.30	6.24
Vin.	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.		5.31	6.22
Sâm.	29(†)	Tăerea cap. s. Ioan Bot.	11	Protus		5.33	6.20
Duminea a 15-a d. Rusalii, Mateiu c. 22, v. 25-46: „În vremea aceea un legiutor oare care se s-a apropiat către Iisus...”; ev. inv. 4; gl. 6.							
Dum.	30	Alexandru, Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu		5.34	6.18
Luni	31	Brăul Preacuratei Mariei	13	Matern		5.35	6.16

August.

Povețe economice.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă săiată iernatică. Adună sămânțele de legumi coapte acuma, le curățește și acață în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Samănă rapița. De vezi albinele că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoli oculați văzând că nu s'au prins, trebuiesc din nou oculați. Proptește pomii prea încărcați și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunii poți și sămăna. Adună simburi de toate poamele.

Prevestirea timpului.

La început ploios, apoi până la 15 zile plăcute și calde; 16—31 zile calde, frumoase.

Notițe:

Septembrie,

are 30 zile

Ziua are 12 și noaptea 12 ore

Răpciune.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele resare apune
Mărti	1	(†) C. P. Simeon stălpnicul	14	Înălț. Crucii		5.36 6.14
Merc.	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicodem		5.37 6.13
Joi	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila		5.38 6.11
Vin.	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard		5.40 6.09
Sâm.	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.		5.41 6.07

Dumineca a 16-a după Rusalii, Mateiu c. 25, v. 14—30: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om mergând departe a chemat slugile sale...”; ev. inv. 6, gl. 7.

Dum.	6	Minunea Archang. Mihail	19	Ianuarie		5.43 6.05
Luni	7	M. Sozont	20	Eustachie		5.44 6.03
Mărti	8	(†) Nasc. Născ. de Dzeu	21	Mateiu ev.		5.45 6.02
Merc.	9	(†) SS. PP. Ioachim și Ana	22	Mauritiu		5.46 6
Joi	10	Mle Minodora, Mitr., Nimf.	23	Tecla		5.47 5.57
Vin.	11	Ca Teodora	24	Rupert		5.49 5.55
Sâm.	12	M. Autonom	25	Cleofa		5.50 5.53

Dumineca a 17-a d. Rusalii, înaintea Înălțării sântei Cruci, Ioan c. 8, v. 13—17: „Zis-a Domnul: Nimeni nu s-a suit la ceriu...”; ev. inv. 6, gl. 8.

Dum.	13	M. Corneliu Sutașul	26	Ciprian		5.52 5.51
Luni	14	(†) Înălțarea cinstitei Cruci	27	Cosma și Dam.		5.53 5.49
Mărti	15	M. M. Nichita	28	Vencisl. reg.		5.54 5.47
Merc.	16	M. Mă Eufemia	29	Michail Arhan.		5.55 5.46
Joi	17	M. Mă Sofia și fiicele ei	30	Ieronim		5.56 5.44
Vin.	18	C. P. Eumenie făc. de minuni	1	Oct. Remigiu		5.58 5.41
Sâm.	19	Mil Trofim, Savatie, Dorimedont	2	Leodegar		5.59 5.39

Dumineca a 18-a după Rusalii, după Înălțarea sântei Cruci, Marcu c. 8, v. 34 — c. 9, v. 1: „Zis-a Domnul: Cei ce voește se vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 7, gl. 1.

Dum.	20	M. Eustatie și fiii sei	3	Candid		6.01 5.37
Luni	21	Ap. Codrat din Magnesia	4	Francisc Ser.		6.02 5.35
Mărti	22	M. Foca făcăt. de minuni	5	Placid		6.03 5.34
Merc.	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	6	Bruno		6.04 5.32
Joi	24	M. Tecla	7	Iustina		6.05 5.30
Vin.	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8	Brigita		6.07 5.28
Sâm.	26	(†) Adormirea S. Ioan Ev.	9	Dionisie		6.08 5.26

Dumineca 19-a d. Rusalii, Luca a 1-a (cea din Dumineca a 18-a d. Evang.) c. 5, v. 1—11: „În vremea aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 8, gl. 2.

Dum.	27	M. Calistrat	10	Francisc Bor.		6.10 5.24
Luni	28	C. P. Chariton mărturisitoriu	11	Nicasiu		6.11 5.22
Mărti	29	C. P. Chiriack Sihastrul	12	Maximilian		6.12 5.20
Merc.	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	13	Coloman		6.13 5.19

Septembre.

Povețe economice.

În luna aceasta să începe culesul poamelor. Soiurile iernatice să culeg cu mâna și să împărtășesc în clase după mărime și frumsețe, să aibă un preț mai bun. Înainte de a le așeza în pivniță să întind la soare, ca să ese umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiești a-i sădi mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Samănă bucate tomatice. Nu fi sgârcit la sămănat, că te ve-i căi la secerat. Pe la capătul lunei să ia miera de la stupi. De sunt încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul erbii, le samănă cu sămânță de iarbă și flori de fân.

Prevestirea timpului.

1—10 timp mai mult umed și nestatornic 11—20 timp frumos; 21—26 timp neplăcut și furtunos; 27—30 timp plăcut.

Notițe:

Octombrie,

are 31 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele săpt.	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Data	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele răsare	apune
Joi	1	Ap. Anania C.P. Roman cânt.	14	Calistus		6.15	5.17
Vin.	2	M. Ciprian; Ma Iustina fecioara	15	Teresia		6.16	5.15
Sâm.	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus		6.18	5.13

Duminea a 20-a după Rusalii, Luca a 2-a (cea din Duminea a 19-a după Evang.) c. 6, v. 31-38; „Zis-a Domnul: Precum voiați să vă faceți vouă oamenii...”; ev. inv. 9; gl. 3.

Dum.	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig		6.19	5.11
Luni	5	M. Charitina	18	Luca ev.		6.20	5.09
Mărti	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.		6.21	5.08
Merc.	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician		6.22	5.07
Joi	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula		6.24	5.05
Vin.	9	(†) Ap. Iacob și C.P. Andronic	22	Cordula		6.25	5.03
Sâm.	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.		6.26	5.01

Duminea a 21-a după Rusalii, a S. S. Părinți. Luca a 3-a (cea din Duminea a 20-a după Evang.) c. 7, v. 1-16; „În vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; Ioan c. 17, v. 1-13; „În vremea aceea ridicând Iisus ochii se la ceri...”; ev. inv. 10; gl. 4.

Dum.	11	(†) Ap. Filip; C. Teofan märt.	24	Rafail Archan.		6.28	4.59
Luni	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant		6.29	4.58
Mărti	13	Mii Carp și Păpil	26	Amand		6.30	4.57
Merc.	14	(†) Cuv. Paraschiva	27	Frument		6.32	4.56
Joi	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda		6.34	4.54
Vin.	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis		6.35	4.52
Sâm.	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu Crit.	30	Claudie		6.37	4.51

Duminea a 22-a d. Rusalii, Luca a 4-a (cea din Duminea a 21-a d. Evang.) c. 8, v. 5-15; „Zis-a Domnul pilda aceasta: Eșit-a sămănătorul...”; ev. inv. 11; gl. 5.

Dum.	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang		6.38	4.49
Luni	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov. + Toți Sfinții		6.39	4.48
Mărti	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.		6.41	4.47
Merc.	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert		6.42	4.45
Joi	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.		6.44	4.43
Vin.	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric		6.45	4.41
Sâm.	24	M. Mă Areta	6	Leonard		6.46	4.40

Duminea a 23-a d. Rusalii, Luca a 6-a (cea din Duminea a 23-a după Evang.) c. 8, v. 23-39; „În vremea aceea venit-a Iisus cu corabia în lăturea Gadarenilor...”; ev. inv. 1; gl. 6.

Dum.	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert		6.47	4.38
Luni	26	(†) S. M. M. Dimitrie	8	Gottfried		6.49	4.37
Mărti	27	M. Nestor	9	Teodor		6.51	4.36
Merc.	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andrei		6.52	4.35
Joi	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	11	Martin		6.54	4.34
Vin.	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert		6.55	4.33
Sâm.	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	13	Stanislau		6.57	4.32

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul poamelor ȋine încă. Grijesco, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se ȋi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste iarnă să degereze. Resădesc în straturi bine lucrate sălătă iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curătesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul merit a se sămăna de cu primăvară, gerul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățesc. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

16 zile frumoase apoi dela 17 până la 20 timp rece întunecat; 21—24 vânturi aspre și zile noroase; 25—30 ploaie rece.

Notițe:

Novembre,

are 30 zile

Zisua are 10 și seaptea 14 oare

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele
						resare/apune

Duminica a 24-a d. Rusali, Luca a 5-a (cea din Dum. a 22-a din Evang.) c. 16, v. 19-31 :
„Zis-a Domnul pilda aceasta: Era un om oarecare bogat...”; ev. inv. 2; gl. 7

Dum.	1	SS. f. de arg. Cosma și Damian	14	Venerand		6.58 4.31
Luni	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7 4.30
Marti	3	Mii Acheptima, Aitala, Iosif	16	Otmâr		7.01 4.29
Merc.	4	C. Ioanic.; Mii Nicandru, Ermeu	17	Grigorie Teol.		7.02 4.28
Joi	5	Mii Galacteon și Epistimia soț. sa	18	Odo		7.03 4.27
Vin.	6	P. Pavel mâr. Patr. Con.	19	Elisabeta		7.05 4.26
Sâm.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7.06 4.25

Duminica a 25-a d. Rusali, Luca a 7-a (cea din Dum. a 24-a după Evang.) c. 8, v. 41-56 :
„În vremea aceea venit-a un om cătră Iisus...”; Luca c. 10, v. 16-21 : „Zis-a Domnul în-
vâțeleilor săi: Ceta ce ascultă pe voi, pe mine ascultă...”; ev. inv. 3; gl. 8.

Dum.	8	(†) Arh. Mihail și Gavril	21	(†) Într. în biser.		7.08 4.24
Luni	9	Mii Onisifor Porf.; Ca Matrona	22	Cecilia		7.09 4.23
Marti	10	Ap. Erast și Olimp; M. Orest	23	Clement		7.10 4.23
Merc.	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7.11 4.22
Joi	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecaterina		7.12 4.21
Vin.	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7.14 4.20
Sâm.	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7.15 4.19

Duminica a 26-a după Rusali, Luca a 8-a (cea din Duminica a 25-a după Evang.) c. 10, v.
25-37 : „În vremea aceea venit-a un legiutor la Iisus...”; ev. inv. 4; gl. 1.

Dum.	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7.17 4.19
Luni	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7.18 4.18
Marti	17	P. Grigorie Ep. Neocesariei	30	Andrieu ap.		7.19 4.17
Merc.	18	Mii Platon și Roman	1	Dec. Natalia		7.20 4.17
Joi	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7.21 4.17
Vin.	20	C. Proclo Aep. Cons.; Grigorie Dec.	3	Francisc Xav.		7.22 4.17
Sâm.	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7.23 4.16

Duminica a 27-a d. Rusali, Luca a 9-a (cea din Duminica a 26-a după Evang.) c. 12, v. 16-21.
„Zis-a Domnul pilda aceasta: Unui om bogat i-a rodit țarina...”; ev. inv. 5; gl. 2.

Dum.	22	Ap. Filimon	5	Sava		7.25 4.16
Luni	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7.26 4.15
Marti	24	Mii Clement și Petru	7	Ambrosie		7.27 4.15
Merc.	25	M. M. Ecaterina; M. M. Mercurie	8	(†) Zam. Născ.		7.28 4.15
Joi	26	CC. PP. Alimpie și Nikon.	9	Leocadia		7.29 4.15
Vin.	27	M. M. Iacob Persul	10	Iudita		7.30 4.15
Sâm.	28	C. P. Stef. c. nou, M. Irinarch	11	Damasus		7.31 4.15

Duminica a 28-a după Rusali, Luca a 9-a (cea din Dum. a 30-a din Evang.) c. 18, v. 18-27 :
„În vremea aceea, un om oarecare s-a apropiat cătră Iisus ispitindu-l...”; ev. inv. 6; gl. 3.

Dum.	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7.32 4.15
Luni	30	(†) Ap. Andreiu	13	Lucia		7.33 4.15

Novembre.

Povețe economice.

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voesci ai sădi în primăvară. Curătesce ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra iepurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge, amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se întrupează pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de samă, ca să nu se întâmple nici prea repede dar nici prea încet. În cazul dintâiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile să le ținem tot pline. Poamele ce dau spre putrezire trebuiesc delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului.

1—5 ploaie rece; 6—17 zăpadă și frig; 18—19 frig, până la 30 ger și zăpadă.

Notițe:

Decembre,

are 31 zile

Ziua are 9 și noaptea 15 ore

Andrea.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Soarele răsare apune
Marți	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	14	Spiridon		7.34 4.15
Merc.	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.35 4.15
Joi	3	Pr. Sofronie	16	Adelaida		7.36 4.16
Vin.	4	(†) M. Varvara; C. P. Ioan Dam.	17	Lazar		7.37 4.16
Sâm.	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.38 4.16

Duminea a 29-a după Rusalii, Luca a 10-a (cea din Duminea 27-a din Evang.). c. 13, v. 10-18: „În vremea aceea învăța Iisus într-una din Sinagoge Sâmbăta...”; Luca c. 6, v. 17-23: „În vremea aceea stătu-a Iisus la loc șes...”; ev. inv. 7; gl. 4

Dum.	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.38 4.17
Luni	7	P. Ambrosie Ep. Mediol.	20	Liberat		7.39 4.17
Marți	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.39 4.17
Merc.	9	Zămislirea S. Anei	22	Dimitrie		7.39 4.18
Joi	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.39 4.18
Vin.	11	C. P. Danil Stălpnicul	24	Adam și Eva		7.39 4.19
Sâm.	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. Dlui		7.40 4.20

Duminea a 30-a după Rusalii, a strămoșilor, Luca a 11-a, (cea din Duminea a 28-a după Evangeliile) c. 14, v. 16-24: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oare care a făcut cină...; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	13	Mii Axentie, Eugenia Orest, Ma Lucia	26	(†) Stefan		7.40 4.21
Luni	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.41 4.21
Marți	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.41 4.21
Merc.	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.42 4.22
Joi	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.43 4.22
Vin.	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.43 4.23
Sâm.	19	M. Bonifacie	1	Ian. 1921		7.42 4.24

Duminea înainte de Nașterea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1-25: „Cartea neamului lui Iisus Christos...”; ev. inv. 9; gl. 6.

Dum.	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.42 4.25
Luni	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.42 4.26
Marți	22	M. Mă Anastasia	4	Titu		7.42 4.28
Merc.	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5	Telesfor		7.42 4.29
Joi	24	C. Mă Eugenia	6	(†) Cei trei regi		7.42 4.30
Vin.	25	(†) Nașterea Domnului	7	Valentin		7.42 4.31
Sâm.	26	(†) Soborul Preacuratei	8	Severin		7.41 4.33

Duminea după Nașterea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13-23: „Eară după ce s-au dus magii iată ingerul Domnului în vis...”; Matei c. 21, v. 33-42: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om era stăpân al casei...”; ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	27	(†) Arhid. Stefan David imp. Iosif leg.	9	Iulian		7.41 4.34
Luni	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicom.	10	Pavel Pust.		7.41 4.35
Marți	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11	Higin		7.40 4.36
Merc.	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12	Ernest		7.40 4.37
Joi	31	C. maică Melania Romana	13	Ilarie		7.40 4.38

Decembre.

Povețe economice.

Pivnița de mucezesce câte ceva în ea, trebuie afumată cu peatră pucioasă și aerizată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neauă puțină, se acopere uc frunze ori cu cotori de buruiene. — Iarna nu e ca omul să se lenevească, ci ca să odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuiesc ținute în curățene, deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e marei ferestrele pivnițelor să se infunde. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci viteel mănâncă mai puțin. Pleava se opăresce și astfel cu napi de nutreț; ori cartofi se dă la vite. În chipul acesta să cruță nutrețul. La finea anului închee socotelile de pe anul trecut ca să ști cum stai cu răsplata muncii tale și cu venitele și cheltuelile casei. Cumpără-ți calendaru pe anul viitoriu, căci casa fără calendaru e întreg anul fără îndreptariu.

Prevestirea timpului.

1—10 timp ploios; 11—18 timp moale; 19—31 ger zăpadă.

Notițe:

REGENTUL ANULUI 1920.

Regentul anului 1920 e planeta Venus, a doua planetă scotită dela soare. Poporul o numește Luceafăr, după strălucirea ei, și a fost de mult cunoscută în popor. Îndepărtarea ei dela soare face ceva mai mult decât $7/10$ a depărtării pământului dela soare, și e aproape așa de mare ca pământul. Planeta Venus încunjură soarele în 225 de zile, cu o iuteală de 35 kilometri pe secundă, iar în jurul osiei sale se învârtă în timp de 24 ore. Venus intrece toate stelele fixe și planetele cu strălucirea ei. Depărtarea cea mai mare dela soare e de 108 milioane kilometri și cea mai mică dela pământ e de 41.12 milioane km. Se presupune că are condițiuni de viață ca pământul și-ar avea continente, munți, mări.

Venus resare dimineța înaintea soarelui, și se numește Luceafărul de dimineță, iar sara rămâne în urma soarelui și se numește Luceafăr de sara. Tot la 8 ani are cele mai mari străluciri.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara începe în 7/20 Martie la 10 oare 59 minute sara.

Vara începe în 8/21 Iunie la 6 oare 40 minute sara.

Toamna începe în 10/23 Septembrie la 9 oare 28 minute înainte de amiază.

Iarna începe în 9/22 Decembrie la 4 oare 17 minute dimineța.

Întunecimi de soare și de lună.

În anul 1920 se vor întâmpla două întunecimi de soare și două de lună. Întunecimile de soare sunt parțiale, iară cele de lună totale.

La noi în Europa centrală să va vedea numai prima întunecime de lună.

I. Prima întunecime parțială de soare va fi în 5/18 Maiu. Ea începe la 5 oare 16 min. 9 sec. dimineța și se sfârșește la 9 oare 12 min. 7 sec. dimineța.

Şematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria
şi Transilvania şi spec. al diecezei Caransebeşului.

Metropolie.

(Reşedinţa : Sibiiu).

1. Ierarchii Metropoliei.

Archiepiscop şi Metropolit :

caunul metropolitan vacant.

Episcopii diecesani :

Prea Sântia Sa Domnul Ioan I. Papp episcopul Aradului, membru al senatului.

Prea Sântia Sa Domnul Dr. Miron E. Cristea episcopul Caransebeşului, membru al senatului, membru onorariu al Academiei Române şi al institutului geografic, decorat cu marele ord. „Steaua României”.

2. Sinodul episcopesc.

Preşedintele : Archiepiscopul şi metropolitul.

Membrii : Episcopii diecesani.

Consilieri : Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani.

Dr. Ilarion Puşcariu, vicariu arhiepiscopesc, archimandrit în Sibiiu.

Filaret Musta, archimandrit şi vicariu episcopesc, cav. al ordinului coroana de fer cl. 3, în Caransebeş.

Dr. Eusebiu R. Roşca, archimandrit, directorul seminarului teologic-pedagogic din Sibiiu.

Dr. Iosif Tr. Bădescu, protosincol, asesor ordinaru la senatul bisericesc în Caransebeş.

Roman Clorogariu, protosincol, vicariu episcopesc în Oradea-mare

Dr. Iosif Olariu, protosincol, director al institutului teologic în Caransebeş.

Ghenadie Bogoieviciu, protosincol, paroch în Budapesta.

Nicolae Ivan, protosincol, preşedintele consistorului din Cluj.

Conzistoriul metropolitan.

Președinte: *Arhiepiscopul și metropolitul.*

Membrii naturali: Episcopii diecezani.

Acesori:

a) în senatul strâns bisericesc.

Dr Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc în retragere arhimandrit, în Sibiiu.

Filaret Musta, arhimandrit, vicariu episcopesc în Caransebeș, cavaler ar ordului coroanei de fer cl. 3.

Dr Eusebiu R. Roșca, arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc, director al seminarului teologic-pedagogic în Sibiiu.

Dr Iosif Tr. Badescu, protosinzel, asesor conzistorial ordinar în Caransebeș.

Doaua locuri vacante.

Suplenți:

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.

Procofin Givulescu, protopresbiter în Radna.

Dr Ioan Luțaș, protopresbiter în Săliște, secretar general la resortul cultelor și instrucțiunei publice.

Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș.

Nicolae Roxin, protopresbiter în Micherechi.

Un loc vacant.

b) în senatul școlar.

Roman Ciorogariu, protosinzel, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Lazar Tritean, protopresbiter, asesor consistorial în Sibiiu.

Andrei Bârsan, profesor în pensiune, președinte al „Asociațiunei” în Sibiiu.

Dr Valeriu Braniște, șeful resortului cultelor și instrucțiunei publice în Sibiiu.

Vasile Goldiș, ministru în București.

Un loc vacant

Suplenți:

Gherasim Sărb, protopresbiter în Belinț.

Dr Nicolae Comșa, prefect în Sibiiu.

Dr Ioan Mihu, mare proprietari în Vinerea.

Dr Nestor Oprean, avocat în Săn-Miclăușul-mic.

Dr Stefan Petrovicu, notariu public în Caransebeș.

Un loc vacant.

c) în senatul epitropesc.

Dr George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.

Mateiu Voilean, protopresbiter asesor cons. în Sibiiu.

Partenie Cosma, directorul institutului de credit și economii „Albina” în Sibiiu, în retragere.

Dr George Dobrin, prefect în Logoj.

Dr Aurel Novac, avocat în Biserica-albă.

Un loc vacant.

Suplenți :

Dr. Ioan Stroia, protopresbiter în Sibiiu.
Dr. Lucian Borcia, avocat în Sibiiu.
Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
Mihail Veliciu, avocat în Chișineu.
 Doauă locuri vacante.

Cancelaria metropolitană.

Secretariu subst. *Lazar Tritean*, protopresbiter, asesor consistorial în Sibiiu.
 Fiscal : *Dr. Lucian Borcea*, avocat în Sibiiu.
 Cassariu : *Mateiu Voilean*, protopresbiter asesor cons. în Sibiiu.
 Controlor : *Dr. Ioan Stroia*, protopresbiter în Sibiiu.

Delegațiunea congresuală pentru despărțirea ierarhică

Președinte : arhiepiscopul și metropolitul.
 Vicepreședinte : Prea Sântia Sa Episcopul Aradului *Ioan I. Papp*.

Membrii

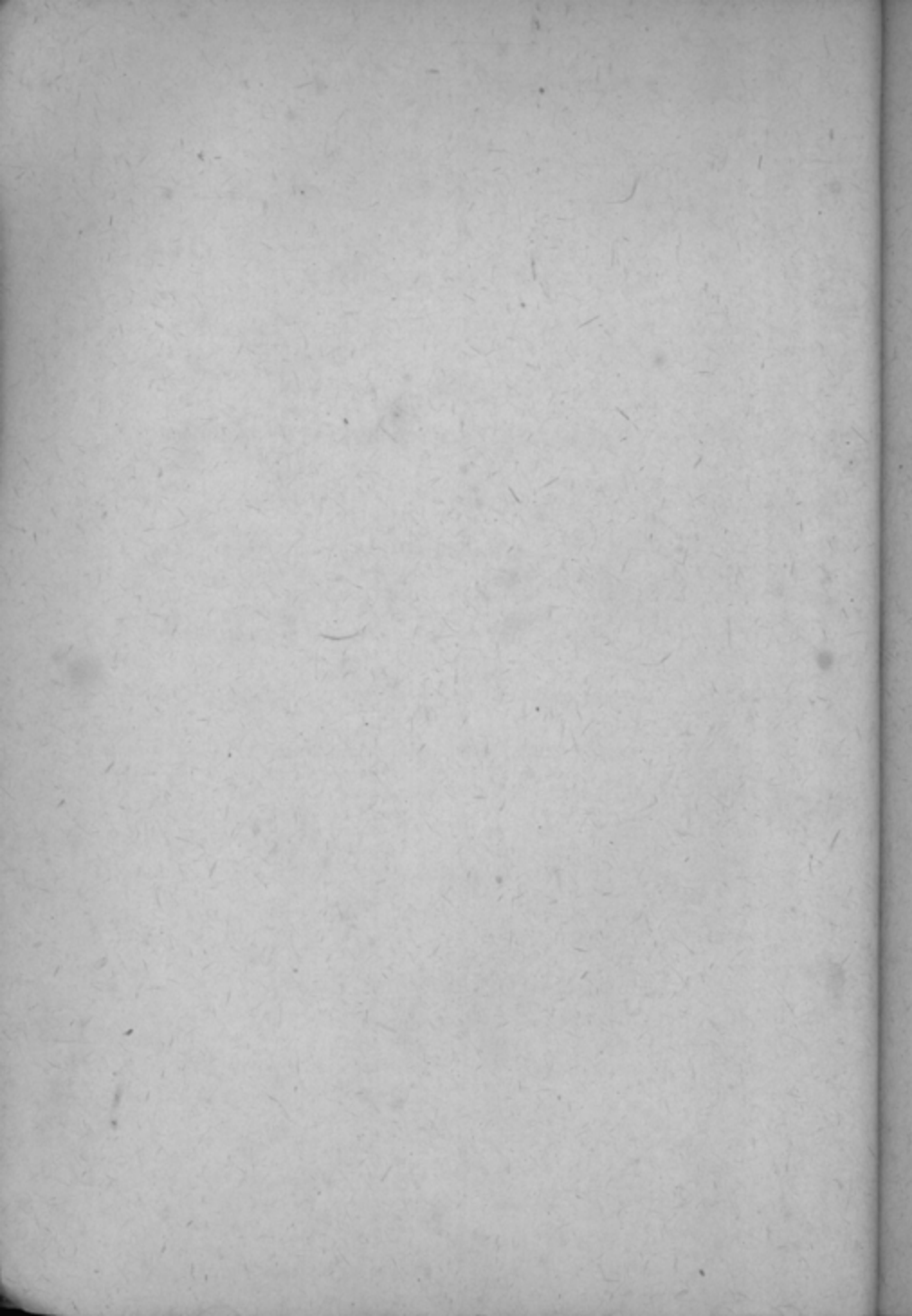
Filaret Musta, archimandrit, vicariu episcopesc în Caransebeș.
Romul Ciorogariu, vicariu episcopesc în Oradea-mare.
Ilie Trăilă, avocat în Vêrșet.
Petru Truția, avocat în Arad.
Emanuil Ungureanu, avocat în Timișoara.
Dr. Petru Zepeniag, avocat în Vêrșet.

Representanța fundațiunei Gojdu.

Sub președenția Arhiepiscopului și metropolitului.
 Episcopii diecezani.
Vasilie Almășan, avocat în Cluj.
Avram Berlogia, jude la Curie în penziune în Caransebeș.
Andrei Bârsan, profesor în pëns., președinte al Asociațiunei.
Dr. Antonie de Mocsonyi, proprietariu mare în Bulcs.
Dr. Nicolae Pojnâr, avocat în Élesd.
Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.

Cancelaria fundațiunei Gojdu.

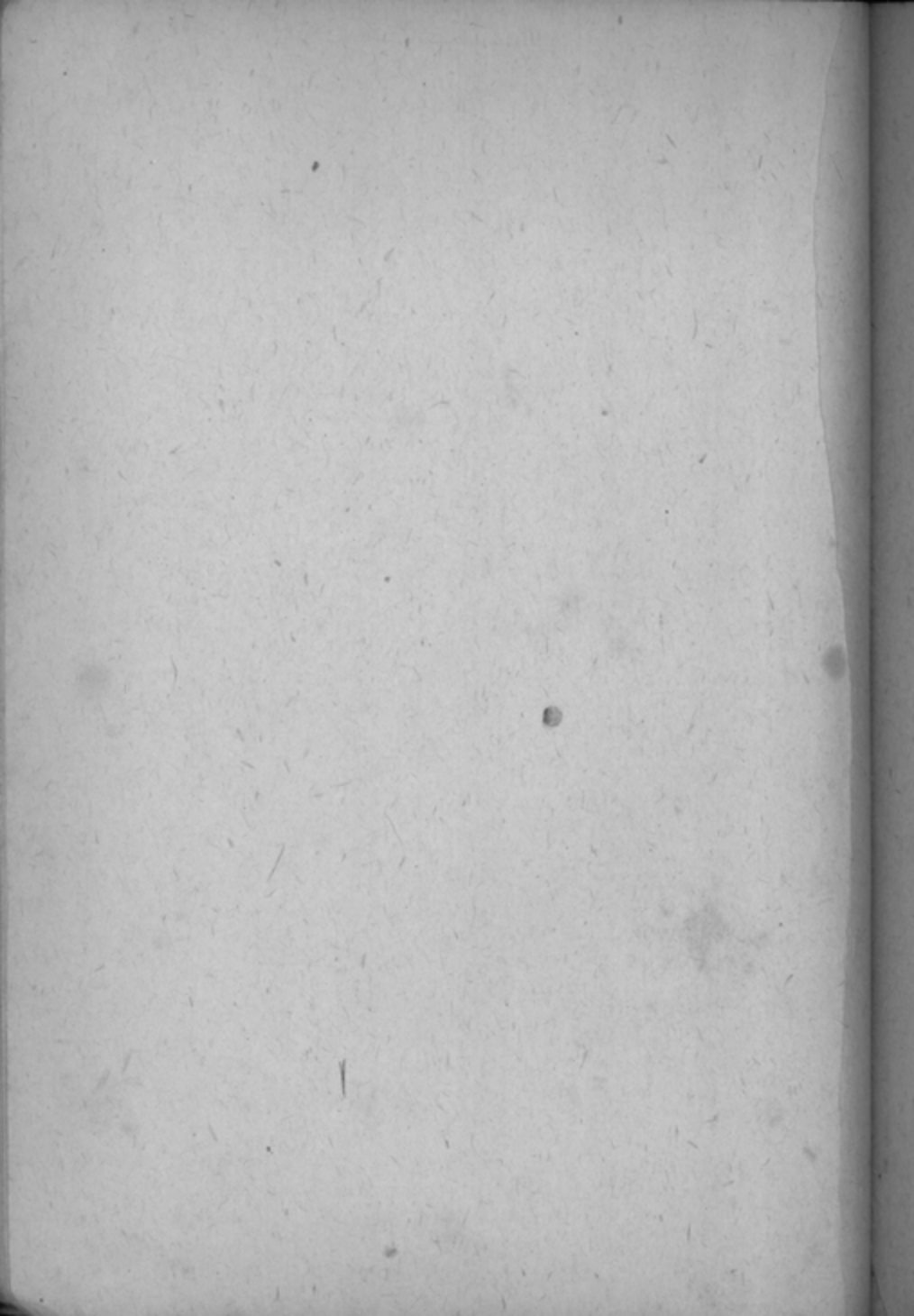
Esactor : *Dr. Octavian Coste*, diacon secretar konzistorial.
 Cassariu și Controlor : Cei dela Consistoriul metropolitan.
 Administrator al realităților fundațiunei : *Ghenadie Bogoeviciu*, potosincol în
 Budapesta.

DIECEZA CARANSEBEȘULUI

Şematism.

Dieceza Caransebeşului şi Ierarhii ei.

Banatul este locuit de români din timpurile străvechi, colonizaţi de împăratul Traian. Ei sunt cei mai vechi creştini ai Banatului. Toate popoarele ce au venit asupra Banatului i-a aflat aici pe români, cari erau avuţi, în stare materială înfloritoare. Deci şi turcii şi sârbii i-au aflat aici.

Fiind românii Banatului cei mai vechi creştini, e de sine înţeles că ei aveau şi organizaţie biericească.

Episcopia noastră a Caransebeşului s'a înfiinţat în timpuri străvechi. Ea să estindea asupra districtelor vechi: Logoj, Cavarane-Sebeş (Caransebeş), Mehadia, Almaj, Craşova, Iladia, Vârşeţ şi Palanca şi s'a ţinut de metropolia veche română de Alba-Iulia.

Episcopii i-şi aveau reşedinţa în Caransebeş. Această reşedinţă se afla şi pe timpul când s'a reînfiinţat episcopia, la venirea episcopului Ioan Popasu, dară era în stare ruinată, nelocuibilă. Aci a fost adăpostit institutul teologic, mai apoi şi cel pedagogic, pânăce sub episcopul Nicolae Popea s'a dărâmat şi s'a clădit zidirea nouă, în care e instalată bolta societăţii pe acţii „Severineana”.

Episcopia Caransebeşului era independentă şi dupăce pe sama sârbilor s'a înfiinţat episcopia Vârşeţului; a ajuns însă, după încetarea metropoliei de Alba-Iulia, cauzată prin apostasia întâmplată în 1698 a metropolitului Atanasie, mai întâiu prin usurpaţiune sub administrarea episcopilor sârbeşti din Vârşeţ, mai apoi s'a contopit cu cea din Vârşeţ, pânăce în urma străduinţelor marelui Andreiu baron de Şaguna, s'a înfăptuit despărţirea ierarhică a românilor de sârbi, şi așa s'a readus la viaţă independentă şi episcopia Caransebeşului reînfiinţându-se.

Reînfiinţarea episcopiei Caransebeşului s'a decretat prin prea înalta rezoluţiune împărătească din 12/24 Decembre 1864 dându-se ca sufragană împreună cu dieceza Arădului reînfiinţatei noastre metropolii.

Reînfiinţându-se episcopia (dieceza) Caransebeşului, Caransebeşul a devenit iarăş sediul episcopilor acestei dieceze.

1. *Ioan Popasu* a fost primul episcop al reînființatei episcopii. S'a născut în anul 1808 în Brașov. După ce a absolvat studiile gimnaziale, a studiat teologia romano-catolică la universitatea din Viena. Episcopul Ardealului Vasilie Moga l'a numit secretariu al său apoi hirotonindu-l ca celib a fost ales paroh la biserica sfântului Nicolae din Brașov și în 1837 a fost denumit de protopresbiter al tractului al doilea, iară în 1838 de protopresbiter al tractului întâilea din Brașov.

În 1863 a intrat în tagma monachală și așa a fost înaintat la demnitatea de archimandrit.

Reînființându-se episcopia Caransebeșului împăratul Francisc Iosif I la propunerea fericitului metropolit Andreiu Baron de Șaguna și respective a sinodului episcopesc ținut în 6 Martie 1865 l'a denumit cu rezoluțiunea ddto 6 Iuliu 1865 de episcop al acestei eparhii. În 15 August 1865 a fost hirotonit de episcop prin metropolitul Șaguna și episcopul Aradului Procopiu Ivacicoviciu în biserica cea mare din Reșinari. După hirotonire a grăbit la dieceza sa, unde în 23 Septembrie 1865 a ținut ședință konzistorială plenară, organizatoare, după ce mai nainte cu pastorală sa ddto 26 August 1865 Nr. 20 a făcut cunoscut credincioșilor, că a primit conducerea diecezei. Întronarea festivă a avut loc abia în 31 Octobrie 1865 st. v. cu întervenirea mandatarului metropolit Procopiu Ivacicoviciu, Episcopul Aradului, și în prezența comisarului împărătesc pentru actul de instalare, generalmajorul din Biserica albă Anton baron Benko de Boinic, brigadirul trupelor grănicerești.

Episcopul Ioan Popasu a fost organizatorul diecezei. El îndată a pus la cale deschiderea institutului telologic aducând secțiunea românească dela Vârșet aici; în 1866 a înființat conferințele învățătoarești, iar în 1876 a înființat institutul pedagogic. A pus bază dezvoltării culturale, morale și materiale a diecezei. Deși însuș lipsit, a jertfit mult din puținul seu numai ca se cruțe mijloacele materiale ale diecezei.

În 1874, după trecerea metropolitului Procopiu Ivacicoviciu la sârbi, congresul național bisericesc l-a ales metropolit, dară această alegere n'a întâmpinat consământământ la locurile mai înalte și așa a ramas mai departe în fruntea diecezei sale spre binele acesteia.

În 9 Martie 1887 și-a serbat iubileul de 50 ani al preoției sale, iară în 5/17 Februarie 1889 a adormit în Domnul. S'a înmormântat în 7/19 Februarie 1889 în biserica sf. Ioan din cimiteriu.

2. *Nicolae Popea*. S'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung la Săcele lângă Brașov primind în s. botez numele

„Neagoe“. După absolvirea studiilor gimnaziale a studiat drepturile în Cluj, apoi teologia la facultatea teologică din Viena, unde l-au aflat tulburările anului 1848.

A intrat în serviciul statului funcționând în 1849 și 1850 ca practicant la guvernul țerii din Sibiu, în 1850—1852 ca concepist la pretura din Deva, iară în anii 1852—1856 ca actuar și adjunct la pretura și judecătoria din Șomcuta-mare.

În 1856 marele Andreiu Șaguna l'a chemat în serviciul bisericeii, cărei chemări dând ascultare a ocupat postul de secretar; apoi marele Andreiu la tuns într-un monah primind numele „Nicolae“. După un an l'a hirotesit protosincel. A funcționat și ca profesor de teologie și ca asesor conzistorial; a administrat câțva timp și protopresbiteratul Nocrichiului. În 1870, în sinodul arhidiecezan, când să organizeze Consistorul pe bazele statutului organic, marele metropolit i-l numi vicariu arhiepiscopesc, iară în 1871 i-l hirotesii într-un arhimandrit. Ca vicariu a condus arhidieceza în două rânduri, adică, după reposarea fericitului metropolit Andreiu și după trecerea metropolitului Ivacicoviciu la sârbi.

După moartea fericitului episcop Ioan Popasu a fost ales de episcop în sinodul eparhial electoral ținut în 27 Martie 1889, Nicolae Popea, care în 20 Maiu a obținut întărirea prea înaltă, în 11 Iunie a fost hirotonit în Sibiu de Episcop, iară în 2 Iuliu 1889 a avut loc întronizarea.

Fericitul Episcop Nicolae Popea a fost activ și pe terenul literal și așa Academia română l-a ales în 1899 membru ordinar, iară recepțiunea a avut loc cu multă solemnitate în primăvara anului 1900 în prezența și sub presiunea regelui Carol I. În 1901 a primit vizita metropolitului primat al României Iosif Georghian.

Fericitul episcop Nicolae Popea, ca bărbat cruțătoriu a desvoltat starea materială a diecezei, s'au acirrat pământ, bunul dela Visag, Dezești și Marghita-Mare, și sub păstorirea lui blândă sau făcut multe îmbunătățiri. Însuș cruțătoriu fiind, a cruțat și mijloacele diecezei, așa că aceasta s'a întărit. A jertfit dela sine pentru ținerea în stare bună a edificiului reședinței și pentru unele îmbunătățiri la aceasta, apoi a devenit un mare binefacătoriu al diecezei sale, lăsându-i întreaga avere agonisită (la vr'o 250.000 coroane).

A adormit în Domnul în 26 Iuliu 1908 iar în 29 a fost înmormântat în cripta zidită din lăsamântul său în cimiterul bisericeii sfântului Ioan.

Pentru alegerea noului episcop sinodul eparhial electoral s'a întrunit în 21 Septembrie (4 Octobre) 1908 sub presidiul P. S. Sale, a Domnului Episcop Ioan I. Papp al Aradului, ca mandatar metropolitan, și a ales de episcop pe:

Filaret Musta, asesor ordinaru, arhimandrit-vicariu episcopesc, cavaler al ordinului coroana de fer clasa III-a.

Această alegere neobținând aprobarea prea înaltă, sinodul eparhial electoral s'a întrunit de nou în 29 Iunie (12 Iulie) 1909 sub presidiul arhimandritului-vicariu episcopesc Filaret Musta, ca mandataru metropolitan și a ales de episcop pe:

Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol, asesor ordinaru al senatului bisericesc.

Neobținând nici această alegere aprobarea prea înaltă, sinodul eparhial electoral s'a întrunit a treia oară în 21 Novembre (4 Decembre) 1909 iarăș sub presidiul arhimandritului-vicariu episcopesc Filaret Musta și a ales de episcop pe:

3. *Dr. Miron Elie Cristea*, asesor consistorial. protosincol în Sibiiu, actualul Prea Sfințit episcop, care s'a născut la s. Ilie 1868 în Toplița-română. După absolvarea studiilor gimnaziale a studiat teologia în Sibiiu, apoi în 1890—91 a funcționat ca învățătoriu în Orăștie. În toamna anului 1891 a mers la universitatea din Budapesta unde a studiat filozofia, obținând în 1895 titlul de doctor.

După absolvarea studiilor filozofice a funcționat ca secretariu consistorial. În această funcțiune fiind a fost trimis la Budapesta, unde în ministerul cultelor a lucrat la regularea întregirii dotațiunii preoțești a parohiilor din arhidieceză. A fost redactor al Telegrafului Român dela 1 Ianuarie 1898 până la 31 Decembre 1900. În 30 Ianuarie a fost hirotonit de arhidiacon, iară în 23 Iunie 1902 a fost tuns întru monah. Tot în 1902 sinodul arhidiecezan l'a ales asesor pe vieață și salarizat. Având a conduce întocmirile interne din catedrală, Consistorul arhidiecezan l-a trimis în o călătorie de studii, ca al cărei rezultat a apărut în 1905 opul „Iconografia și întocmirile din interiorul bisericii răsăritene“. P. S. Sa este autorul mai multor broșuri de interes. La propunerea sa sinodul arhidiecezan a hotărât înființarea unei bănci culturale și așa s'a înființat banca „Lumina“.

În ziua de Rusaliu 1908, a fost hirotonit protosincol, apoi ales fiind Episcop a fost hirotonit în 20 Aprilie 1910, iară în 25 Aprilie, Dumineca Tomei, s'a îndeplinit actul instalării pe lângă bucurie generală.

În 26 Novembre (1 Decembre) 1918 marea adunare națională din Alba-Iulia, care a enunțat alipirea la România, a ales pe P.

S. Sa de vicepreședinte al Consiliului național dirigent și membru în deputațiunea, carea avea să prezenteze Majestații Sale regelui Ferdinand I hotărârile marelui adunări naționale. Cu ocaziunea acestei prezentări a fost decorat cu marele ord „Steaua României”. Atât Academia Română cât și institutul geografic din București au ales pe P. S. Sa membru onorar.

1. Deputați din dieceza Caransebeșului la congresul național bisericesc.

p e a n i i 1918—1920.

Deputații preoțești :

1. În cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit, vicar episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: Augustin Ghilezan protopresbiter în Ciacova;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol, asesor consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovoselo: vacant.
8. în cerc. VIII Iam: Emanuil Ciulei, capelan în Ciuchiciu.
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu protoprosbiter în Caransebeș.
10. în cerc. X Mehadia: Dr. Cornel Cornean secretar consistorial în Caransebeș.

Deputații mirenești :

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Virgil Budințian, medic în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Dimitrie Galici, avocat în Logoj.
3. în cerc. III Făget: Dr. George Gârda, avocat în Făget;
4. în cerc. IV Buziaș: Dr. Victor Mercea, subprefect.
5. în cerc. V Ciacova: Dr. Alexandru Iancu, primpretor în Ciacova.
6. în cerc. VI Vêrșet: vacant.
7. în cerc. VII Iam: Dr. Cornel Teicu, primpretor în Răcăjdia.
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Dr. George Dobrin, prefect în Logoj.
9. în cerc. IX Oravița-montană: Dr. Petru Cornean avocat în Oravița-montană.
10. în cerc. X Bogșa-mont: Dr. Aurel Oprea, jude de ocol. în Bogșa-montană;
11. în cerc. XI Caransebeș: Aurel Moaca, asesor consistorial în Caransebeș;
12. în cerc. XII Ohababistra: Dr. Alexandru Morariu, avocat în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregova: Teodor Dragomir, protonotar în Caransebeș;
14. în cerc. XIV Domașnea: Petru Fotoc inginer silvic în Caransebeș;

15. în cerc. XV. Mehadia: Dr. Virgil Nemoian, medic în Mehadia.
16. în cerc. XVI Prigor: Iuliu Vuia, profesor de pedagogie în Caransebeș;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: Pavel Goanța inginer silvic în Caransebeș;
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: George Dobrin prefect în Logoj;
19. în cercul XIX Alibunariu: vacant.
20. în cerc. XX Satul nou: vacant.

2. Sinodul eparhial.

Membrii aleși pe periodul 1918—1920.

- Valeaboului: *Nicolae Cornean*, paroh în Apadia.
Dr. Virgil Budințian, medic în Caransebeș.
Alexandru Bocșianu, secretar în Delinesci.
- Logoj: *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter în Logoj.
Isidor Chirița, senator orășănesc în Logoj.
Ștefan Cărăbaș, secretar în Herendești.
- Zgribesci: *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol, asesor cons. în Caransebeș.
Titu Hațieg, primpretor în Balinț.
Cornel Stiofion, pretor în Caransebeș.
- Făget: *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Dr. Iosif Popoviciu, profesor univ., Cliciova.
Dominic Raftin, director la filiala „Albina” în Logoj.
- Coșava: *Dr. Nicolae Ionescu*, presbiter, avocat în Caransebeș.
Dr. George Gârda, avocat în Făget.
Dr. Titu Dragonescu, consilier în consiliul dirigent, Sibiu.
- Buziaș: *Ioan Pepa*, protopresbiter în Buziaș.
Ioan Marcu învăț. pens., primar în Bogșa-montană.
Dr. Victor Mercea, subprefect în Timișoara.
- Jebel: *Dr. Petru Ionescu*, presbiter, consil. minist. de secție în Budapesta.
Dr. Vasile Loichița, profesor de teologie în Caransebeș.
George Pârnu, învățător în Chevreșul-mare.
- Ciacova: *Augustin Ghilezan*, protopresbiter în Ciacova.
Dr. Iuliu Coste, avocat în Ciacova.
Costantin Dimișescu, proprietar în Ciacova.
- Fizeș: *Ioan Andreescu*, paroh în Voivodinț.
Isidor Georgeviciu, secretar în Fizeș.
George Crenean, inginer superior în Bogșa-montană.
- Vârșeț: *Traian Oprea*, protopresbiter în Vârșeț.
Romul Molin, căpit. de poliție în Timișoara.
Dr. Octavian Proștean, medic în Vârșeț.
- Iam: *Dr. Cornel Cornean*, secretar consistorial în Caransebeș;
Petru Corcan, fost deputat dietal în Budapesta.
Erimie Dan, notar în Bădăuțe.

- Oravița-mont.: *Cornel Ștefan*, adm. protopresbiteral în Oravița-montană.
Ioan Cimponeriu, protopretor în Iam.
Iustin Chirilă, notar în Sasca-montană.
- Sasca-mont.: *Virgil Musta*, preot în Marghița-mare.
Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
Dr. Mihail Gropșian, avocat în Oravița-montană.
- Recița-mont.: *Dr. Petru Ionescu*, presbiter, consil. minist. de secție în Budapesta.
Dr. Timoteiu Radi, jude în Bogșa-Montană.
Iosif Brebenar, inginer silvic în Recița-montană.
- Bogșa-mont.: *Mihail Gașpar*, protopresbiter în Bogșa-montană.
Dr. Cornel Petric, notar public în Bogșa-mont.
Vasilie Brebenar, conducătorul morii societății căilor ferate în Oravița-montană.
- Caransebeș: *Filaret Musta*, archimandrit, vicar eppesc în Caransebeș
Aurel Dobosian, senator orășanesc în Caransebeș.
Aurel Moaca, ases. consistorial în Caransebeș.
- Teregoва: *Andrei Ghidiu*, protopresbiter în Caransebeș.
Teodor Dragomir, protonotar în Caransebeș.
Ilie Orzescu, director de pedagogie în Caransebeș.
- Mehadia: *Pavel Magdescu*, preot în Jupalnic.
Constantin Burdia, proprietar în Caransebeș.
Ioan Dobromirescu, contabil la comunitatea de avere în Caransebeș.
- Bozoviciu: *Dr. Ioan Sârbu*, adm. protop. paroh în Rudăria.
Iuliu Vuia, profesor de pedagogie în Caransebeș.
Zaharia Miulescu, proprietar în Pârvova.
- Satul-nou: *Ștefan Popa*, paroh în Seleuș.
Dr. Petru Penșa, avocat în Panciova.
 Un mandat vacant.

Conzistorul diecezan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) În senatul strâns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, archimandrit, vicar episcopesc, cav. al ord. coroanei de fer cl. 3-a
Dr. Iosif Traian Badescu, protosincl.

Onorari:

Avram Corcea, paroh în Coșteiu.
Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Iosif Olariu, protosincl, director la inst. teol. în Caransebeș.
Traian Oprea, protopresbiter în Vêrșet.
Ioan Pepa, protopresbiter în Buzias.
Alexandru Popoviciu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.

b) În senatul școlar.

Ordinariu:

Postul de asesor ordinar vacant.

Onorari:

Simesic Bistreau, preot în Var.
Mihail Gașpar, protopresbiter în Bogșa-montană.
Pavel Magdescu, preot în Jupalnic.
Petru Bandu, învățător în Recița-montană.
Iosif Brebenar, inginer superior silvic în Recița-montană.
Alexandru Bușin, profesor de pedagogie în Caransebeș.
Titu Hașeg, primpretor în Balint.
Ilie Orzescu, director de pedagogie în Caransebeș.
Dr. Timotei Radi, jude în Bogșa-montană.

c) In senatul epitropesc.

Ordinariu:

Aurel Moaca.

Onorari:

Dr. Nicolae Ionescu, presbiter, avocat în Caransebeș.
Pavel Șandru, paroh în Teregoava.
Spiridon Șandru, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.
Constantin Burdia, proprietar în Caransebeș.
Constantin Călin jun., primcontabil la „Sebeșana” în Caransebeș.
Dr. Petru Cornean, avocat în Oravița-montană.
Ioan Dobromirescu, șef contabil la Comunitatea de avere în Caransebeș.
Dr. Mihail Gropșian, avocat în Oravița-montană.
Dominic Rațiu, director al filialei „Albina” în Logoj.

Cancelaria consistorială.

Secretariu: *Dr. Cornel Cornean*, protodiacon.
 Fiscal consistorial: *Dr. Nicolae Ionescu*, avocat în Caransebeș.
 Defensor matrimonial: *Dr. Ștefan Petrovicin*, adv. în Caransebeș.
 Archivariu, prov.: *Romul Pârnu*.
 Oficial la senatul epitropesc: *George Borlovan*.
 Canceliști: neîndeplinite.

4. Oficiu de contabilitate și de casă.

Controlor: *Spiridon Șandru*, presbiter.
 Contabil: *Dimitrie Sgaverdea*.
 Casar: vacant.
 Esactor: *Nicolae Mircea*.

5. Institutul teologic.

Profesori:

Dr. Iosif Olariu, protosincol, director.
Dr. Petru Barbu, presbiter.
Dr. Dimitrie Cioloca, diacon.
Dr. Moise Ienciu, presbiter
Dr. Vasile Lechița
George Petrescu, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesti atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.

6. Institutul pedagogic.

Profesori :

Ilie Orzescu, director.

Alexandru Buziu.

Virgil Musta, presbiter.

George Tomiciu.

Hugo Wehry.

George Veliciu.

Iuliu Vuia.

Dr. Constantin Popasu, propune higiena și la institutul teologic.

Antonie Sequens, propune muzica vocală și instrumentală la ambele institute.

7. Comisiunea examenului de calificare preoțască.

Președinte: P. S. Sa Episcopul diecezan

Membrii examinatori :

Ordinari :

Filaret Musta, arhimandrit, vicar episcopesc.

Dr. Iosif Olariu, protosinel, directorul institutului teologic.

Andrei Ghidiu, asesor consistorial, protopresbiterul Caransebeșului.

Dr. George Popoviciu, asesor consistorial, protopresbiterul Logoșului.

Dr. Traian Iosif Badescu, protosinel, asesor ordinar al senatului bisericesc.

8. Reprezentanța fundației Dimitrie Peța.

Episcopul diecesan.

Fiscul cons.

Dr. Iuliu cav. de Pușcariu, consilieriu.

Un loc vacant.

Mănăstiri*.

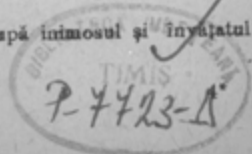
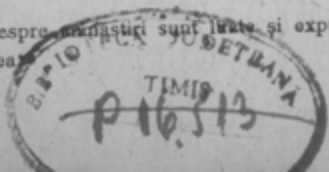
Fiind Românii cei mai vechi locuitori ai Bănătului, și având ei, precum este și lucru firesc, organizație bisericească, este de sine înțeles, că a trebuit să aibă și mănăstiri, precum au și avut. Nu vorbim de cele și astăzi existente, cari sunt în posesiunea Sărbilor, pentru cari s'a fost pus în curgere proces ierarhic, ci atingeau pe ațeva din cele dispărute, de pe teritorul diecezei așa:

Mănăstirea dela Srediștea-mică. După tradițiune aci a fost mănăstire. În urma acestei tradițiuni la cazuri de boale, bolnavii și din depărtări năzuiau la biserica de aci. Nicolae Tincu Velea în istoria sa bisericească face amintire de un document despre această mănăstire, pe care preotul Vichentie Neagoe l-a dat igumenului mântuirii dela Mesiciu, să-l citească, dela care apoi — răposând acesta — nu l'a mai reprimat. Acel document ar fi demonstrat că mănăstirea aceasta ar fi fost mai veche de șase sute de ani.

Această mănăstire să se fie desființat la propunerea sinodului sârbesc din 1774 de împăratul Iosif II.

Mănăstirea dela Vărădia era foarte veche după tradițiune. Ea i-și avea după tradițiunea comunicată de protopresbiterat Petru Șutu, începutul din timpul dupăce toți colonii aduși de Traian s'au încreștinat. Au fost înzestrată în moșii apoi a fost devastată de Turci, și așa părăsită a zăcut în ruini 200 de ani, până când a scăpat Bănatul de sub stăpânirea Turcilor. Încă episcopul Spiridon Stibița auzind despre această mănăstire a poruncit ca manastirea să se desgroape din ruini, care desgropare a suferit însă întârziere până în 1754. Proto-popul Petru Șutu istorisește, că restaurându-se mănăstirea în 1773

* Datele despre mănăstiri sunt luate și expuse după înmormântul și înmormântul Nicolae Tincu Velea.

el însuși a sfințit-o cu hramul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, fiind asistat de preoții locali Iancu Șutu Gruici, Marcu Iorgovici-Brancovan și Ioan Miucico Constantinovici. La începutul anului 1800 a venit un călugăr trimis de episcopul Iosif Șacabent, care a trăit mai mult din darurile creștinilor. Mănăstirea a recăpătat din moșiile sale 45 jugere. După moartea călugărului mănăstirea a rămas părăsită; capela s'a reparat în 1836—1839. Mai târziu proprietariul mare sârb, Baici a luat-o în posesiunea sa. Poporul s'a plâns la episcopie și metropolie, dară fără rezultat.

În Vărădia s'a născut ivățatul Paul Iorgoviciu Brancovanu (1764—1808) și protopopul Petru Șutu, devenit protopop al Vărădiei.

Mântuirea dela Șemlac sau Morava. O biserică singuratică între Butini și Șemlac, numită de popor mănăstire. După tradițiune e de o vechime cu celelalte din Bănat. Tot după tradițiune, în 1721 fiind aproape de ruinare a restaurat-o un domn român Giuriscu; apoi după 50 de ani s'a desființat și această mănăstire, iară moșiile ei s'au dat mănăstirii S. Giorgiului, iară călugării ei au trăit din cerșit, pânăce împăratul Iosif II li-a interzis petrecerea aci fiind avizați să meargă în mănăstiri. Poporul cercetează această biserică ca pe un loc sfânt.

Biserica veche din Logoj încă s'a numit mănăstire. Ea era asemenea celei din Șemlac și Varadia. Se susține că ar fi fost zidită în veacul al patrusprezecelea. S'a demolat lăsându-se numai frontispiciul. S'a demolat spre irparabilă pagubă a bisericii noastre atât din punct de vedere monumental cât și istoric național. Demolarea vechilor monumente sfinte — fie din orice interes — nu ne face onoare. Logojul nu trebuia să facă aceasta, și autoritatea bisericească nu trebuia să permită.

În Caransebeș biserica sfântului George, acum catedrală, încă să numia mănăstire. Locuința călugărilor se afla pe partea stângă a Țerugei, numită mai nainte apa monahilor, aproape în dreptul bisericei, afirmative în casa devenită mai apoi a renumitului protopresbiter Tomiciu, odăile-și arătau forma de cele. Astăzi renovată și adaptată e proprietatea avocatului Dr. Nicolae

Ionescu. Faptul că din sus de biserică să află moara episcopescă, iară din jos lângă biserică o moară, care pe timpuri era proprietatea unui preot Bona, încă demostă că acest teritoriu întreg a fost sau proprietatea episcopiei sau a mănăstirii.

Mănăstirea dela Partoș e încă foarte veche. În vechea capelă a mănăstirii e înmormântat Iosif metropolit al Timișorei. Acesta trebuie să fie fost român; el nu ocure între ahierei sârbești. El trebuie să fie avut reședință în Timișoara înainte de venirea Turcilor. Această mănăstire încă a fost desființată cu celelalte, iară moșiile ei au fost luate de erariu, camăra, dela carea primia în schimb mănăstirea Mesiciu 400 meți de grâu.

Mănăstirea dela Ciclova. Pe dealul păduros „Călugăra“ lângă Ciclova-montană încă a fost o mănăstire de o vechime cu celelalte. Aflând Ciclovenii niște icoane și având cunoștință că acolo a fost mănăstire au făcut săpături și așa în 1859 au dat de o peșteră, care să cunoștea a fi fost lucrată de mână omenească și că a fost locuința unui pustnic. S'au aflat aici afară de icoane și alte obiecte bisericești și așa peștera s'a întocmit în capelă. Popor din toate părțile cercetează acest sfânt locaș, care acuma e pe cale a se desvolta. Mănăstirea veche se pare a fi reînviat, căci astăzi funcționează aci ca stareț ieromonahul Vartolomeiu Durăin, pe lângă care mai este un ieromonah și un monah. Afară de aceste mănăstiri au fost și altele mai neînsemnate.

Mai sunt în Bănat mănăstiri în posesiunea sârbilor, de origine românească, pentru cari s'a pus în curgere proces ierarhic. Așa Messici, Sângiorgiu, Bezdin, bine situate, iară mai modeste Zlatița, Baziaș, Voilovița.

În timpul mai nou sub arhipăstoria fericitului episcop Nicolae Popea s'a zidit din colectele întreprinse de zelul monah Macarie Gușcă, o frumoasă bisericuță cu două turnuri în Valea Godinova, la „Izvor“ lângă Bogșa-montană, cu menirea ca să devină un însemnat loc de închinare. Aci s'a instituit ca ieromonah Macarie Gușcă, zelului căruia poate a se mulțami rezultatul frumos, zidirea bisericeii.

Păcat numai, că înainte cu câțiva ani așa zicând înprejurul bisericei, pe pământul statului s'au colonizat corturari. Un lucru acesta, care nu poate să ne facă cinste, și e de regretat. Poate s'a avut în vedere nobilitarea colonilor.

Protopresbiteratele.

Tractul Bisericei-albe.

Reședința protopresbiterală Biserica-albă. Numărul sufletelor : 42.894.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Traian Oprea adm. protopresbiteral.

Membri:

Vasile Iorga, paroh în Slatina.
Simeon Luca, paroh în Iladia.
Sofronie Nedici, par. în Biserica-albă.

Ioan Murgu, paroh în Sasca-montaaă
Petru Danescu, paroh în Berliște.
Teodor Panciovan, par. în Iertof.

Membri suplenți:

Pavel Brinzeu par. în Macoviște.

George Simu, par. Petrila.

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu: Cornel Mircea paroh în Răcășdia.

Remus Perian par. Mircovaț.

Ioan Groșșan, par. în Cărbunari.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii:

Berliște, *Berlistye*, 996. Petru Danescu, paroh, George Danescu, capelan, Ioan Groșșan, învățător.

Berzasca, *Berzaskza*, 1489. Arsenie Golumba, adm. paroh., Ilie Ambrus, inv. Biserica-albă, *Fehértemplom*, 645. Sofronie Nediciu paroh., Traian Lazar, inv. Bogodint, *Bogorfalva*, 811. (p. Néraszlatina), A. Ciulin adm. par., T. Secoșan inv. Cărbunari, *Szenesfalva*, (p. Szászkaab.), 2120. I. Groșșan, paroh, I. Muntean, inv. Carlsdorf, (p. Uj-Moldova), 259 filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu. (p. Uj-Moldova).

Ciorda, *Csorda*, (p. Jam), 633. Augustin Gruescu paroh. Nicolae Blaj inv.

Ciuchici, *Tynkó*, (p. Rakasd), 1830. George Lința, adm. par. Traian Simu paroh. Emanuil Ciulei capelan, Nicolae Lighezan, inv., Dimitrie Zgriban inv.

Coronini, *Lászlóvára*, (p. Ó-Moldova), 1100. Pavel Bufan, adm. par. Alecsandru Vladulescu, învățător.

Gornea-Liubcova, *Felsőlyukó*, (p. Szikesfalva) 1025. Silviu Novacoviciu adm. paroh. N. Farcaș, inv.

Iam, *Jám*, 1010 Corneliu Popoviciu paroh, G. Gaspăr inv. Toma Suriaș inv.

Iertof, *Hévé*, (p. Alsóvárány), 630. Teodor Panciovan, paroh. Corneliu Panciovan capelan., Vasile Miclea, inv.

Iladia, *Illyéd*, (p. Rakasd), 1722. Simeon Luca, paroh, Corneliu Cîre par., George Verca și Mateiu Milencoviciu, inv.

Langensfeld. filie la Biserica-albă.

Macoviște, *Makosfalva*, (p. Rakasd) 653. Pavel Brinzeu, paroh. Victor Tulea inv.

Mircovaț, *Mirkócz*, (p. Berlistye), 1023. Remus Perian par., G. Daina, inv. Un post de inv. vacant.

Moldova-noauă, (Boșneag) *Uj-Moldova*, 4062. Constantin Bălean, par., Postul de capelan. vacant. Romul Boțos inv.

Naidăș, *Néranádas*, (p. Fehértemplom), 2636. Svetozar Mutașcu, paroh., Petru Muntean administrator parohial, Nicolae Sucaci și Romul Pitic inv.

Nicolini, *Mikloskaza*, (p. Rakasd), 1148. George Runcan paroh, Vichentie Vinca, adm. par., Ana Ciorega, învățătoare. Un post de învăț. vacant.

Padina-Mateiu, filie la Moldova-noauă, 296 împreună cu Carlsdorf — Sofronie Mersiu, inv.

Petrila, *Petrilova*, (p. Rakasd), 850 George Simu, paroh, Traian Bosici, inv.

Pojejena-rot., *Alsópozsgás*, (p. Felsőpozsgás) 901. Traian Blasiu, adm. par.

N. Pirtea, inv.

Potoc, *Harampatak*, (p. Néraszlatina) 1327. Nicolae Popoviciu, par., Aurel Popoviciu capelan. Dimitrie Dogariu, inv. Un post de inv. vacant

Răcășdia, *Rakasd*, 2639. Simeon Ciulin, adm. par., Corneliu Mircea paroh, Silvia Guga învățătoare, George Guga inv., Silviu Verca inv. Un post de învăț. vac.
 Rusova-noauă, *Ujruszolcz*, (p. Berlistye) 404. Cornel Drăgan adm. par. Postul inv. vac.
 Rusova-veche, *Óruszolcz*, (p. Berlistye), 373. Pavel Vișan paroh, Simeon Muia învăț.
 Sasca-montană, *Szászkabánya*, 1780. Ioan Murgu, paroh, Dimitrie Goldiș și Constantin Dăneți, învățători.
 Sasca-rom., *Szászka*, (p. Szászkabánya) 1289. George Mihailoviciu, adm. par. Nicolae Șola învățător, un post de învățător vacant.
 Slatina, *Néraszlatina*, 1317. Vasile Iorga, paroh, Teodor Iorga, capelan, Nistor Trandafir și Teodor Murgu inv.
 Socolari, *Szokolár*, (p. Rakasd), 1545. Valerie Nediciu, paroh, Toma Radulea, inv. Eremie Verca inv.
 Sicheviza, *Szikesfalva*, 2655. Vasile Blașiu, administr. parohial, Titus Fărcașiu, inv. Șușca, *Sisak*, (p. Bázias), 671. Alexandru Blașiu, administrator parohial, N. Blaj, învățător.
 Vrani, *Alsóvárany*, 1630. Nicolae Balmez, paroh, o parohie vacantă. Michail Anca învățător, Maria Anca, învățătoare.
 Vrâniș, *Felsővárany*, (p. Rakasd), 1525. Simeon Bartolomeiu paroh, o parohie vacantă. Corneliu Lazăr, și Damian Izvernicean învățători.

Tractul Bogșei-montane.

Reședința protopresbiterală Bogșă-Montană. — Numărul sufletelor 37.298.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Mihail Gașpar protopresbiter.

Membrii:

Iușu Bumbescu, preot în Terova.	Petru Ieremia, paroh în Colnic.
Solomon Andreescu, paroh în Biniș.	Lazar Bălean, paroh în Dognecea.
Ioan Popovici, paroh în Reșița-mont.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Petru Vuc, paroh în Bogșă-română.	Un loc vacant.
-----------------------------------	----------------

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogșă-montană.

Notariu: Iosif Pascu, paroh în Fizeș.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffna), 815. George Biberea paroh. postul de inv. vacant
 Biniș, *Bényes* (p. Várboksán), 1718. Solomon Andreescu, par., Vasile Bojinca inv.
 Iuliana Firca măritată Bojinca, învățătoare.
 Bogșă-montană, *Boksánbánya*, 1548. Mihail Gașpar protopresb., Ioachim Perian, inv. Un post de inv. vacant.
 Bogșă-română, *Várboksán*, 2230. Petru Vuc paroh, Ioan Guțiu, paroh. Sofronie Manescu adm. parohial Dimitrie Pruneș și Miron Popoviciu, învățători.
 Călnic, *Kőlnök*, 1959. Petru Ieremia, paroh., Iosif Ieremia, adm. paroh., Iosif Ieremia, capelan, Sofronie Andrișoiu, inv. Octavia Gașpar inv. Oct. Murariu inv.
 Cuptoare, *Kemencseszék*, (p. Resicza), 580. Mihail Balcea, administ. paroh. Ion Ivan inv.
 Dezesci, *Dezsed*, (p. Furlak), 1013. Iacob Dabiciu, adm. par., Romulus Crainicescu, învățător.
 Doclin, *Doklénny*, (p. Királykegye), 1022. Teodor Șandru, par.; P. Drăgan, adm. par. Ermil Băias inv.
 Dognecea, *Dognácska*, 2222. Lazar Bălean, paroh, Miron Bălean capelan. Lazar Ciorman, inv. de stat.

Doman, *Domány*, (p. Resiccaa), 652. Ioan Oprea, adm. par., Petru Colojoară inv.
 Duleu, *Dulló*, 724. Nestor Damşa, adm. paroch. Petru Damşa capelan, Dimitrie Nedescu inv.
 Ezeriş, *Ezeres*, (p. Boksánbánya), 1390. Ioachim Jurca, paroch. O parohie vacantă.
 Postul de inv. vacant.
 Fizeş, *Füzes*, (p. Királykegye), 1460. Iosif Pascu paroch, Victor Sciopoaă paroch.,
 Ioan Cotêrlă şi Simeon Tomescu învăţatori.
 Fârlug, *Furlak*, 1718. Aureliu Avramescu, adm. par. — Mihail Jumanca, inv.
 Iersig, *Érszeg*, 423. George Nicorescu adm. par., Valeriu Popovici inv.
 Jidovinî, *Zsidovin*, 1153. Alexandru Ogherlaci, paroch., Petru Sfera învăţător
 Moniom, *Monyó*, (p. Kölnök), 518. Alexandru Dobrescu adm. par. Grigorie Jivan inv
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Boksánbánya), 1147. Aurel Simu paroch.
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), 1535. Ioan Pincu, paroch. Aurel Farca inv.
 Reciţa-montană, *Resiczabánya*, 3030. Ioan Popoviciu, paroch., Petru Bandu, inv.
 Reciţa-română*, *Resiczabánya*, 1138. Ioan Vida, paroch. Ioan Măila învăţ.
 Soceni, *Szócsán*, (p. Resiczabánya), 1124. Antoniu Foiş paroch., Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurdok*, (p. Királykegye), 494. Parochia vacantă.
 Têrnova, *Tornó*, (p. Resiczabánya), 2515. Ioan Turnea, paroch. c parohie vac
 Postul de inv. vacant.
 Terova, *Czerovt*, (p. Resiczabánya), 713. Iuliu Bum'escu, adm. paroch., postu
 învăţător vacant.
 Valeamare-Pogănesci, *Pogányosvölgy*, (p. Dulló), 641. Teofil Nistor paroch. Postul
 de învăţător vac. ut.
 Valea-paii, *Pogányo-patak*, (p. Raffna), 1113. E. Stoian, par. Cornel Crainicescu inv.
 Văluig, *Ferenczfalva*, 1322. Romul Ancusa paroch.
 Vasiova, *Vassafalva*, (p. Boksánbánya), 274. Coriolan zuiac, par. Postul de inv. vac.
 Vermeş, *Krassóvermes*, 522. Augustin Aldan, paroch. Damian Neagoe, inv.

Tractul Buziaşului.

Reşedinţa protopresbiterală Buziaş. — Numărul sufletelor 27.908.

Scaunul protopresbiterul.

Preşedinte: Ioan Pepa, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Gherga preot în Icloda.
 Aron Moise, preot în Silagiu.
 Un loc vacant.

Ioan Bărbosu, preot în Sacoşul-turc.
 Avram Ciocoiu, paroch în Vucova.
 Vichentie Pirtea, preot în Sinersig.

Membrii suplenţi:

Dimitrie Şandru, paroch în Folea; George Costescu, paroch în Racoviţa

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Petru Bulgia inv. în pensiune în Buziaş.

Comunele cu poştă ultimă şi Nrul sufletelor, preoţii şi învăţătorii.

Berini, Temes *Berény*, (p. Liebling), 1062. Ioan Stefan, adm. par., Veturia Stefan, inv. prov.
 Berecuţa, *Berekutca*, Ilie la Birda. 429. Zaharie George, inv.
 Birda, (p. Birda). 366. Ioan Mărgineanţu, paroch. Valeriu Petanec inv.
 Blajova, Balázsd (p. Niczkyfalva). 439. Ioan Russu, adm. par. Augustin Ruffu, inv.
 Buziaş, *Buziásfürdő*. 940. Ioan Pepa, protopresb. Petru Bulgia inv. prov.
 Cadar, *Kádár*, (p. Végvár). 603. Tovie Perian par. Alesandru Lazar, inv.

* Reciţa-română cu Reciţa-montană formează o comună politică: Resiczabánya.

Căpăt. *Keped*, (p. Szinérszeg), 526. Parochia vacantă, se administrează prin Valeriu Blajovan, capelan în Hodos.

Cerna, *Temes-Cserna*, (p. Liebling), 715. Alecsandru Ioanoviciu par. Ilie Bugariu, inv. Cheveresul-mare, *Nagy-Kövér*, 1643. George Popescu, adm. par., o parohie vacantă. Postul de învățătorie vacant. Viorica Ardelean învățătoare prov.

Drăgășina, *Temesfalva*, (p. N.-Kövér), 316. Ioan Buliga, paroch. Post inv. vac.

Dubos, *T.-Doboz*, (p. Végvár), 759. Isaia Suru, paroch. Moise Băcilă învățătoriu.

Folia, *Folya*, 533. Dimitrie Șandru, paroch. Nicolae Crăciunescu, inv.

Hitiás, *Hattyás*, 1379. Georgiu Ciocoiu, paroch. Nic. Jancovicu, inv.

Icloda, *Iklód*, (p. Török-Szákos), 490. Ioan Gherga, adm. par. Iancu Băcilă, inv.

Jebel, *Széphely*, (p. Széphely), 2925. Ioan Ionescu, par., Coriolan Popovicu, par. O parohie vacanta. Gregoriu Paliciu inv., Eftimie Crașovan inv.

Opațița, *Magyarapáca* (p. Detta), 770. Ioan Mitariu, par. Postul de învăț. vacant.

Racovița, *Rakovicza*, (p. Rakovics), 1169. George Costescu, par. Vichentie Murariu, par. emerit, Petru Domil inv.

Sacoșul-turcesc, *Török-Szakos*, 966. Moise Alexiu, adm. par. Simion Paulescu inv.

Sacoșul-ung., *Magyar-Szakos* (p. Magyar Szákos), 838. Ioan Vlădescu paroch.

O parohie vacantă, Soma Băias, învățătoare. Postul de învățător vacant.

Sân-George, *Monostor-Szent-György* (p. Birda), filie la Birda, 110. Zacharie George învățător.

Sculea, *Szigetfalu* (p. Gattalya), 452. Const. Doboșan, paroch. Ioan Draghiciu, inv.

Silagi, *Nagy-Szilás*, (p. Buziásfűrdő), 973. Aron Moise paroch. Ig. Petroviciu, inv.

Sinersig, *Szinérszeg*, 565. Vichentie Pirtea adm. par. Octavia Pirtea inv.

Șipet, *Sebed*, (p. Sebed), 2585. Nicolae Stoia, paroch, o parohie vacantă. Petru Goanța, învățător și Elena Nedelcu învățătoare.

Sîrbova, *Szibó*, (p. Bakovár), 868. Ilie Gherban, administrator parochial, Iuliu Putcovici inv. prov.

Șoșdia, *Sósd*, 1132. Petru Bohariu adm. parochial. Dimitrie Bugariu, inv.

Stamora-rom., *Felső-Szlamora*, (posta Liebling), 872. Valeriu Petroviciu, paroch.

George Clecan capelan Avram Nini inv.

Uliuc, *Temes-Ujlak*, 848. Ilie Cocos, paroch. Constantin Radu, inv.

Unip, *Temesujvár* (p. T.-Ujlak), 637. Iuliu Crainic paroch, Nicolae Vlădica inv.

Vucova, *Temes-Vukovár*, (p. Niezkyfalva), 608. Avram Ciocoiu, par. Pavel Drința inv.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 55.508.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Andreiu Ghidiu, protopresbiter.

Membrii:

Ilie Pepa paroch în Armeniș.

Nicolae Cornean, paroch în Apadia.

Trei locuri vacante.

Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenți:

Ioan Popovicu, preot în Iaz.

Ioan Jucos, preot în Zervești.

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie în pens.

Notariu: Vacant.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Apadia, *Apádia* (p. Delényes), 1003. Nicolae Cornean, paroch. Ioan Cărdaș, inv.

Armeniș, *Örményes*, 2819. Ilie Pepa, par. Floria Băcilă, Ioan Soma inv. Bianca Radó și Paraschiva Soma învățătoare.

Bolvașnița, *Bolvás*, (p. Körpa), 856. Ioan Muntean par. Dimitrie Miculescu, inv.

- Barlova, *Borló*, (p. Karánsebes), 1558. Eliseiu Drăgălina, paroch, Patriciu Drăgălina capelan. Nicolae Foiş inv., Elena Hollmann, învăţătoare.
- Brebul, *Perlő*, (p. Alsózorlencz), 1192. George Dogariu, paroch. Cornel Otonoga învăţător. La şcoala comună Iosif Popviciu.
- Buchin, *Bökény*, (p. Körpa) 606. Parohie vacantă. Nicolae Fişteag inv.
- Bucoşniţa, *Bokos*, (p. Körpa), 748. Pantelemon Domfi, paroch. Petru Logojenel inv.
- Caransebeş, *Karánsebes*, 3044. Andreiu Ghidiu, protopresb. O parohie vacantă.
- Cârpa, *Körpa*, 1188. Nic. Usonescu, par. Zacharie Gabriel inv.
- Cicleni, *Csikleny*, (p. Karánsebes), 205., filie la Dăci.
- Cireşa, *Bisztracseres*, 562. Ioan Turcan, par. Romulus Boc, inv.
- Ciuta, *Csuta*, (p. Bisztranyires), 706. Antoniu Novac preot. Stefan Țigriş inv.
- Crăjma, *Köröcsna*, (p. Bisztracseres), 731. Ioan Bogdan, administrator parochial G. Francescu, învăţător.
- Dăci, *Dács*, (p. Karánsebes), 571. Mihuş Sărăcin, adm. par. Alexa Țigriş, inv.
- Delinesci, *Delényes*, 1032. Teodor Muntean, adm. par. Constant. Velcu, inv., la şcoala comună Petru Iacobescu.
- Feneş, *Fényes*, (p. Örményes), 912. Vasile Paica par. P. Humiţa, şi văd. Pankoczy Erzsi învăţătoare.
- Ferdinandsberg, *Nándorhegy*, 398, filie la Cireşa.
- Glimboca, *Novákfalva*, (p. Nándorhegy), 2050. George Frătilă, paroch. Vir. Stefanigă şi Nicolae Simeria, învăţători; Iuliana Simeria năc. Dittert, învăţătoare.
- Goleţ, *Galacs*, (p. Körpa), 761. filie la Bucuşniţa. Iosif Velovan, inv.
- Iaz, *Jász*, (p. Bisztranyires), 824. Ioan Popoviciu, administrator parochial, Ioan V. Miklosy, învăţător.
- Ilova, *Illópaták*, (p. Temes-Szlatina), 1210. Toma Porumb, par. George Tătu, învăţător şi Gertruda Knapp învăţătoare.
- Jupa, *Zsuppa*, (p. Karánsebes), 406. Iosif Mircea, paroch. Cornel Mircea, inv.
- Maciova, *Macsova*, (p. Szákul), 539. Ioan Borlovan, paroch. Sol. Bistrea, inv.
- Mal, (p. Bisztracseres), 537. filie la Crăjma. Mihai Petroviciu, inv.
- Marga, (p. Ruszkabánya), 1838. Nic. Ivanescu, par. I. Olariu, inv. Emilia Olariu, inv.
- Mărul, *Almáfa*, (p. Bisztracseres), 161-. George Popoviciu, paroch, Elisabeta Szöke, învăţătoare şi Teodor Anca, învăţător.
- Mutnicul-Mare, *Nagymutnok*, (p. Zaguzsén) 774. George Bria admin. parochial I. Roşca, învăţător.
- Obreja, *Bisztranyires*, 2046. Patriciu Rădoi, paroch. Pavel Cepău. Nicolae Ievrici inv. Toth Ioan inv.
- Ohababistra, *Biszterc*, (p. Nándorhegy), 897. Ioan Țerovan paroch. Jálcsné Nagy Ette şi N. Gavrilă inv.
- Ohabamutnic, *Mutnoksabadja*, (p. Zaguzsén), 777, Ioan Lăpăduş, par. Ioan Daicoviciu învăţătoriu.
- Ohabişa, *Kisszabadi*, (p. Delényes), 325. Petru Dalea adm. par. Cornelia Dalea, inv.
- Peştere, *Krassóbarlang*, (p. Kavarán), 700. Romul Jurchescu, par. Postul de învăţător vacant.
- Petroşniţa, *Petresfalva*, (p. Körpa), 1212. Ilie Popoviciu, adm. par. Nic. Drăgălina, inv., Irma Pechmann măr. Kolb învăţătoare.
- Poiana, *Sebesmező*, (p. Karánsebes), 1403. Florea Cioloca paroch. Adrian Cioloca, capelan. V. Oltean învăţător. Minerva Oltean învăţătoare.
- Prisac, *Gyepesfalva*, (p. Zaguzsén), 657. Nicolae Popoviciu, paroch, Pavel Maroie vici învăţător.
- Prisian, *Perestyén*, (p. Körpa), 434. filie la Buchin. Pavel Micla inv.
- Rueni, *Sebesrom*, (p. Karánsebes), 733. Nicolae Cojocariu, adm. par. Nic. Tutunariu învăţător, Angela Glanz, învăţătoare.
- Rugi, *Rucs*, (p. Karánsebes), 894. Petru Suru, paroch. Ianuş Belciu, inv.

- Ruginosu, *Rugyinosz*, (p. Zaguzsén), 317. Vasile Corneanu, adm. par. Post de
 Invățător vacant.
- Rusca, *Ruska*, (p. Teregovă), 1409. Ioan Sêrbu, adm. par. Ilie Sârbu capel. Ioan
 Humița și Ilie Romanu. inv.
- Rusberg, *Ruszkabánya*, 1156. Ioan Imbroane, par., Simeon Botescu, inv. Roza
 Csernyi invățătoare.
- Ruschiza, *Ruszkicza*, 107. filie la Rusberg.
- Sadova-noaună, *Ujszagya*, (p. Temes-Szlátina), 507. George Ivaniciu, adm. par.
 Simion Sandru, capelan, Ervin Osattermayer, Kálmán Györgybiró, și Izabela
 Györgybiró, invățătoare Toma Suru, inv.
- Slatina-mică, *Temes-Szlátina*, 848. filie la Sadova-noaună. Simeon Șandru, inv.
- Teregovă, 2952. Ioan Bogoeviciu și Pavel Șandru, parochi. Ilie Sirbu, Traian
 Țiunea. Areti Sirbu, Hermina Țiunea și Erős Gyula, invățător. Erős Barta invăț.
- Turnul, *Sebestorony*, (p. Karánsebes), 500. filie la Rueni.
- Valeaboul, *Ökörpatak* (p. Karánsebes). 751. Valeriu Nicolaeviciu adm. par. Martin
 Rădoi, inv.
- Valeadeni, *Vállény*, (p. Delényes), 988. Emanuel Pirtea, paroch, Floria Ivan inv.
- Valeamare, *Bisztránagyvölgy*, (p. Nándorhegy), 528. filie la Voislova.
- Valișóra, *Temesvölgye*, (p. Körpa), 1098. Florea Suru, adm. par. Toma Nicolici, cap.
 Traian Damșescu și Ana Damșescu, inv. subst.
- Vamamarga, *Vámosmarga*, 96. (p. Ruszkabánya), filie la Marga.
- Var, (Bisztranyires), 1109. Sinesie Bistreanu, preot. Elisei Știopu, inv.
- Vérciorova, *Várcsáró*, (p. Körpa), 1357. Martin Vernichescu, paroch. Mihail Suru,
 invățător și Elena Deák invățătoare.
- Voislova, *Szörénybalázsd*, (p. Nándorhegy), 700. George Adam, par. Ales. Bijan, inv.
- Zăvoiu, *Závoly*, (p. Nándorhegy), 529. filie la Cireșa.
- Zăguzeni, *Zaguzsén* 445. George Sperlea, adm. par. Nicolae Corneanu, inv.
- Zervești, *Szervesi*, (p. Karánsebes), 798. Ioan Jucos, adm. par. Petru Adam, inv.
- Zlagna, *Szalakna*, (p. Karánsebes) 586. Nichifor Lazar adm. par., postul de invă-
 țător vacant.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală — Ciacova. Numărul sufletelor 18,313.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Augustin Ghilezan*, protopresbiter.

Membrii:

Petru Cherla, preot în Banloc.	Ioan Coșariu, paroch în Tolvadia.
Pavel Cimponeriu, adm. paroh. în Cebza.	Iustin Cotta, preot în Giulvez.
Nicolae Popa, paroch în Feni.	Nicolae Chicomban paroch în Ghilad.

Membrii suplenți:

Trifon Cocora, paroch în Partoș.	Vasile Terebenț, paroch în Petroman.
----------------------------------	--------------------------------------

Romul Muntea paroch în Lighet.

Defensor matrimonial: vacant.

Nohariu: Dimitrie Țieran paroch în Ghilad.

Comunele cu posta ultimă și nrul sufletelor, preoții și invățătorii.

- Banloc, *Bánlak*, 2211. Petru Cherla, administ. paroh. Filip Pop, paroch. Elisei Mu-
 reșlan, capelan, Ana Urdărian măr. Cioloca invățătoare, un post de inv. vacant.
- Cebza, *Csebzé*, (p. Csák), 1506. Pavel Cimponeriu, adm. paroch; Gheorghe Treta
 adm. paroch. Alexandru Florei, inv., un post de invățătoare vacant.
- Ciacova, *Csák*, 779. Augustin Ghilezan, protopresbiter, Ioan Gruescu inv.
- Denta, 1090. Silviu Coloșoră paroch. Vasile Stoica, inv.
- Detta, filie la Denta. 98.

Foeni, *Fény*, 1275. Nicolae Popa par. Procopiu Șimian învăț.; Ana Lazaroviciu marit. Șimian, învățător.
 Gaful-mic, *Kis-Gáj*, (p. Alsó-Sztamora), 628. Nicolae Burdia admin. paroch. Trăilă Bogdan, învățător.
 Ghilad, *Gilád*, 2111. Nicolae Chicomban par., Dimitrie Țieran par., Iosif Badescu, învățător, Maria Popoviciu, învățătoare. Un post de învățător vacant.
 Giulvéz, *Torontálgyülvész*, 975. Iustin Cotta, adm. paroch., Nicolae Brănușin, capelan. Stefan Vulpe, inv.
 Lighet, *Temesliget*, (p. Széphely), 1118. Romul Muntean paroch. Petru Arnăut, inv. Macedonia, (Csák), 791. Nicolae Țuca paroh, George Cârdaș, inv.
 Obad, (p. Csák), 570. George Ionescu, paroch., Victor Giurgiu, inv.
 Omor, (p. Denta), 285. Aureliu Colojoară adm. par.
 Partos, *Partos*, (p. Bánlak), 704. Trifon Cocora, paroch. Pavel Sopon, inv.
 Petroman, *Petromány*, (p. Csák), 1347. Vasiliu Terebenț, paroch. Aurel Bălan, inv.
 Toager, *Togér*, (p. Gyér), 1081. Aureliu Maghețiu par. postul de inv. vacant.
 Tolvadia, *Tolvád*, 1051. Ioan Coșariu paroh. Postul de inv. vacant.
 Voiteg, *Vejte*, 702. Stefan Țieran, administrator paroch. Alesandru Țieran, inv.

Tractul Țageturii

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 26.603.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Sebastian Olariu, protopresbiter.

Memorii:

Dimitrie Iosof, preot în Bujor.	Virgil Lugoșan, preot în Botinești.
Antoniou Anghel, preot în Coșava.	George Gervacea, preot în Brănești.
Serafim Băian, paroch în Margina.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Alex. Popovici par. în București.	Teodor Băianți, paroch în Românești.
-----------------------------------	--------------------------------------

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Inocențiu Bogdan, capelan protopresbiteral în Făget.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Balosești, *Bégalász*, (p. Tamásd), 212. filie la Jupanesci.
 Bădesci, *Bázsd*, (p. Facsád), 535. Victor Iclozan, paroch, Ioan Petrescu învăț.
 Bătesci, *Vadpatak*, (p. Facsád), 492. Romul Raduioviu adm. par. Postul inv. vacant.
 Bichigi, *Kisbékés*, (p. Facsád), 880. Traian Borduz, paroch. Trifon Ațel inv.
 Birna, *Barnafalva*, (p. Bozsor), 423. Parohie vacantă. Post. inv. vacant.
 Botesci, *Borzasfalva*, (Bozsor), 213. filie la Juresci.
 Botinesci, *Bottyanfalva*, (p. Bozsor), 530. Vir. Logojan, adm. par. post. inv. vacant.
 Brănesci, *Avasfalva*, (p. Facsád), 644. George Gărbacia, adm. par. Aurel Arone inv.
 Breazova, *Béganyiresd*, (p. Kurtya), 436. Ioan Alesandrescu adm. par. George Seracin, învățător.
 București, *Bukovecz* (p. Bozsor), 808. Alex. Popoviciu, paroch. Postul de inv. vacant.
 Bujor, *Bozsor*, 582. Dimitrie Iosof adm. par. George Drăgoiu inv.
 Cliciova, *Klicső*, (p. Bethlenháza), 1238. Ioan Stefanovici paroch. Coriolan Belgia și Adrian Ardelean inv.
 Coșava, *Kossó*, 636. Antoniu Angel, adm. parochial.
 Coșavița, *Kiskossó*, (p. Kossó), 144. filie la Homojdia.
 Coșteiu, *Felsőkastély*, (p. Kossó), 586. Eugeniu Sudreșan, paroch, Ioan Ieva, inv.
 Crivina, *Felsőgörbéd*, (p. Kurtya), 330. Petru Lungu adm. paroh. Post inv. vacant.
 Curtea, *Kurtya*, 1243. Filimon Titel, adm. par. Ioan Caba și Ioan Murgu inv.

Drăgănești, *Drágfalva*, (p. Facsád), 327. filie la Mutnicul-mic.
 Drinova, *Derenyő*, (p. Bozsor), 398. Samsan Logojan par. Post inv. vacant.
 Făget, *Facsád*, 1096. Sebastian Olariu, protopresb. Danilă Iliescu învățător.
 Fărășești, *Forrásfalva*, (p. Kurtya), 482. Nic. Gherga adm. par.
 Furdia, *Ferde*, (p. Facsád) 928. George Garoiu. Emil Damșa, par. Vas. Brașovan, inv.
 Gladna-română, *Gladna* (p. Facsád), 718. Ioan Neagu, par. Postul inv. vacant.
 Gladna-montană, *Galađnabánya*, (p. Facsád), 262. filie la Gladna-română.
 Goizesci, *Goicsfalva*, (p. Tamásd), 175. filie la Romanesci.
 Hauzesci, *Hegyeslak*, (p. Facsád) 324. filie la Furdia. Vasile Olariu inv.
 Homojdia, *Hamapatak*, (p. Kossó), 352. Corneliu Fărăș paroh.
 Jupanesci, *Zsupánfalva*, (p. Tamásd), 315. Iosif Unipan adm. par. Post inv. vacant.
 Jupan Zsuppány (p. Bozsor), 521. Nicolae Popovici adm. par. Petru Lascu, capelan.
 Dimitrie Stepanescu, inv.
 Juresci, *Győrősd*, (p. Bozsor), 309. Dimitrie Sándor par. Post. inv. vacant.
 Luncani, *Bégalankás*, (p. Tamásd), 607. Teofil Bucșa par. Post inv. vacant.
 Margine, *Marzsina*, (p. Kossó), 552. Serafin Băian. paroh. Simeon Ionașiu, inv.
 Mutnicul-mic, *Kismutnok*, (p. Facsád), 341. Ioan Frățescu preot.
 Nemașesci, *Nemese*, (p. Kossó), 190. filie la Coșava. Post inv. vacant.
 Petrósa, *Kőfalva*, (p. Kurtya), 517. Dimitrie Nistor preot. Post inv. vacant.
 Poeni, *Ruszkató*, (p. Kurtya), 223. Parohia vacantă. Postul învățătoresc vacant.
 Pogănesci, *Pogányfalva*, (p. Bozsor), 504. George Păhăria ad. par. Post inv. vacant.
 Povărgina, *Porzon*, (p. Facsád) 475. Patriciu Miclăuș, admin. parohial. Postul de învățător vacant.
 Romanesci, *Ramunyes*, (p. Tamásd), 670. Teodor Baianu, paroh. Ioan Bratu-lescu învățător.
 Saizani, *Sárazány*, (p. Bozsor), 507. Parohia vacantă. Dimitrie Suciu inv.
 Seceni, *Kisszécseny*, (p. Bozsor) 548. Vichentie Clorogar, paroh.
 Simesci, *Bégaszentes*, (p. Facsád), 919. Partenie Mateiu, par. Tr. Mihailoviciu inv.
 Sudriaș, *Bégaszederjes* (p. Bozsor), 519. Antonie Anghel paroh, Ioan Toma inv.
 Suceurul-mic, *Kisszerdők*, (p. Bozsor), 762. Nicolae Brândău paroh. Trifon Arde-lean, inv.
 Susani, *Bégaszuszány*, (p. Bozsor), 694. Samsan Petric, administrator parohial.
 Ioan David învățător.
 Temeresci, *Temeres*, (p. Facsád), 982. Nicolae Cibian, par. Ioan Terfeloagă, inv.
 Tomesci, *Tamásd*, 371. Aureliu Barboniu adm. par. Post inv. vacant.
 Zolt, *Zold*, (p. Facsád), 357. Romul Furdul adm. par.
 Zorani, *Zorány*, (p. Kossó), 281. filie la Margine.

Tractul Logoajului.

Reședința protopresbiterală Logoj. Numărul sufletelor 30.952.

Seamul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoj.
 Isaia Popoviciu preot în Silha.
 Ioan Pușcan, paroh în Criciova.

Aureliu Spătan, paroh în Sacul.
 Dr. Aurel Mihaescu, paroh în Logoj.
 Dr. Dimitrie Nistor, paroh în Logoj.

Membrii suplenți:

Antoniu Atnagea sen. par. Zorlenț-mare.
 Corneliu Biro, paroh Herendești.

Ioan Enuica, paroh în Oloșag.
 Dimitrie Murariu paroh în Găvojdia.

Defensor matrimonial: vacant.

Notarin: Vacant.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Boldur, *Boldor* (p. Lugos), 932. Vasile Voda, admin. paroch. Ioan Murgu, învă.
 Căvărân, *Kavarán*, 679. Eftimie Lăpăduș, par. Ioan Gander învă.
 Cireșu, *Cseretemes*, (p. Kricsó), 514. Toma Bireescu, par. Dimitrie Secoșan, învă.
 Criciova, *Kricsó*, 981. Ioan Pușcan, adm. par., Romul Popoviciu, paroch. Ioan
 Stroca, capelan. Postul de învățător vacant.
 Crivina, *Alsógörbe* (p. Kricsó), 509. Romul Tinca, paroch. Postul învă. vacant.
 Dragomiresci, *Dragomér* (p. Furlak), 655. Ioan Jurca preot. Miron Coriciu, învă.
 Gavojdia, *Gavosdia* 1132. Simson Petric par. Demetriu Morariu, paroch. Ion Sêrbu, învă.
 Harmadia, *Harmad* (p. Lugos), 428. Ioan Popovici adm. par. Nicolae Popoviciu învă. prov.
 Herendesci, *Herés* (p. Lugos), 1013. Corneliu Biro, par. Alexandru Novac, învă.
 Hezeriș, *Lugosegres* (p. Bethlenháza), 539. Traian Gașpar, preot. Postul învă. vacant.
 Hodoș, *Krassóhodos* (p. Lugos), 643. Simeon Blajovan adm. paroch, Valeriu
 Blajovan, capelan. Mihail Crăciun, învățător.
 Honorici, *Honoros*, (p. Lugos), 805. Eftimiu Jianu, admin. paroch. Gherasim Popo-
 viciu, învă.
 Jdioara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), 1180. George Vior, paroch. Postul învăț. vacant.
 La școala comunală sfuncționează George Baltean învă. și Saveta Băltean învățat.
 Jena, *Zsena*, (p. Gavodia), 550. Dimitrie Lupea. par. Iuliu Ioanoviciu, învă.
 Logoj, *Lugos*, 5383. Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Iosif Tempea, Dr. Aurel
 Mihaescu, paroch, Dr. Dimitrie Nistor, paroch. Postul de diacon vacant, Ioan Vidu, C.
 Liuba, George Onae învă. Sofia Florescu, Sid. Vidu, Livia Russu învă.
 Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos), 1427. Nic. Șosdean, par. Const. Chevereșan, par.
 Petru Costescu, învă.
 Măguri, *Magur*, (p. Lugos), 760. Iulian Balangean, preot. Postul de învăț. vacant.
 Nădrag, *Nadrág*, (p. Nadrág), 450. Constantin Popoviciu adm. par.
 Oloșag, *Ollóság*, (p. Lugos), 699. Ioan Enuica, paroch. Vasile Stămurean învă.
 Remete-Pogănici, *Pogányosremete* (p. Furlak), 545. Alexandru Voșcinaru, adm. par.,
 Petru Lădaru, învă.
 Sacul, *Székul*, 1032. Aurel Spătan, administ. paroch. Dimitrie Soceaneanu, cap.
 Vasile Tărian, învă.
 Satul-mic, *Lugoskiszfalva* (p. Lugos), 648. Ioan Danciu, paroch. Postul învă. vacant.
 Scăiuș, *Bojtor ános* (p. Furlak), 1085. Cusman Jian, adm. par. Sim. Temes învă.
 Selbăgel, *Szilváshely*, (p. Gavosdia), 645. Marian Groza preot. Aurel Aldan învă.
 Silha, *Szilha*, (p. Szápárfalva), 786. Isaia Popoviciu paroch. Victor Popoviciu, ca-
 pelan, Ioan Stan, învă.
 Tapia, *Tápia*, (p. Lugos), 518. Mareș Humița adm. paroch. Traian Miși învățător.
 Tincova, *Tinkova*, (p. Székul), 831. Petru Adam adm. par. Andrei Rachitovan, învă.
 Visag, *Krassóviszág*, (p. Vecsehásza), 920. Ioan Stercociu, preot. Gruia Soce-
 neanu, învă.
 Zgribesci, *Krassógombás* (p. Székul), 793. Romul Șandru par. Dimitrie Țiru învă.
 Zorlențul-mare, *Alsózorlencz*, 2518. Antoniu Atnagea paroch. Ant. Atnagia, paroch,
 Martin Hanțu, cap., Stachie Gerga învă., Ioan Popescu învă.
 Zorlențul-mic, *Felsőzorlencz*, (p. Alsózorlencz), 594. Petru Bêlu, paroch. Postul de
 învățător vacant.

Tractul Mehadiiei.

Reședința protopresbiterală Mehadia. Numărul sufletelor 65.606

Școala protopresbiterală.

Președinte: Dr. Ioan Sîrbu, adm. protopresbiteral.

Membrii:

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca. | Nicolae Novacoviciu, par. în Gêrbovet.
 Iosif Câmpean, preot în Prigor. | Dionisie Goanță, paroch în Lăpușnic.

Două locuri vacante.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.

Vasile Popoviciu, preot în Pătas.

Mihail Costescu, adm. par. în Eșelnița,

Ilie Imbrescu, adm. par. în Mehadica.

Defensor matrimonial: vacant.

Notariu: Constantin Dure, paroh în Orșova.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Bănia, *Bánya*, 2099. Pavel Bogoeviciu, paroh, o parohie vacantă. Ilie Ruzmir, inv. și Ivancsó Irén, învățătoare.Băile-Erculane, *Herkulesfürdő*, 22. filie la Pecenișca.Bârza, *Börzény*, (p. Csernahéviz), 374. filie la Topleț. Nicolae Șchiopu, învățător.Bogoltin, *Bogollény*, (p. Somosréve), 2112. Grigorie Vasilescu, adm. par. Spasoe

Crista inv. și Maria Căndea-Drăgulescu învățătoare.

Borlovenii-noi, *Uj-Borlovény*, (p. Néráhalmos), 657. Traian Căltun par. Pavel C. Iacob, învățător.Borlovenii-vechi, *Ó-Borlovény*, (p. Perebő), 1065 Timoteiu Borchescu, ad. par., Petru Bernat inv., Maria Lazarescu, învățătoare.Bozoviciu, *Bozovics*, 3371. Ioan Brinzeiu, par. Nicolae Bihoiu, par. Aurel Balea capelan, Ioan Sopercian, inv. Spincker Margit, învățătoare, la școala comună, Létai Antal, Létai Antaliné, și Pápay Dezső, la școala de stat.Canicea, *Szórénkanizsa* (p. Domásnaa), 482 filie la Domașnia, Post. de inv. vac.Coramnic, *Koromnok*, (p. Orsova), 361. filie la Tuferiu.Cornea, *Somfa*, 1456. Nic. Vălean par., Nic. Grozuța, Nic. Aron inv. Ecat. Aron inv.Cornereva, *Somosréve*, 5323. Ioan Grozavescu par., George Belcota par., Mihail Spunei, Vasile Bălănescu, învățători.Crușoveț, *Körtvélypatak*, (p. Kuptorja), 784. filie la Cuptoare. Trifon Ațel, inv.Cuptoare, *Kuptorja*, 1071. I. Trailoviciu, adm. par., Nic. Goanță, capelan. Becker Vilma, învățătoare.Dalboșeț, *Dalbosfalva*, 2339. Pavel Popescu, paroh, Petru Budescu, Vasile Grozav inv. Magdika Margit, învățătoare.Domașnia, *Domásnya*, 2176. Simeon Răsvan, paroh. Vasile Usonescu par., Mihail Vladucean, Iosif Simon, inv. Maria Vladucean, învățătoare.Dubova, *Dunatölgyes*, (p. Óasszonyrét), 468. filie la Ogradena. Nic. Sándor inv.Eșelnița, *Dunaorbágy*, (p. Orsova), 1210. Michail Costescu, adm. par., Const. Vladu inv. Hermina Vadnai nasc. Fábry, învățătoare.Gêrbovet, *Gerbócz*, (p. Bănia) 1893. Nicolae Novacovicu, par. — Nicolae Bolokoi, inv., Găbas Adelgunda, măritată Goanță învățătoare.Globucaiova, *Kiskirálymező*, (p. Bélaabláncz), 889. Zacharie Popoviciu, adm. par.

Grigorie Popoviciu, capelan. Locul de învățător vacant.

Globurêu, *Golbor*, (p. Ekés), 675. Iosif Dragoi, paroh, Simeon Răzvan, inv.Iablanita, *Bélaabláncz*, 1791. Alexandru Dărăbanț Paroh. Gheorghe Jurchescu, inv.

Carolina Körmeny Kisné și Toth Joland învățătoare.

Jupalnic, *Nagyszutány*, (p. Orsova), 1218. Pavel Magdescu, adm. par. Gavril Baias inv., Feneșan învățătoare.Lăpușnicel, *Kislaposnok*, (p. Porhó), 908. Felician Nemoian adm. par., Ioan Baderca, inv. Kubaszky Erzsébet învățătoare.Lăpușnic, *Nagylaposnok*, (p. Dalbosfalva), 2503. Dionisie Goanță, paroh. Stefan

Mihalca, inv., locul de învățătoare vacant.

Luncavița, *Nagylankás*, (p. Teregovia), 1249. Iosif Nemoian, adm. paroh., Isaia

Tirziu, George Urderean, inv.

Mehadia, 2206. Iosif Coriolan Buracu adm. par. O parohie vac. Remus Popa și N.

Mergea, inv. Livia Popa, inv. Ioan Têrfâloga și Pékhi János inv. la școala de stat.

Mehadica, *Kismihály*, 2393. Ilie Imbrescu, administrator paroh. O parohie vac.

Mihail Cristescu și Gheorghe Uzonescu, inv.

Mocerș, *Mocsáros*, (p. Dalbosfalva), 1261. Petru Suciu, paroch. Micicoiu, inv.
 Ogradena-vechie, *Óasszonyréti*, 823. Antoniu Milosescu, adm. par. Daniil Tunea, inv.
 Orșova, *Orsona*, 831. Constantin Dure, paroch. Postul de învățător vacant.
 Pătas, *Nérapatas*, (p. Perebő), 1232. Vasile Popoviciu, adm. par. Zacharie Lazarescu, inv.
 Pecenișca, *Csernabesenyő*, (p. Herkulesfürdő), 630. Vasile Popoviciu, adm. par. Dumitru Martinescu, inv.
 Pervova, *Porhó*, 1132 Eugeniu Căltun, adm. par. I. Berzanescu, inv. Tóth Anna inv.
 Petnic, *Petnek*, (p. Bélajabláncz), 1204. Ioan Chendi, adm. par. Constantin Giurginea inv. Szeiti Jolan, învățătoare.
 Plavișevîța, *Naszádas*, 441. Iacob Dragulescu adm. par. Emilian Cismaș, inv.
 Plugova, *Ekés*, 1409. Parohia neocupată. Nicolae Vladucean, învățător, Meinhold Hedvig învățătoare.
 Prigor, *Nérahalmos*, 1549. Iosif Câmpean, adm. par. Iosif Cămpian, jun. capel. Simion Lazar, inv., Sofia Zarva învățătoare.
 Prilipet, *Perebő*, 1639. Eremia Borchescu par. Sofronie Sîrbu și Ioan Bojincă inv. Putna, (p. Nérahalmos), 472. filie la Prigor. Petru Lucaci inv.
 Rucăria, *Ogerlistye*, (p. Bányá), 2706. Dr. Ion Sîrbu paroh, Nicolae Badin, paroh. Ioan Sopon, învățător, Emília Moise învățătoare.
 Șopotul-nou, *Új-Sopot*, (p. Dalbosfalva), 1317. Ioan Goanță adm. par. Simeon Vornic învățător.
 Șopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dalbosfalva), 1359. Pavel Chimbir, par. Emil Chimbir capelan. Ilie Sîrbu învățător.
 Tisovița, *Tiszocza*, (p. Naszádos) 307. filie la Plavișevîța. Darvas Mihail inv. de stat.
 Toplet, *Csernahéviz*, 1728. Dimitrie Popoviciu, paroh. Zaharia Blidariu și Miklós János învățători, Maria Muntean învățătoare.
 Tufări, *Tuffas*, (p. Orșova), 713. Ilie Jurescu, adm. par. Luca Ghergulescu, inv. Peér Józsa învățătoare.
 Valeabolvășnița, *Bolvásvölgy*, (p. Ekés), 1372. Zacharia Grozavescu, adm. par. Ilia Feneșan inv.
 Verendin, *Verend*, (p. Kismiháld), 2327. Ioan Alexandrescu paroh. Simion Velescu inv. Emilia Ciclován învățătoare.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 25.426.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Cornel Ștefan administrator ppterat.

Memברי:

Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.	George Popa, paroch în Greovaț.
Ascentie Popovici, paroch în Ghêrliste	Aurel Iana paroch. în Maidan
Un loc vacant.	Petru Bernaz, paroch în Secaș.

Memבריi suplenți:

George Neda par. în Oravița-rom.	Ilie Ciorei paroch, în Broșteni.
----------------------------------	----------------------------------

Defensor matrimonial: Postul neindeplinit.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii,

Agadici, *Agadics*, (p. Majdán), 748. Aureliu Nemoian, adm. par. Trifon Lunca, inv. Anina, filie la Maidan.

Broșteni, *Krassóborostyán* 1502, (p. Oravicza). Ilie Ciorei, paroch. O parohie vacantă. Titu Ciorei, capelan, Aureliu Popoviciu, învățător.

Cacova, *Kakófalva* 1719. par. Fotie Adamescu, par. Veniamin Bălan par.

Valeriu Dabiciu, capelan, Ioan Cioc, și Ioachim Dabici, inv.

Calina, *Galonya* (p. Kakófalva), 527. Parohia vacantă. se administrează prin Miron Bălean, capelan în Dognicea.

Cârnecea, *Kernyece*, 674. Toma Simu, paroh. Alexa Crețu, învățător.

Ciclova-montană, *Csiklóbánya*, (p. Oravicza), 1813. Vasile Murgu, par. Alecsandru Frâncu și Vasile Jian, inv.

Ciclova-rom., *Csiklófalva*, (p. Oravicza), 3233. Ioan Măran, par. Ioan Stoia, par. Nicolae Călnicean, inv. Simeon Veverița, învățător, Ivan Mărgan, învățător.

Ciudanovița, *Csudafalva* (p. Majdán), 475. Ioan Toader, par. Postul de inv. vacant.

Comoriste, *Komornok* (p. Kakófalva), 1023. Petru Șuşan, par., Iosif Nicolaeviciu paroh. Alexa Jian, învățător.

Forotie, *Forotik*, (p. Kakófalva), 1185. Martin Ciulin, par. Ioachim Dabiciu, paroh. Mitrofan Ciorei, capelan. Ioan Dabiciu, inv. Pavel Frențiu inv.

Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), 1505. Acsentie Popoviciu, par. Antonie Gropșian, învățător.

Giurgiova, *Karasszentgyörgy*, (p. Kakófalva), 662. George Jdicu, paroh. Ioan Caprița, învățător.

Goruiă, *Gorony*, (p. Dognácska), 737. Mateiu Popoviciu, paroh. Trandafir Logojenel, învățător.

Greovaț, *Gerőcz*, (p. Kakófalva), 1210. George Popa paroh, Iuliu Lorințiu, paroh. Ioan Gheșia, capelan, Mihail Rusovan, învățător.

Jitini, *Dicsény*, (p. Majdán), 411. Filip Voina, adm. par., post. inv. vac.

Măidan, *Majdán*, 978. Aureliu Iana, paroh. Nicolae Câmpian, par. Pavel Miclea inv., Ioan Stefan inv.

Mércina, *Mercsina*, (p. Varány), 1193. Iosif Caragea paroh. Eugen Popovici, paroh. Mihail Voștan, inv. Ersilia Gerga, învățătoare.

Oravița-mont., *Oraviczabánya*, 1113. Cornel Stefan adm. par. Gheorghe Lipovan, inv.

Oravița-rom., *Oraviczafalu* (p. Oraviczabánya), 844. George Neda, par. Cornel Jurca, paroh. Carol Lazăr inv.

Rachitova, *Rakító* (p. Oravicza), 808. Toma Stan paroh, o parohie vacantă. Alexie Olariu, capelan Constantin Simu, învățător.

Socaș, *Krassószékás* (p. Kakófalva), 881. Petru Bernaz, paroh. Rusalin Mihu, inv.

Ticvaniul-mic, *Kis-Tikvány*, (p. Kakófalva), 909. Aureliu Giuca, paroh. Postul de învățător vacant.

Varadia, 1276. Paul Mioc, paroh. Stefan Dragulescu, învățător.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou* — Numărul sufletelor 33.510.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Petru Murgu, paroh în Petrovoselo.	Ioanichie Neagoe, par. în Petrovasela.
Nicolae Popoviciu, par. în Alibunar.	Iancu Mihu, paroh în Uzdin.
Damian Popescu, paroh în Ovcea.	Stefan Popa, paroh în Seleş.

Membrii suplenți:

George Sdicu, paroh în Seleş. Un loc vacant.

Defensor matrimonial: Constantin Dimian, capelan în Petrovoselo.

Notariu: Nicolae Popovici, paroh în Alibunar.

Comunele cu poșta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Alibunari, *Alibunár*, 2711. Nicolae Popoviciu, paroh, Nicolae Popoviciu, capelan. Emilia Arsenieviciu învățătoare. Strizu și Lazar Roșculeț, învățători.

Cubin, *Kevevára*, 1540. Izidor Saberca adm. par. Mihail Andreiu, Petru Nica, inv. Eufrosina Pincu învățătoare.

Deliblata, *Deliblat*, 2336. Victor Popoviciu, paroch. Iosif Bogdan, Savu Guțul și Petru Lupșici. învățători, soția lui Iosif Bogdan și Iulian Pincu, învățătoare.

Dobrița, *Kevedobra*, 273. George Lungu, paroh. Nicolae Tomiciu, inv.

Dolove, *Dolova*, 1564. Marcu Boldovina, par. Romulus Roman, Vasile Dolga, Valer Petcu și Teodor Cătălină, învățători, Sofia Rusovan învățătoare.

Franzfeld, 33. filie la Panciova.

Glogon, *Galagonyás*, 648. Valerie Perin, adm. paroch. Simeon Perin inv.

Iabuca, *Torontál Almás*, 306. filie la Glogon. Cornel Doboș, inv.

Mramorac, *Homokos*, 978. Sim. Popoviciu, adm. par. Traian Popoviciu capelan. Emil Nistor și Savu Nicolaevici inv.

Omolita, *Omlód*, 381. Lucian Lungu, adm. par. Pavel Topai, inv.

Ovcea, *Báránys*, (p. Pâncsova), 1660 Damian Popescu, paroch. N. Dehelean, Dimitrievidiu, inv.

Petrovasela, *Petre*, 5710. Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. Constantin Dimian capelan, Stefan Sperchez, capelan. Romul Teorean, Nicolae Șofariu, Alesandru Brădean, și Petru Chiu, învăț., Maria Șepețian căs. Farca, Ana Cuzman căs. Velcelean, Silvia Teorean, învățătoare, Ilie Zăgăicean învățător și Livia Pența căs. Secheșan învățătoare de stat; Voștinariu învățătoare la asilul de copii.

Panciova, *Pâncsova*, 824. Ioan Stroca, adm. paroh. Trifon Nica inv.

Satul-nou, *Révauifalu* 6228. Trifon Miclea, protopresbiter, Antoniu Balea adm. par. Mihut Jigoria diacon catihet. Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gașpar. Pavel Rudnianu, inv., Olimpia Staiciu, Emilia Fizeșan Christof și Valeria Desean Gașpar, inv.

Seleuș, *Keviszöllös*, 2656. Stefan Popa, paroch. George Șdicu, paroch. Victor Bojin, Mihail Pepenariu, și Iosif Popa inv.; Maria Cornean învățătoare.

Uzdin, *Ujözora*, 5722. Iancu Milu par., Onoriu Conopan, par. Romul Popa, presbiter catihet, Nicolae Fuciu, Avram Pența. Ioan Lăcătuș, George Oprîș învățători, Livia Stanciu, și Virgina Fuciu-născ. Stanciu, învățătoare;

Tractul Vêrșetului.

Reședința protopresbiterală Vêrșet. — Numărul sufletelor 32.084.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Traian Oprea, protopresbiter.

Membrii:

Antonie Popoviciu, paroch în Nicolinț.
Pavel Stoian, paroch în Marcoveț.
Martin Șdicu, paroch în Straja.

Luca Lazarescu, paroch în Ferendia.
Ioan Andreescu, paroch în Voivodinț.
Avram Corcea, paroch în Coștei.

Membrii suplenți:

Ilie Dăbiciu, paroh în Voivodinț.

Alecsandru Guga, paroh în Coștei.

Dr. Nicolae Popovici, paroh în Gataia.

-Defensor matrimonial: Dr. Mihail Spăriosu, avocat în Vêrșet

Notariu: Ioan Andreescu, paroch în Voivodinț.

Comunele cu posta ultimă și Nrul sufletelor, preoții și învățătorii.

Butin, *Temesbökeny* 277. George Iencea adm. par.

Clopodia, *Klopódia*, 286. Petru Olde, par.

Coșteiu, *Mélykastély*, 2013. Avram Corcea, Victor Trailoviciu și Alex. Guga par.

Petru Buzera, învățător. Ana Ioanoviciu, inv. Un post inv. vacantă.

Dejan, *Dézsánfalva* (u. p. Temesmóra), 165. filie la Gherman.

Ferendia, *Ferend*, 1331. George Olde, paroch, Aurel Crăciun, Pavel Rămneanțu, învățători.

- Gataia, *Gättaja*, 937. Dr Nicolae Popoviciu, paroh, postul inv. vacant.
- Gherman, *Ermény*, (p. Nagyzsám), 540. George Pascu, paroh. post inv. vacant.
- Gherteniș, *Gertenyes*, 1189. Petru Șandru, paroh. post învățător vacant.
- Grebenaiș, *Gerebenecz*, 2266. Simeon Balea, par., Sava Secoșan, paroh, Ștefan Balea, capelan. Iosif Miclea și Martin Fișcea inv., Cat. Ioanoviciu măr. Miclea inv.
- Iabuca, *Almád*, (p. Versecz), 813. George Băiașu adm. par. Ion Ursu inv.
- Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. Temesmóra), 703. Terentiu Bota, paroh. Aurel Bota capelan. Teodor Cozscu inv.
- Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, 107. filie la Gherman.
- Karlsdorf, *Nagy-Károlyfalva*, 23, filie la Nicolințul-Mare.
- Lațunaș, *Laczunás*, (p. Nagy-Zsám), 164. Se a. im. prin capel. G. Olde din Ferendia.
- Marcovăț, *Márktelke*, (p. Temes-Kutas), 974. Pavel Stoian, par. Ioan Adam, Dimitrie Supercanu inv.
- Marghita-mare, *Nagymargita*, 1304. Virgil Musta, adm. par. Ioan Naea și Nicolae Raicu învățători.
- Mesici, *Meszefalu*, (p. Versecz), 674. filie la Iabuca. Traian Radu inv.
- Nicolințul-Mare, *Temes-Miklós*, 3576. Antonie Popoviciu, paroh. Teodor Petrică, par. Traian Petcu, Ion Ionescu, Silviu Iordan, Ioan Iacobiciu, inv. Lucreția Boroancă, Aurora Pența măr. Iordan, învățătoare.
- Oreșat, *Homokdiód*, (p. Temesör), 647. Ioan Mităr, paroh. Traian Guguleanu, inv.
- Parla, 36 Filie la Oreșat.
- Percosova, *Berkesz-falu*, (p. Temesbökény), 520. Iulian Fărcaș, par. un post în vătător vacant.
- Ritișor, *Réthely*, (p. Temesvajkóc), 1218. Ilie Luchiciu paroh, Alexandru Luchiciu capelan, Teodor Rabagia și Alimpie Radulea inv.
- Sălcița, *Temesszöllös* (p. Versecz), 883. Ioan Tătucu paroh. Filimon Popoviciu, inv.
- Srediștea-mică, *Kisszered*, (p. Nagyszered) 598. Ioan Oravițan, paroh. Ioan Albai, învățător.
- St.-la ăș, *Szentjános*, (p. Zichifalva), 1550. Aurel Popoviciu, par. Simion Lațcu inv.
- St.-Mihailu, *Vég-Szent-Mihály*, (p. Vég-Szt-Mihály), 3967. Iosif Goanță paroh; o parohie vacantă, Nicolae Miuța, Pantelimon Dajdea, Ștefan Gavrița, Ioan Isac, invăț. Vioara Anca, Maria Ioanoviciu învățătoare. Două posturi vacante.
- Straja, *Temesör*, 1518. Martin Sdicu, paroh. Aureliu Sdicu, capelan. George Manescu, învățătoriu, Iuliu Luchiciu inv., Alesandra Rusu inv.
- Șemlacul-mare (Murava), *Mezősomlyó*, 839. un post paroh. vacant, Teodor Popovici paroh. Constantin Băia, inv.
- Vêrșet, *Versecz*, 911. Traian Oprea, protopresbiter. Nicolae Băiașu, capelan protopresbiteral.
- Vlaicoveț, *Temesvajkóc*, 881. Ștefan Perian, paroh. Nicolae Boldea învățător.
- Voivodinți, *Vajdálak*, (p. Porány), 1374. Ioan Andreescu, și Ilie Dăbiciu, parochi.
- Mihail Simu învățător. Silvia Catina învățătoera.

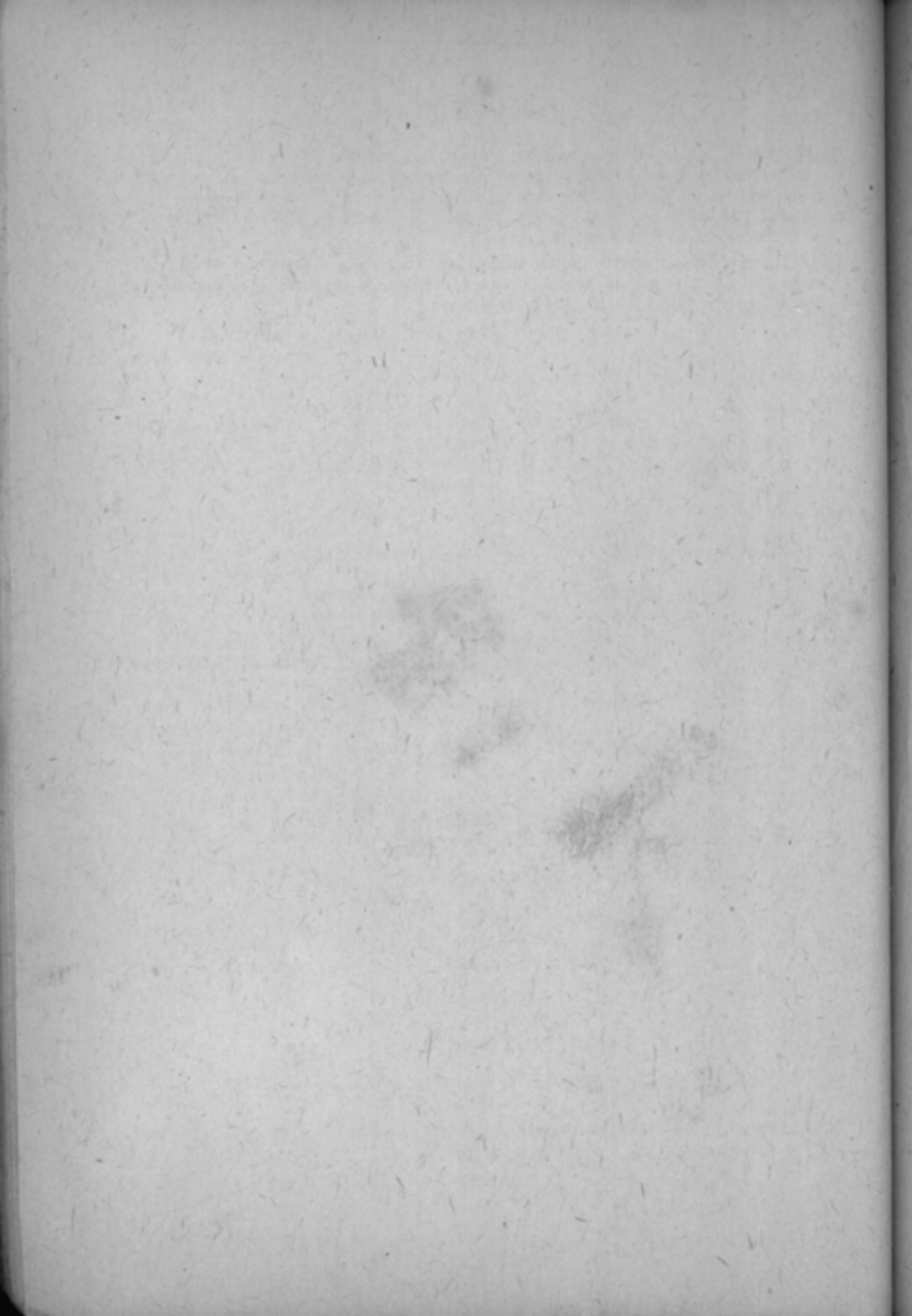
Monachi.

- Vartolomeiu Cor. Durain, ieromonah și stareț la biserica „Călugăra” dela Ciclova-montană.
- Dionisie Vacarescu, ieromonah la biserica „Călughera” dela Ciclova-montană.
- Macarie Gușcă, ieromonah la biserica dela „Izvor” (Valea-Godinova).
- Visarion Spaia, monach la biserica „Călugăra” dela Ciclova-montană.

Preoți Militari.

Pavel Boldea, protopresbiter militar, cavaler al ordinului Francisc Iosif, decorat cu crucea de fer clasa I pentru merite preoțești și cu medalia de onoare a Crucii roșii, ambele cu decorația de război, oficer al ordinului „Steaua României” și al ordinului „Sântului Sava” al Sârbiei, posesor al medaliei jubilară comemorativă, și a crucei militare jubilară, în pens.

Iosif Serafin, protopresbiter militar distins cu brâu roșu, decorat cu crucea pentru merite cl. II, posesor al crucei militare jubilară, al medaliei de anexiune și al crucei comemorative 1912—1913, în Sibiu.

PARTEA LITERARĂ

O lume nouă.

S'a fost început războiul mondial în anul 1914 luna lui August și a durat cu toată vehemența. Poporul românesc și-a avut partea sa de jertfă în avere și sânge. Ca popor cu tradiții dinastice, și totdeauna credincios, fără murmur a luat parte la lupte, doară numai cu durerea în suflet, că pe câmpiile Rusiei da piept, ca dușman, cu frații săi Basarabeni. Durerea s'a potențat, și nu era mod să nu se potențeze, când în 15 August 1916 a intrat în războiu și România. Durerea s'a potențat, pentru că s'a văzut pus în față și cu frații din regatul României, dară a simțit și o trăsărire de bucurie în sufletul său sperând, că din acest războiu va rezulta realizarea dorințelor de veacuri, pe care fiecare român bun și de inimă, le păstra ca pe niște odoruri neprețuite în adâncul sufletului său.

România a fost tradată de Rusia, carea nu i-a trimis ajutorul pus în vedere, și așa lăsată singură și încungiurată de puternici dușmani, cu strângere de inimă am privit la dezastrul ce o amenința.

Dumnezeu s'a milostivit însă spre eroica Românie și spre poporul românesc de pretutindenea, și când era primejdia mai mare, când să părea că România e îngenunchiată pentru totdeauna, ea cu puterea ei de viață, cu energia strămoșească, face minuni la Oituz, Mărești și Mărășești. Oprește puhoiul, ce era să o înghită.

Urmează în toamna anului 1918 dezastrul armatelor puterilor aliate, descompunerea armatei austro-ungare și prăbușirea Monarhiei, proclamarea Ungariei de republică de o mână de oameni în Budapesta; zvârcolirea guvernului de a împăciui naționalitățile și în primul rând pe români, cari însă nu se lase ademeniți.

Românii în adunarea lor în veci memorabilă ținută în 18 Novembre (1 Decembre) 1918 la Alba-Iulia, cetatea lui Mihai Viteazu, să declară cu mult entuziasm pentru alipirea la România, la care se alipiseră și Basarabeni și Bucovinenii, iară această hotărîre se prezintă Majestății Sale Regelui Ferdinand I de cătră o deputațiune esmisă în persoanele Preasfințiților domni episcopi Dr. Miron E. Cristea și Hosszu, și a domnilor Vasile Goldiș și Alexandru Vaida Voevod. Majestatea Sa prin decret lege a declarat apoi de alipite la România Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banatul și părțile ungurene locuite de români.

Astăzi avem în mijlocul nostru viteaza armată română, carea și acuma cu arma în mână păzește la Nistru hotarăle țarei contra bolșevicilor din Rusia, iară la Tisa înfrângând armatele bolșevice magiare a ocupat în 22 Iulie (4 August) 1919 și capitala Budapesta, pentru de a face ordine și a scăpa pe cetățeni de teroarea bolșevicilor magiari și a asigura hotarele României în contra atacurilor armatei roșii, bolșevice.

O lume nouă ni-se desfășură, visurile și dorințele înaintașilor noștri și ale noastre se realizează. Armata română adaugând noi lauri la gloria străbună a făurit România mare.

Ca semn vădit al acestei lumi noi prezentăm aici portretul Majestății Sale primului rege al României mari Ferdinand I, care în momentul decisiv ascultând de palpitațiile inimei poporului său românesc a avut curagiul de a rupe legăturile familiare cu puternicul împărat german Wilhelm II și cu casa de Hohenzollern, alipindu-se de poporul său. Deasemenea și portretul Majestății Sale preagrațioasei regine Maria, carea în decursul războiului s'a arătat ca o adevărată mamă a poporului cercetând pe cei bolnavi, mângâind pe cei muribunzi, ajutând pe cei lipsiți și întervenind la cei mari în favorul intereselor românești, a intereselor României dorind ca să-i asigure prosperarea și fericirea, și ca nici un suflet de român din părțile alipite la România se nu rămână înstrăinat.

ICOANE DELA NOI

— Din timpul marelui război — de: *George Cătană*.

I.

Năcazurile bătrânilor

Cât amar îi pe la noi,
Nu'l poți duce cu opt boi.

De când e războiul acesta în lume, năcazul și amarul ne paște pe toți de o potrivă, pe cei de pe front și pe cei rămași acasă. Și se întreabă oamenii adese ori: Cum e mai bine: să lucri pământul, să produci bucate ori să lăsăm lucrul baltă? Că așa-i rău, așa nu-i bine. Dacă ai bucate, ți le ia stăpânirea, dacă nu ai, mori de foame, că n'ai de unde le cumpăra. Cum e dară mai bine? Și tot oamenii răspund: Ba da! să produci bucate să punem în pământ, că dacă ai bucate, mai ia stăpânirea din ele, dar tot îți mai rămâne și ție de nu mori de foame, că nu ai de unde cumpăra, că bani au acum toți, dar nu poți mânca bani, îți trebuie pâne și pânea o poți avea numai lucrând pământul.

Să lucrăm dară pământul, să producem bucate, că așa e mai bine.

Astăzi în timp de război, sătenii cari lucră pământul, trăesc cu mult mai bine ca orașenii, cari le cumpără toate pe bani din târg. În timp de pace o fi altcum, poate întors, dar acum e așa. Sătenii au mai multe bucate ca orașenii, pentrucă le produc singuri.

Dar la producerea bucatelor să recer brațe muncitoare și brațe nu-s, că tinerimea e la front iar noi cei de acasă, moșii ce putem face? Și moșii se pun pe lucru, își închipue că sunt tineri și fac ce pot. Ba fac bine. Ajutorați de nevestele celor duși de acasă și de copii mai mărișori, lucrează cu zor pământul și produc bucate atât pentru ei, cei de acasă, cât și pentru stăpânire, pentru cei concentrați.

De mergi la câmp, la pădure, la moară, la târg, întâlnești mai mult femei, și copii, mai rar moși și de tot rar voinici găsiți neapți pentru miliție ori chiar invalizi.

Într-o zi întâlnesc un moș cu un car cu fân. Unde duci fânul moșule? La amarul meu Dle, îl duc la oraș pentru armată.

— E bine moșule, că vezi acolo iar trebuie.

— Trebuie, dar nu știu până când. Că am ajuns acum eu om bătrân de 70 de ani, să lucru ca unul tinăr, pe când feciorii și nepoții sângerează unii la apus, alții la răsărit.

— Ce să facem moșule? trebuie să punem toți umăr la umăr, că să ne scăpăm țara de dușman. Cei de pe front numai așa pot lupta și învinge, dacă noi cei de acasă ne facem datoria, câștigând pentru ei mâncare, muniție și tot ce le trebuiește. Ba noi cei de acasă trebuie să ne scoatem pălăria înaintea lor, că de nu erau ei, ce s'ar fi ales de noi și de avutul nostru. Închipue-ți ce pustiiri vor fi fost pe locurile acelea unde sau nimerit să fie bătălia. Mulțămită lui Dumnezeu, că am scăpat numai cu atâta, noi am fost fericiți pe lângă năcazurile altora.

— Da! Dle, asta-i drept, dar se găta mălaiul și războiul nu se mai sfârșește.

— Se va sfârși el, când va zice Dumnezeu.

— Da! Dle, se va sfârși el, dar ne vom sfârși și noi, că uite, sătul mai merge, dar flămând nu știu cum va fi. Uite prașchia mea, mai nainte aici îmi erau cătărămile, acum de când e războiul tot le strâng, tot le strâng și numai am butori la curele, trebuie ori să lapăd prașchia, că pică în jos de sec ce sunt, ori să'mi pun folomoc la foale, pe atâta am ajuns. E ușor la domni, cari șed pe la cântălării să mănce pe chilă, la noi însă la poporul muncitor nu merge așa, noi cu burta goală nu putem opinti, nu putem lucra.

Așa noi, așa vitele lucrătoare, cari și ele or ajuns să mănce fân pe chilă.

Săracă lume și țară, ce am ajuns noi genunchile ăsta de oameni.

Și pleacă moșul meu mai departe.

II.

Neveste harnice.

Sărace nevestele
 Le trec tinerețele;
 Purtânduși dorurile,
 Amărânduși zilele.

Războiul acesta groaznic, a scos la iveală multe puncte luminoase, vrednice, tenacitate și tărie de suflet, nu numai la Românii de pe front, cari luptă cu dispreț de moarte, ci și la femeile remase acasă.

Femeile române în lipsa bărbaților, îndeplinesc cu o rară cuminenție și cu o hărnicie de necrezut lucrarea pământului, cresc vite, plătesc datoriile făcute mai nainte, cumpără pământ, adună bani, fac capital, așa că bărbații când se vor întoarce de pe front, vor ajunge să trăiască după atâta chin, o viață mai tichnită, mai fericită.

Până când însă femeile îndeplinesc lucrul omenesc, stagnează în mod bătător la ochi lucrările casnice interne, războiul și furca. Și lipsa hainelor de casă începe a se și simți și dacă mai durează războiul, nu o să mai purtăm cămeși de pânză. Nu s'ar lăsa femeia română nici de furcă și război, dar îi lipsește materialul trebuincios, mai ales bumbacul, carele nu numai că a ajuns la un preț fabulos (o paclă mai nainte 5 cor. acum patru sute cor.) dar nici nu se mai capătă.

Noroc că femeile noastre au avut rezerve mari de pânză și viguri de obele, cioareci, saci, ștergare și alte țesături, căci altfel am duce-o și mai rău.

Vezi, tot e mai bine la Români că-și au furca și războiul în casă, decât la străini, cari cumpără tot din târg.

Vrednicia femeii noastre se vede și se poate judeca mai bine acum, când s'a redus în mod simțitor materialul de cusut. Noi, cei ce petrecem în mijlocul poporului, trebuie să admirăm femeile noastre pentru sânguința și zelul cu care îndeplinesc și lucrurile bărbătești și cele femeiești. Pe ea o afli în tot locul, la arat, la cosit, la trăierat, la pădure, la moară, la oraș, la târg, la pustă cu cocia cu cireș, mere, pere, prune, aducând

bucate și bani, chiar și pește o mie de coroane pe o cărătură de poame făcută în 7—10 zile.

Și ea, femeia română, e voioasă, nu cârtește că lucră greu, ci toate le face, ce-i stă în putință, numai să nu pățască rușine, că în lipsa bărbatului a risipit avutul și iau ajuns copiii pieritori de foame.

Mai ceva de observat la femeile noastre. Rar vei întâlni femei să nu știe ceti și scria. Mai nainte parcă se jenau că știu carte; când erau citate la casa comunală să primească vr'un decis de pe la judecătorie și trebuiau să subscrie recipisul, răspundeau judeului: mă rog, nu știu scria. Nu se poate, răspundeam eu, de mă nimeriam acolo, doară ai fost școlăriță bună și așa iute să fi uitat — nu cred. Cât am muncit eu și m'am trudit să vă învăț carte și acum truda mea să fie zadar-nică, asta nu mă mângâie.

— Că mă rog, eu știu, dar nu așa bine.

— Ca mine nu vei ști, dar e bine cum ști, și trebuie omul ce a învățat să nu uite, căci numai așa are folos în viață de cele învățate în școală, dacă nu le dă uitării, și nu le dă uitării, dacă din când în când, în ciasurile de odihnă, mai ia cartea și peana în mână, că vine vremea de va fi vai și amar de cel ce nu știe carte.

Astăzi însă războiul acesta a scos din fițini pe femeile noastre. Simțind trebuința cetitului și scrisului și-au reinprospetat în memorie cele învățate, sau deprins așa bine, sau împrietinit așa de mult cu cartea, nu numai cele ce au umblat la școală, ci și cele ce nau fost la școală, așa, că astăzi nu se roagă de nime să le cetească ori să le scrie epistole la iubiții lor duși de acasă. Știu ele singure destul de bine și consideră scrisul cu mâna proprie ca mai bun, mai adevărat mai cu foc, mai drăgăstos, mai rupt dela inimă, decât scrisul cu mână străină.

De îi scrie altul epistola, ea femeia năcăjită nu-și poate vărsa tot focul, nu-și poate spune toate tainele sufletului ei amărît, pe când, dacă știe ea scria, își ia puțin timp și scrie așa ca cum ar vorbi cu el cu gura, își spune tot nă-

cazul ce o paște, tot dorul ce o mistue și încheind scrisoarea simte o dulce mângâiere și o ușurare mare, că știe și el ce-i pe acasă cu vitele, cu economia, cu sătenii, cei de nou în sat, și altele.

Și asta a fost ce a făcut pe femeia română să învețe carte, aceia ce n'a știut, ori și-a fost uitat de carte.

Iată aici se adevărește proverbul că: unde este voință este și puțință, și: voește și vei putea.

Dupăce se împarte poșta zeci de femei primindu-și epistolele, ies afară și nerăbdătoare desfac și cetesc în taină cărțile. Unele sunt bucuroase de cele cetite, iar altele cu lacrimi în ochi pleacă spre casă.

Și mamele văzând, cât e de bine când știe omul carte, nu-și mai subtrag copii dela școală. Astăzi școala e plină de copii, dar să înțelege, mai mult de cei micuți, căci cei mai mari trebuie să fie de ajutor la economie.

Cum schimbă Dumnezeu rostul lumii, și în tot răul găsești și ceva bun, când stai și judeci mai afund.

Acum să vedem cum stăm cu sporirea, cu înmulțirea neamului nostru. Nu știu pe alt unde cum va fi, poate cam la fel, poate mai rău, pela noi însă sunt foarte mulți copii, aproape la toată casă 5 ori 6, ba și mai mulți, pe o uliță o școală întreagă de copii, sunt multe familii unde întâlnești și 10 copii la o casă. Seara ulițele sunt pline și vuesc de gurile nevino-vașilor copii.

Războiul acesta însă a redus în mod îngrijitor nașterile. Rari, de tot rari sunt nașterile, cununii de fel, abia două trei, la az, pecând cazurile de moarte sunt tot mai dese și acolo pe front, și la noi acasă. Iată ce ne pune pe gânduri. Dar nu desperăm. Dumnezeu e bun și știm cu toții, că după o furtună năprasnică, va veni iar vreme bună, și un soare vesel, răzător iar va încălzi lumea.

Tot începutul are și sfârșit, așa și războiul acesta se va sfârși, dar atunci, când va voi Dumnezeu, carele l-a lăsat, ca pedeapsă pe noi pentru fărâdelegile noastre.

Auțiți și înțelegeți neamuri, că cu noi este Dumnezeu.

III.

Vai! vai! vai! neștiutorilor de carte.

Române 'nvață carte,
De vrei să ai în lume parte,

Într-o zi mă pomenesc la mine cu un moș bătrân.

— Bună ziua D-le învățător!

— Mulțămesc D-Tale moș Ciocârlane. Ce vânt Te-a adus pe la mine?

— Năcazul meu D-le, uite am căpătat dela nepotul meu din cătănie o carte și nu mi-o poate nime ceti și tălmăci.

— Dă-o încoacia. — Desfac epistola, în ea nu e scris alta fără numai pe pagina primă e scris cuvântul:

Vai!

Pe a doua pagină e scris de două ori vai, așa:

Vai! vai!

Pe a treia de trei ori vai, așa:

Vai! vai, vai.

Pe pagina a patra era numai semnul întrebării pus de 4 ori, așa:
? ? ? ? Apoi adresa și alta nimic.

— Nu știu ce poate să fie, răspunde moșul, e bolnav nepotul meu ori chiar mort, că de aceia îmi scrie tot numai „vai“ și alta nimic.

La câți inși am dus-o să mi-o cetească nu știe nici care să mi-o tălmăcnască. Unii zic că-i mort, alții că-i greu morbos, alții întralt chip, Numai părintele, când a văzut-o, a cam zîmbit, dar nu mi-a spus nimic, m'a trimis la D-Ta, că sunt ca turbat de năcăjit

— Moșule! îi zic eu: Uite aici nu e scris alta decât vai! și iară vai! eu iar nu pot ști ce înseamnă aceste vaete, dar dau cu socoteală, după semnele din urmă, că așa trebuie să fie. Uite moșule! D-Ta nu ți-ai trimis nepotul la școală, știi bine, de câte ori ți-am zis eu să nu-l lași fără învățătură. D-Ta nu mai ascultat. Acuma vezi, nepotul D-Tale e într'un spital din Viena, în orașul împărătesc, și de acolo îți scrie numai vorbele: vai! vai! vai! ca să vezi D-Ta și să-i crezi, că rău e când nu știi să scrii tu singur acasă ci să te rogi de altul.

„O fi Dle, o fi, Dumnezeu să te alduiască, răspunde moșul și ochii i-se umplură de lacrimi. Dar uite moșule ce-ți zic eu! Să-i scrii nepotului și să-l rogi, să-ți explice ce însemnă acele „vai”; spunei că ai fost la mine și eu ți-am explicat în forma aceasta. Vezi, fio așa, ori ba?”

— Mulțămesc Dle, așa voi face și ești moșul dela mine îngândurat.

— La două săptămâni veni iarăș cu o epistoală sosită prin poștă dela nepotul său.

Nu era desfăcută. O desfac:

„Iubite moșule!

A avut dreptate domnul învățător cum ți-a explicat epistoala mea cu vai! vai! vai! Da, așa e. Eu sunt și acum aici într'un spital din Viena. Un grănat blăstămat m'a vătămat rău la amândouă picioarele, dar gândesc, că cu ajutorul bunului Dumnezeu în vre-o două săptămâni să-mi treacă. Mi urât aicea că-s singur Român și nu am cu cine vorbi să-mi mai petrec. Sunt gazete și cărți românești destule aici, cu cari m'aș putea petrece, dar vai, nu știu ceti, că DTa nu ai vrut să mă trimiți la școală, pentruce vei avea mare păcat.

A venit aici un învățător Român, rănit și dânsul, și îi mulțămesc că el mi-a scris epistoala cu vai! vai! și a început să mă învețe și pe mine carte. Și eu am voe să învăț, pentrucă văd lipsa cărții, am progresat foarte mult. Cetesc destul de bine și scriu. Epistoala aceasta o scriu eu cu mâna mea. Poate nu va fi așa bine, să mă ierte Dl învățător, care o va ceti, dar mă deprind și eu și nu mă las până nu mă fac cetitor și scriitor bun. Și moșule, trimite pe frate-mio Ilie și pe sora mea Ilinca la școală, să nu rămână și ei proști, cum mai lăsat DTa pe mine, că vei avea mare păcat. Dă-i și sufletului hrană cum dai trupului.

„Ori nu e sufletul cu mult mai pe sus decât trupul?” Dupăce îi mai scrie și altele, încheie epistoala.

Moșul oftează și lacrimează, iar eu îi zic:

— Ai auzit moșule, ce scrie nepotul. Să te văd acum, ce vei face cu nepoții și de nu-i trimiți la școală să știi, că

îți croesc o pedeapsă aspră și ți scriu lui Mărin la Viena, că DTA nu dai nimic pe școală.

— Ba fi bun Dle, să nu faci lucrul ăsta, că atunci Mărin iar se năcăjește și mă înfruntă — zice moșul — că mâne nepoții mei sunt la școală și nu-i mai smintesc fie ce o fi. Și moșul se ținu de cuvânt. Azi nepoții Ilie și Ilincuța cetesc și scriu foarte bine, sunt copii silitori și cu purtare morală bună, iar moșul se bucură văzând cum cetesc epistoalele sosite dela fratele lor Mărin, care și acum e pe câmpul de luptă.

Măi frate Române! trimite-ți copii la școală, să învețe carte și omenie; căci atunci le-ai dat cea mai mare comoară. Poetul zice că:

Făr de a ști carte omu-i dobitoc,
Toate înaintează și el stă pe loc.

Și noi voim, ca neamul nostru românesc să înainteze în cultură și bunăstare materială, iar nu să stea locului, noi vrem lumină, iar nu întunerec; lumina însă să dobândește numai prin școală, cetind și învățând. Deci cetește Române, ca să te luminezi și trimiteți copii la școală, ca să nu rămână în întunerec. Să auzim de bine!

IV.

Jocurile, doinele și horele au încetat.

De când junii au pleat,
Voia bună s'a gătat.
Ei pleacă pe drum de fier,
Acas' cântecele pier!

Înainte de război în fiecare Duminecă și sărbătoare își petrecea tineretul cu jocuri și cântece, era lumea veselă, femeile și fetele frumos gătite, nime nu visa la zilele grele de acum.

Astăzi vail astăzi nu vezi joc, nu vezi petreceri, săzetori, să auzi cântece, doinele noastre atât de frumoase de altă dată, ce făcea să răsune pădurile și câmpiile, astăzi stău încătușate ca apa riului înghețată până în fund, pentrucă:

Cât amar e pe la noi,
Nu'l poți duce cu opt boi.

Femeile le vezi pe toate ca scoase din minți, toate triste, jalnice, pururea ocupate cu lucrul, grăbite, serioase și cu dorul și golul la inimă.

Moșii și bărbații neapți de a purta arme ori invalizii, ce mai întâlnim prin satele noastre, sunt iarăși par'că le tot ploauă și ninge, sunt nervoși, morocănoși și nu știu de ce să se mai apuce.

Șau perdut toți cumpătul,

Ca găina umbletul.

Numai tinerimea dela 18 ani în jos o vezi mai sprintenă; câte odată mai auzi din gura lor răsunând câte o doină, dar și aceia de jale, căci știu și presimțesc ce-i așteaptă azi, mâne și pe ei.

Cu frunza verde îmi petrec

Că vine vremea să plec

Cu dușmanul să dau piept.

Iar fetele cântă și ele de dorul feciorilor ce se duc:

De când mi sau dus feciorii

Ceriul l'o 'ntunecat norii.

Nu-i nici soare, nu-i nici bine

Numai jale și suspine.

N'avem zi cu șezătoare

Nici zile de sărbătoare

Ci tot zile plângătoare.

•

Într'o Duminecă după amiază având treabă la un om din sat, merg până la el și vorbim mai de una mai de alta.

Noi stam în odaie. La poartă să adunaseră fete multe, mari și mici, și vorbeau ce știau ele. Ciripeau ca vrăbiile în crâng. Din vale suia o ciata de flăcăi între 15 și 18 ani. Veniau cântând lin, piano.

Pe noi nu ne văd nici fetele nici feciorii, fiind însă fereastră deschisă, noi le auziam bine ce vorbeau ele — fetele.

— Auziți fetelor — le zise una, Ana Roșcovana, vin feciorii, tăceți să auzim cum cântă.

Deodată se făcu tăcere, încetară, fetele, ca cum înceată vrăbiile de ciripit, când văd huliul pășăresc.

Feciorii vin cântând, dar când le văd adunate grămadă se abat pe la ele.

— Bună ziua fetelor!

— Să trăiți feciorilor!

— Ce mai faceți?

— Iaca nimic, fiind sărbătoare am eșit la vorbă ca și voi.

— Bine! dar noi cântăm.

— Noi ne cântăm (ne bocim).

— Așa! după cine?

— După voi!

— Ce fericiți sântem noi, că le pare rău fetelor după noi.

Săracă lume, o vi dor de joc?

— Ca țiganului de foc — și rid fetele.

— O fi! dar...

 Ședeți fete pe gunoi

 C'atunci veți juca voi,

 Când or fi Paștile Joi

Și acum rid feciorii.

— Amar de voi — zise Ana Roșcovana, așa ne știți bat-jocuri, dar las că:

 Vine rându

 La bolându.

Și se stârni un rîs general la fete pe socoteala feciorilor.

— O fetelor! fetelor! zise Ghiță Bandu, mănec-vă norocul, dar cu cine vă glumiți voi. O nu vi drag voauă de noi?

— Cum nu, ca țiganului de foi — răspunse Ana a babii Măriuții, și iar rîd fetele.

— Mă! a naibi fată — zise Nică Păsulică.

— Nică! nu mă drăcui, că te ard de-i fi ars.

— Î! î! hârș mălai.

 Că te tai!

Ano! eu vreau să mă lupt cu tine, apoi ardemă cum vrei.

— Ba eu, nu mă lupt cu tine, dar...

— Ce dar...?

— Dar țoi spune ce nu ța spus nime de când ești. Dar să nu te superi.

— Că zău Ano, nu mă supăr, spune cum vrei tu, eu iar ți spun buchile...

— Să-ți spun?

— Spune.

— Apoi dar îți spun... Ești fecior de omenie.

— Ha! ha! ha! va să zică Ano, până acuma nime nu mia zis fecior de omenie, ci tot blăstămat, tu ești cea din tăi carea îmi zici fecior de omenie. Bine Ano, bine. Acuma e rândul meu să-ți spun, dar eu îți spun numai la ureche să nu audă nime, vrei?

— Vreau cum nu, și rîd cu toții fete și feciori.

— Ce iai spus Nică? îl întrebă Lena Strugurel.

— Ce să-i fi spus. Iacă iam spus și eu ce mia spus și ea mie, una pentru alta.

— Spune-na și nouă ce iai spus?

— Auzi Ano, vrei să-i spun?

— Eu nu te opresc, poți să-i spuni cum vrei.

— Apoi să vă spun. Știți fete ce iam spus? Iam spus iarăș ce nu i-a spus nime de când e pe lume. Iam spus că e... frumoasă.

Și iar rîd cu toții.

— Nică, mai vorbește și cu noi, nu tot cu ăste două, zise Domnița Sămfireagă.

— Că eu săracu de mine vaș strînge pe toate în sîn, dar nu închepeți, că vi-s prea prea umflate.

— Văzuși Nino cum ne arsă, asta îți vine ție, că la tine îs umflate poalele.

— Heil! heil! de te-ar arde o zamă de pești mai hai și hai! ar mai merge, dar te frige una de raci. Și iar să stărnește rîsul.

— Măi feciori! zise Adam a babii Solomia, a dracului fetele astea, cu ele numai eși la cale, că nu le nimerești nici în piuă. Eu vă spun, că nu mă mai însor, că nu vreau să-mi cante găina la casă.

— Așa zici tu — zise de nou Ana Roșcovana, dar vezi, când cîntă găina îți face și un ou, dar când cîntă cocoșu el închide din ochi să se laude că știe cînta de-arostuț, dar altă nu face.

Și rid cu toții iară.

Măi fetelor! voi tot ne păcăliți — zice Petru Sandu, dar eu vă zic să nu râdeți atâta, că știți cum zice cântecul: eu vo spun rupt-ales, fără încunjur.

Așa-i rândul fetelor,
Ca și rândul merelor,
Până 's mere mitutele
Stau pe creangă chitățele,
Și ți iai și mănânci din ele,
Dacă mere să măresc,
Pică jos și putrezesc,
Nimăru nu trebuesc.

Vedeți, pe așa ați ajuns voi.

Noi pentru aia numai plângem, — zise Lina Creța, ce o fi scris cu noi o să pătim. Vom avea și noi partea noastră, că Dumnezeu grijește de toți și de noi cei buni, și de voi cei răi.

— Vezi Serafine, iar noi cei răi. Mă! fetele astea nu's bune de altă, fără să le astupi gura cu un sărutat iacașa.... și să le lași în pace să nu'ți prinzi mintea cu ele. Așa! vreați?

— Bal puneți pofta'n cui, și că;
Gura noastră-i cu smochine
Nu se dă la fiecare.

Și rid din inimă fetele, iar feciorii făcându-le ochi dulci pleacă cântând:

Plângeți ochi și lăcrămați
Că de aici vă depărtați
Și fetele le lăsați;
Supărate 'n voie rea,
Că n'au cu cine juca.
Frunză verde iedera,
Să pornește tabăra,
Șom porni acuș și noi,
Cu tabăra în război,
Făloși de om veni napoil

După ei se porniră și fetele glumind și făcânduși voe bună să depărtară uninduse cu alt grup de fete; iar eu cu moșu Stanciu eșirăm la crucia dela Biserică să luăm poșta.

— Auziși Dle, zise moșu Stanciu — cum să tae în săbii fetele cu feciorii, aleși că-i război. Hei! hei! săracă lume, așa eram și eu odată, pe vremea mea, dar acum:

Ce-a fost verde s'a uscat,

Ce-a fost dulce s'a mâncat.

— A trecut a noastră moșule, asta-i lumea noauă, lumea care vine, noi ni-s lumea veche, carea se duce; dar moșule, noi să ne mângâiem cu aceia, că noi am fost odată ca ei, ei însă nu știu ajunge-or să fie ca noi, că vezi, vremile sânt grele, și zilele rele sânt. Apoi.

Ce e astăzi nu e mâne,

Vremea trece, vremea vine,

Dar de noi fi-va mai bine?

Nu cred Dle — zise moșu Stanciu. Când ni se duc feciorii și nepoții, când trebuie să jertfim avere și viață, nu ne putem aștepta la ceva bine.

— Să nu crezi moșule, să jertfim ce ni se cere, că atunci are să fie bine și pentru noi, pentru că Dumnezeu răsplătește jertfele aduse.

Valeadieni în 2/15 Noemvre 1917.

Frunză verde colilie*)

Frunză verde colilie,
Scri-am astă poezie,
Dar cu mare jălnicie
Pe pământ de Galție.
Căci eu mam adus aminte,
Cu doi ani mai înainte,
Când eram acas la oi
Nu știam de acest război.
Dar' acum e rău de noi,
Ca și de bieteale oi.

De când aici am venit,
Tot năcaz am pătit,
Pâne caldă n'am mâncat,
Nici cocoș nu ni-a cântat,
Nici câne nu ni-a lătrat.
Nu vād plugurile arând,
Nici fete la joc mergând,
Nici ficiorii fluerând,
Numai plumbii pionând,
Și voinicii jos căzind,

*) Din colecțiunea „Căntece din război” adunate de G. Cătană vol. II
ce se va tipări când vor veni timpuri mai bune.

Și zilele-și blăstămând.
 Cu lucrul ne chinuim,
 Dar de dor ne prăpădim
 După ai noștri copilași,
 Carii pustini or ramas.
 Lumea'i mândră și'nverzită,
 Dar mie mi amărită.
 Galiție prea mult dor,
 Ai lăsat l'al tău popor
 La fecorii din Bănat,
 Carii satu ș'or lăsat,
 La tine or alergat.
 Foaie verde de bujori
 Vai! Bănat țară cu flori,
 Ai milă d'aităi feciori.
 Că puțin dacă gândim
 Odată ne pomenim
 Că șrapnelul cel spurcat
 Preste noi sa 'mprăschiat.
 Nu știm unde să ne dăm
 Viața să ne-o scăpăm,
 De șrapnel tot am scăpa
 În pământ de ne-om băga,
 Dar spurcatul de granat
 Și pământul tot la spart.
 Numai Dumnezeu ne poate
 Feri — de aceste toate.
 Galiție loc spurcat,
 De cine ești blăstămat?
 Pentru tine toți pierim,
 Nici unul nu mai ugim.
 Mândrii feciori din Bănat
 Toți pe tine te-or călcat,
 Dar pe mulți iai îngropat.
 Pământul ți-ai îngrășat.
 Că îi mult doi ani de zile
 De când războiul tot ține,

Nu știm cât va mai ținea
 Și cine viu s'o afla,
 Cândurgia s'o găta,
 Că nici noi nu am gândit,
 Când de acasă am pornit,
 C'om ajunge atâtea vreme
 Să vedem atâtea rele.
 Dar iar ne'ntoarcem cu gându
 Că sa spurcat tot pământu.
 Și voia Dumnezeiască
 A fost să se prăpădească
 Putere atâtea de om,
 Fie „paor“ fie domn.
 Frunză verde — a plopului
 Ca'n timpul potopului.
 Dar Doamne'n genunchi cădem
 Ție cu toți ne rugăm,
 Adă iară pacea'n țară
 Feciorii să nu mai piară,
 Adă Doamne dreptatea,
 Piară d'aici strâmbătatea.
 În lume să nu mai fie
 Decât flori și bucurie.

*

Pus-am aceste cuvinte
 Singurel din a mea minte
 Chiar în ziua de Sângiorz.
 Aceste cuvinte am scos
 În pădure, cât am stat
 Sus un brad mare rotat.
 Am scris să se pomenească
 În lumnea cea românească,
 Că eu *Juică Nicolae*
 Am fost mult timp în bătae
 La un loc cu Banățenii.
 Și's din satul Valeadieni.
 1916.

Cugetări.

Dacă aștepti răsplata pentru binele ce l'ai făcut, dovedești că ești inferior faptelor tale.

*

Cine dorește răsplata unei fapte bune, nu e departe de a o regreta.

*

Protestanții sunt cărturarii, iar catolicii fariseii creștinătății.

*

Cea mai puternică minte șovăește, când nu se razimă pe credință.

Adina Gr. Olanescu

O zi într'o temniță ungurească.

În calendarul din anul trecut 1919 am publicat biografia vrednicului fost profesor și director al institutului nostru pedagogic Patriciu Drăgălina. În biografia publicată n'am făcut amintire de un moment foarte însemnat în viața lui. N'am făcut amintire din considerare la împrejurările politice de atunci. Acum sfârșimându-se cătușele ce împedecau libertatea și grație vitejiei armatei române nu mai este lipsă să retăcem faptul, că fericitul Patriciu Drăgălina a suferit și temniță, adevărat numai de o zi, pentru dragostea lui față de neamul său, care dragoste l-a îndemnat se scrie așa cum n'a plăcut stăpânitorilor, când armele jandarmărești în Mehadica în 14/26 Iunie 1896 au răpus mai multe vieți omenesti și pe mulți i-au rănit.

În granița noastră mulți din lipsa de pământ, alții din dorul de a-și înmulți averea, fiind la cârma satului, său stând pe picior bun cu cei dela cârmă, în cele din urmă toți interesați, au ocupat pământ din izlazul comunal. Lucru neiertat. Căci nu poate să fie după dreptate și iertat ca cineva din averea comună să-și însușească pământ.

Ocupațiuni s'au făcut multe, așa, că se periclita averea comună, izlazele. Autoritatea administrativă, comitatul a hotărât, ca ocupațiunile să se restituie, ceea ce a stârnit nemulțămire generală.

În Mehadica au fost provocați 20 de capete de familii, ca să predea ocupațiunile din izlazul comunal, spre care scop a fost esmis pe 14/26 Iunie 1896 un funcționar, și s'a fost recurat și jandarmăria din Orșova, în vedere nemulțămirii oamenilor. În comună oamenii erau nemulțămii cu primariul George Urechiatu, despre care susțineau, că li-a tradat cauza lor dreaptă. Oamenii mai credeau, că dacă vor ceda, și nu vor sprijini interesele celor 20, vor pierde și ei pământul ocupat din izlaz. Situația

era agravată și prin împrejurarea, că prezentându-se în comună coșerul, cerea taxa pentru curățirea coșurilor (hornurilor), deoarece primariul nu-i plătește suma acordată și încassată dela oameni. Mai mulți oameni erau deținuți la casa comună în urma neînțelegerilor și nemulțămirilor ivite prin pretensiunea și descoperirea coșeriului. Oamenii adunați la casa comună cereau eliberarea celor deținuți și destituirea primarului. Cei deținuți au fost eliberați, dară referitor la primariu, proto-pretorul D'Ellevaux, în loc de ai mulcomi li-a răspuns: „Aceasta nu să va întâmpla, va rămânea primariu acela, pe care eu î-l voi voi“.)

Lucrurile s'au desvoltat așa, că deși oamenii n'au pășit cu forță, jandarmii dintr'un incident neînsemnat au făcut us de arme și așa mai mulți oameni și-au pierdut viața, și mulți au fost vulnerați.

Această întâmplare l'a îndemnat pe fericitul Patriciu Drăgălina să timbreze pe cale jurnalistică procedura administrației și a jandarmilor contra poporului, ceea ce i-a atras proces și condamnarea la o zi închisoare ordinară.

Această zi a petrecut-o în temnița din Timișoara. Descrierea acestei zile s'a aflat ca concept între manuscrisele fericitului, și o publicăm precum urmează, prezentând din nou portretul fericitului Patriciu Drăgălina.

* * *

Era pe la finea lui Iunie. La masa unei ospătării, sub umbra deasă**) ședeau mai mulți amici. Toți eram deprimați. Nu vorbea, nu glumea nimenea: Ne aflam sub impresiunea înfricoșatului măcel din Mehadica.

Seniorul mesei, un bărbat în floarea vieții sale, întrerupe tăcerea.

„La ce gândiți? Tocmai acum î-mi aduc aminte de suferințele fraților din Italia, cari gemeau sub jugul austriac. Terrorizările guvernului acestui stat poliglot, au produs în ei convingerea, că izvorul tuturor relelor și suferințelor naționale e

*) După „Dreptatea“ din Timișoara anul 1896.

**) Grădina otelului Lichtneckert din Caransebeș.

jugul străin și că acesta trebuie cu orice preț delăturat. *Literatura* a devenit mai întâiu resorta, prin care, cei de sentimente bune, căutau a comunica altora sentimentele lor naționale. *Manzoni* a devenit capul Romanticismului italian și sub eghida sa, s'a întemeiat aceiaș școală, al cărei scop a fost eliberarea Italiei de sub jugul Austriei."

"Ideile școlaii lui Manzoni au prins rădăcini durabile între mulți din membrii aristocrației, în corpul oficerilor și în inimile învățaților. Peste toată Italia s'a înființează multe societăți secrete, dintre cari cea mai înfricoșată a *Carbonarilor*, a cărei membriucid și otrăvesc cu o rară dibăcie și cutezanță, devine în curând spaima tiranilor. Ghibelinii și Quelfii, dușmani neîmpăcați de sute de ani își strâng mâna cu căldură, și o aprigă acțiune comună se pune în curgere în contra inamicului comun. În fruntea mișcării naționale se pun bărbați de inimă, cari ajung la renume european. Mazzini, Garibaldi și Cavour, fiecare în felul său, prin conspirațiuni, revoluțiuni și diplomatie i-și întrunesc forțele întru întruparea aceluiaș ideal; ei întemeiază unitatea Italiei, o adevărată operă de titani și, lucru de necrezut, cine putea să creadă, că multele țărișoare ale peninsulei apenine se vor putea cândva întruni într'un tablou atât de armonic, mai cu seamă când particularismul italian și ura neîmpăcată a cetățenilor se credeau tot atâtea pedeci nu delaturabile."

"Principiul de naționalitate, izvorit din sentimente nobile. și astăzi ca atunci, puterea de granit, de care se va zdrobi șovinismul maghiar".

"Să tragem și noi oareșicare învățătură din istoria fraților noștri italieni".

"Cuvine-se să protestăm și noi în presa română contra nedreptăților și tirăniei comise față de locuitorii din Mehadica, dintre cari mulți, foarte mulți zac prăbușiți în sânge și au câștigat martiriul pentru idea de naționalitate, dorul cel mai prețios al sufletelor noastre".

Seniorul mesei se îndepărtează după aceste cuvinte, rostite cu multă amărăciune.

În ziarele române apar în curând corespondențe la adresa sistemului actual de guvernare. În unele se arată cauzele măcelului din Mehadica, iar într'altele se expune tirănia și procedura ticăloasă a acelor, cari au înscenat măcelul înfiorător. Unii scriu corespondințe originale, alții fac traduceri în limba franceză și germană a corespondințelor, cu scop a se prezenta popoarelor apusene suferințele noastre, volnicia și tirănia comisă sub eghida liberalismului actual.

Urmarea activității au fost procese de presă, unele chiar și acum în curgere, și arestări. Așa trebuia să fie, căci: „Turcul Te bate, Turcul Te judecă” și numai prin energie brutală se poate astupa gura demagogilor.

* *

Unul din prieteni și-a petrecut pedeapsa, o zi în închisoare, într'o temniță, ce se află la marginea unei cetăți¹⁾, lângă zidurile aceleiași. Din fereastră nu vezi altceva, decât cerul și verdeața de pe ziduri.

O curte de 20 pași de lungă și 10 de lată, încunjurată de edificii cu etagiu, toate mucedde și învechite de numărul anilor. Între aceste ziduri i-și petrec viața osândiții, separați în despărțăminte, după cualificațiunea crimei comise de fiecare. Între osândiți aflăm oameni de toată mâna. Bătăuși, găinari, lotri de profesiune, vagabunzi, șarlatani și ucigași. Gradul pedepsei era staverit prin sentințele onoratului tribunal, amăsurat crimei fiecăruia. Lotrii de profesiune, șarlatanii și ucigașii judecați la temniță grea, impopulează cabinete suterane, iar în cabinetele din etagiu locuiesc cei condamnați pentru furătură și delict. Aproape toate comunele comitatului T²⁾ i-și aveau reprezentanții săi, fără deosebire de naționalitate.

Amicul nostru³⁾, însoțit de apărătorul său, mult stimatul și bravul avocat B.⁴⁾, se prezintă înaintea procurorului, ca să-și îndeplinească pedeapsa. Procurorul la intervenirea acestuia

¹⁾ Timișoara.

²⁾ Timiș.

³⁾ Autorul, Patriciu Dragălina.

⁴⁾ Coriolan Bredicean.

mi-a¹⁾ conces a lua cu mine o carte și a mă provienta din banii proprii. Am dus cu mine: „memoarele unei case de morți de Dostojevskij“ și am aflat, că cele enarate de „poetul suferințelor“, despre tractarea celor condamnați la exil în Siberia, se potrivesc în multe privințe cu raporturile din temnițele din Ungaria, cu acea deosebire, că cei din Siberia stau sub cnuta muscălească, iară noi ne aflăm în: „Ungaria felix“.²⁾

Procurorul sună; apare o față simpatică, care după primirea îndrumărilor îndatinate, mă predă pe mâna unui veghiator înalt la statură, cu barbă cam scâlțaită, și cu privire plină de bunătate. Poarta de fier scârțâie în țițini, se deschide și se închide repede în urma mea. Călăuzul mă conduce în etaj, în odaia păzitorilor temniței și după ce mi-se ia tabachiera, orologiul și, afară de carte, toate câte le aveam la mine, mi-se asignează cabina Nr. 13 în etajul prim, în care aveam să-mi împlinesc pedeapsa.

Împresiunile și experiențele câștigate într-o zi, timpul cât am petrecut în temniță, s'au întipărit atât de puternic în sufletul meu, că nici când nu le dau uitărei.

Cabina mea avea forma unui oblong. Padimentul era chiar parchetat, dar paturile murdare și aerul puturos și infectat, te face să nebunești. Nu puteam să-mi esplic acest contrast, îndeosebi putoarea din odaie, până ce în fine am aflat, că arestanții i-și îndeplinesc lipsele într'un vas de tinichea, ce să afla după un paravan într'un colț al cabine. Singur această împrejurare Te umple de milă față de sărmanii condamnați a răspira aerul infect al unei odăi, care servește de locuință și totodată de closet pentru 10—12 persoane, câți erau în odaia vecină; Te umple de groază și Te întărește în credința, că o asemenea casă nu e institut de corecțiune, ci lăcașul morții.

Tovarășii mei erau doi la număr. Z. din Mehală și P. Franț din Botzen.³⁾

¹⁾ De aici începând autorul vorbește în persoana întâia arătându-se astfel că dânsul e osânditul.

²⁾ Ungaria fericită.

³⁾ Oraș în Tirol.

Z. avea talie zvâltă, frunte arcată, nas roman și ochi inteligenți. N'am putut afla cu siguranță crima pentru care a fost judecat la 15 luni temniță ordinară, căci din vorbele sale am câștigat firma convingere, că și el, ca toți tovarășii mei, minte, afirmând cu tărie a suferi pe nedrept. În mine s'a întărit credința, că ar fi un „Bauernfänger“¹⁾ comun, și că mulți economi creduli au fost trași pe sfoară și înșelați în modul cel mai rafinat. Dl Z. nu s'a sfiit a se recomanda ca avocat și fost jude la tribunal; el era protegiatul temniței, fiind-că decopia actele procuraturii și trebuie să recunosc deosebita sa dexteritate în afaceri d'al de acestea, având dibăcie deosebită la descriere. Pentru serviciile sale avea drept recompensă prânz mai bun, dejun și cină. El vorbea bine românește, ungurește, sârbește și nemțește.

P. Franț, al doilea tovarăș, de profesiune tipograf, era om mărunțel, cu păr roșu, cerbice groasă, ochi mici, caprii și scufundați în cap; mă asigura oftând neîncetat, că n'a defraudat banii unei societăți de bolnavi, al cărei cassariu a fost, cu scop de a nu-i napoia. El, a fost numai jertfa unor oameni răi, cari, l'au sedus la joc de cărți, și că venind la Jimbolea, la părinți, ca să câștige banii luați din cassa societății, a fost prins pe drum și dat justiției. El era de altcum activ peste măsură; mătura cabina noastră neîncetat și fiindcă curăța oala de tinichea dimineața și sara, seniorul cabinei noastre, dl Z. l'a onorat cu titlul de „adiunct“. Demnitatea de avocat și jude reclama și acuma dreptul de a se vedeă însoțit de adiuncti, și Dumnezeu scie, dacă soarta ar fi voit să stăm timp mai îndelungat împreună, nu m'ar fi avanțat și pe mine la dignitatea de șef al cântărlăriei sale. P. Franț dealtcum, poate că o fost unica ființă în temniță, care a avut convingerea, că am devenit pe nedreptul tovarășul lor.

Putoarea infectă și mephitică²⁾ a cabinei mă constrânsă a ieși în coridor, pe lângă toate protestările tovarășilor mei, în deosebi ale lui Z., care era șeful cabinei: Și în adevăr, regula-

1) Înșălător a oamenilor simpli, neșperți.

2) Ciumată.

mentul temniței restringe numai la oare anumite ieșirea pe ambit. Resonam, că acele dispozițiuni ale regulamentului să refer numai la voi criminaliști ordinari, iar nu la mine, care nu să cuvine a șede în societatea voastră. După 10 minută se creapă ușile, capete să îmbulzesc la crăpătură și multe părechi de ochii să pironesc pe furiș asupra mea. Pe fețele palide a celor ce mă priveau am observat batjocură și dispreț; surisul suveran al unora și rânjitul altora par-că îmi șopteau: „iată și un căputaș între noi, ce pasere faină o să mai fie și ăsta?“ În locul celor ce s’au săturat de mutra mea se ivesc alții, cu acelaș suris ironic pe buze, aceiaș batjocură demonică, ca la cei de mai nainte, nicăiri nici cel mai mic semn de compătimire. Dupăce î-și stâmpărară cu toții curiozitatea, abia se închisă ușa și glume nesărate, acompaniate de un hohot strașnic, mă făcu să părăsesc locul. Cuprins de amețală, încât mi să părea că se învâрте casa, întrai în cabina mea.

Curiositatea obraznică a osândiților mă neliniștea neîncetat. „Doamne, câți oameni răi trebuie să fie în lăcașul acesta? Dar cine știe, dacă aceia, cari se bucură de libertatea deplină, nu sunt oare mai răi decât aceștia?!“ Am cugetat astfel și clătinând involuntar capul în mod afirmativ am căștigat convingerea, că „așa este“.

Cei mai îndrăzneți din ceata osândiților, un țigan și un jidan, mă onorară cu vizita lor. Țiganul, o ființă deschisă, cerși, ca de obicei, puțin tutun pentru sugaretă. Regret, că nu i-am putut satisface cererei. Jidanul era măsar de profesiune; el lucra pe lângă profit bun, de dimineața până seara în lucrătoreea temniței. Caracterul său era o compozițiune comică de diferite însușiri. Naivitatea, prostia, istețimea, obrăznicia, lauda și frica, toate aceste lucruri eterogene erau întrupate în persoana sa. Se vede, că mai făcea și geșefturi. Convins, că sum lipsit de tutun, mi-a oferit un pachet spre cumpărare, se înțelege de sine, cu un profit de 200%, căci, zicea el, „numai cu greu și cu nespuse spese l’a putut contrabanda în acest lăcaș“. Declarându-i, că nici bani nu am, se îndepărtă din cabina mea, fără a-și mai arăta mutra.

Arestanții așteptau cu multă nerăbdare prânzul. N’am auzit

ca cineva să se laude cu bucătăria, și aveau dreptate bieții oameni. Li s'a pus înainte apă fiartă mestecată cu ceva oțet, și leșia aceasta avea să fie zamă de fasole; de boabe de fasole n'ar fi dat omul, nici măcar de ar fi luat în ajutor refractorul*) turnului astronomic din Greenwich.***) Nici cartofii nu erau pregătiți întocmai ca să-ți irite apetitul. Dar sermanii arestanți mâncau, de silă, mâncau să-și stâmpere foamea, căci această mâncare le era dejun și cină și greu e să muncești nemâncat. Pânea era bună, însă puțină. Erau și de aceia, cărora nu li-se ajungea nici chiar pentru prânz și îi vedeai furișându-se din cabină în cabină oferind fumătorilor pătimași câte o sugaretă pentru o fâlie de pâne.

Arestanților nu le este permis să fumeză, și totuș fumează mai fiecare. Cel lipsit de libertate i-și apleacă în umilință grumazii înaintea celui care veghiază asupra sa fără a cârti; muncește ca dobitocul înhamat de dimineța până seara; să-l pui la plug el va trage până la cea din urmă răsufare, că doară sistemul de disciplină, sub care geme, are de scop a-l lipsi de libera sa voie, a-l străforma într'o unealtă oarbă, dar de pasiunile sale nu se lasă. Supunerea necondiționată o păstrează numai cât se află sub ochiul păzitorilor săi. Între ai săi, când ochiul gardistului nu e mai mult pironit asupra sa, fiecare se simte ca un aristocrat, care câștigul său și darurile de milostenie le împarte cu munificență cu alții, nu pentru că așa i-ar dicta lui bunul simțiu și nobleța inimei, ci numai ca să fie lăudat de tovarășii săi. În asemenea momente se deslănțuesc toate pasiunile sale și omul cel mai blând întreprinde toate, câte îi permit forțele sale, ca personalitatea sa să fie admirată și mai presus decât acelor alții.

Câștigul său îl scoate cu multă satisfacțiune dintr'un buzunariu cusut pe partea din lăuntru a mâniceii tunicei sale și vr'o 10 mucleți de sugarete, adunați în vr'o cancelărie, ies la iveală. Cu ce poftă și invidie le privesc tovarășii săi mai puțin norocoși în acușițiunile lor. Cu multă îngrijire scoate lon din

*) Oglindă astronomică.

**) Oraș în Anglia lângă Londra.

învălișul gălbiniu conținutul sugaretei, i-l adauge la avutul său, păstrat ca un talisman într-o hârtie împăturată și cu multă grijă ascunde sub tabla mesei. Cu demnitatea unui suveran întoarce sugareta pîntre degete, o aprinde, se duce la gaura ușei, umple gura de fum, trage la plumâni și după vr'o cîteva secunde i-sufliă în aer liber. La spatele lui Ion s'au postat deja alți doi indizi, cari așteaptă cu sete momentul, ca să guste din fericirea acestuia, fără a se griji de persoana dela spatele sale, îi înînde Ion sugareta arsă de jumătate și pleacă dela locul său. Acesta, un bărbat mărunțel dar îndesat și peptos, ca să poată sufla fumul pe fereștrua ușei ridicându-se în vârful degetelor, sugesuged din pripă, căci al treilea soțiu și-a pierdut deja răbdarea, face zîmbre, precum afirmă populația cabinei. Băețandrul nostru Ferdinand fumează până cînd muculețul îi arde buzele și dupăce l-a stîns i-l pune la măsauă, uneori însă îl desface, restul tutunului îl uscă și îl dă iarăși lui Ion contribuind astfel la augmentarea proviziunei sale.

Scene de felul acesta, am aflat, că se repetază zilnic de nenumărate ori. Nu există disciplină, fie ea ori cît de draconică, prin care s'ar putea înfrîna pasiunile deslănțuite ale arestanților. Ei rischează a fi lipsiți de mîncare, ba chiar a fi maltratați, dar sugareta nu poate lipsi după prînz. Am văzut cu ochii, cum s'a tîrăit prin coridor ca vermele un fumător pasionat, până cînd ajuese în cabina lui Ion, ca să-i cerșască o sugaretă mizerabilă. Vestea că el a fost în stare a contrabanda niște msuculeți s'a lățit ca fulgerul între arestanți. Ajunge un semn, ajunge o clipire de ochi, pentruca să-și comunice acești nenorociți secretele cele mai tainice ale inimei lor.

Însu-mi fiind fumător pasionat, am cîștigat convingerea, că nu există tortură mai mare, decît a fi lipsit de fumat între aceste 4 ziduri mucedde.

De cătră seară, pe timpul preumblărilor obicinuite, am putut ținea o revistă fugitivă asupra soților mei. Cel dintâi în rîndul prim, la talie subțire, cu ochi încruntați la pămînt, nas subțire, în forma unui cioc de șoim, la prima vedere te face să crezi, că stai înaintea unui haiduc de codri. Al doilea, un om îndesat la trup, cu fața palidă și cap cărunt, deși numai

de vr'o 35 de ani e oaspele temniței de 3 ani; zilele, care mai are să le petreacă aici, la olaltă fac mulți ani și grele au să fie, căci grea a fost crima comisă. Mi s'a spus, că și-a omorît soția sa. Cel cu părul roșu e un ales fiu al lui Izrail. Dumnezeu știe ce a comis Șvabul acela, sau Sârbul de lângă el. Nu-i ceva plăcut a-i vedea. Printre fisionomii posomorite și selbatice licurește ici-colea câte o față simpatică, dulce chiar, care nu să potrivește în mijlocul acestei societăți criminale.

Majoritatea celor de față sunt fără îndoială oameni desfrânați și incapabili pentru fapte morale. Din umbletul lor și din mișcărilor greoaie ale brațelor, câștigi convingerea, că aici s'a încuibat lenea și că toate câte le fac, le fac de silă, nimic din voe liberă. Lenea e însoțită de invidie, intrigă, calumnie și de alte rele, prin cari mijloace josnice, mulți nizuesc a se scăpa de lucruri mai grele. E sigur, că, dacă vr'o ființă nestricată e nevoită a viețui timp mai îndelungat în această societate infectă, aceea, când va părăsi temnița, va fi pe deplin coruptă.

Dar, între împrejurările de acum, nici că să pot obține alte rezultate. Lucrul silnic escită ură, ușurătate și dispozițiune pentru plăceri nepermise. Aerul infect al cabinelor și viftul insuficient stoarce puterea vieții omului, enervează spiritul său, și-l prezintă lumii ca o mumie uscată, ca prototipul stricăciunii și drojdea societății. Chiar hainele sale aparte i-l stigmatizează și-l arată lumii ca pe un făcătoriu de rele și criminalist, cum deci să nu se revoalte în bietul om puținul simț de demnitate, ce l'a adus cu sine? Dați arestanților numai puțin din ceea-ce li lipsește, să li-se concedă numai un atom de libertate, dați-le nutrimânt corespunzător, și vă veți convinge, că aceste ființe perverse și moroase se vor îndrepta.

Întunecă deja. Sosesc despărțămintele celor ce au ieșit în oraș pentru a presta lucruri externe. Ei se așază în rând. Ridică mâinile, i-și arată buzunările unei ființe uscate, rase, cu buze subțiri, mai sever decât un suboficer prusiatic, care îi vizitează riguros, ca nu cumva să fie adus cu sine, ceea-ce nu-i permis a contrabanda în temniță. Abia sunt concediați și ștengarii i-și rîd în pumni, căci fiecare din ei e împănăt cu diferite lucruri de contrabandă, ascunse cu șiretnicie în hainele lor.

Bucuria consoților e generală; ei sunt remunerați cu laudă pentru istețimea și curagiul lor.

Pe la 6 oare mi-se aduce cina. Eu sunt unicul între înțemnițați, căruia i-s'a dat favorul, de a-se alimenta din banii săi proprii. Eram în adevăr flămând. Dela 9 oare nu mâncasem nimic. Cina mea era o porțiune de carne de vițel și $\frac{1}{2}$ litră de vin roșu. Înghiții o bucatură de carne, aud oftările tovarășilor mei. Seniorul cabinei, avocatul și judele, de care am făcut pomenire, suspinând declară, că de 8 luni de zile, n'a gustat friptură de vițel; iar P. Franț sorbea cu nespus nesaț aburii fripturei. Cuprins de milă le-am oferit lor cina mea afirmând, că nu-mi place, și că nu sum flămând. Ca lupii nesațioși î-și împart sermanii prada și în puține minute dispare carnea dimpreună cu oasele din farfurie, iar vinul l'au stors până la cea din urmă picătură. Drept recunoștință și mulțămire î-mi adresă în fine, adiunctul P. Franț cuvintele: „Domnule, eu de sigur nu-ți poftesc rău, dar blastăm soarta, că nu ești cel puțin 8 zile cu noi, căci pe lângă D-Ta am trăi și noi mai bine“. Impresiunea adâncă a realității e mai puternică, decât ca s'o poată descrie o pană debilă.

La 9 oare apare profosul, însoțit de un pândur, și după o scurtă revistă se încuie ușa, care până aci fu deschisă. P. Franț îmi pregăti patul. Perina și matrața de paie, cu învelișul murdar, î-mi prevestea o noapte neplăcută. Hainele zdrențoase ale tovarășilor mei, putoarea și aerul infect al cabinei, credeam că mă omor. Dar se îndatinează omul la bine și la rău, și tocmai aceasta cred a fi menițiunea sa. Miriade de pureci furnicau pe corpul meu și foarte mulți aveau dimensiuni, ce nu văzusăm până aci; impunsăturile lor mă torturară într'atâta, încât suferiam ca de friguri; purecii înțepau tot mai tare, mă cugetam într'un deliriu. În aurora dimineții, după ce s'au săturat din sângele meu și această haită flămândă, și corpul era tețovat ca a unui principe indian, am ațipit și când un somn liniștit și dulce cuprinsese corpul meu maltrat, sună în curte clopotul, ușa se deschide și strigătul profosului nemilos mă pusă în picioare. Era o dimineață frumoasă; soarele î-și revărsa în abundență razele sale binefăcătoare în cabina plină de

miasme otrăvicioase; populațiunea cabinelor aștepta cu sete momentul ca să iese la preumblare.

Era o zi de Duminecă, o adevărată zi de sărbătoare. De pe fețele arestanților ceteai nespūsă bucurie, căci cei mai mulți așteptau rudeniile, părinții, frații sau soțiile lor, dela care sperau noutăți din satul lor mult iubit, milostenie și daruri întru alinarea suferințelor lor. Pe deasupra se mai împărțiră rațiuni considerabile de pâne și clisă, ceea ce ia întărit în faima răspândită, că locul procurorului odios de până acuma l-a ocupat altul mai bun, carele nu numai că să va îngriji de soarta lor, dar va trage la răspundere, pe celce s'a dus, pentru inumanitatea comisă față de ei. Arestanții sunt mai creduli decât băeții și știrea aceasta a produs între ei o discusiune vie și tot felul de combinațiuni bizare. Nu știu dacă soarta întemnițaților a devenit acum, sub noul procuror, mai suportabilă, dar știu pozitiv, că blăstămul tuturor s'a legat de numele celui vechiu.

La 9 oare dimineața o voce dură pronunție numele meu. Era oara eliberării mele din temniță. Iau rămas bun dela tovarășii mei, le poftesc tot binele și mă îndepărtez, urmat de privirile dureroase ale soților mei. Mulți vor fi numărat în sbor numărul anilor, a lunelor sau a zilelor, până când vor gusta și ei libertatea dulce, idealul fiecărui arestant, căci, ce poate fi pentru cel întemnițat mai sublim, decât a se învârti liber în societate, fără a fi însoțit de pândurul înarmat, a cărui asistență i-l degradează și-l timbrează înaintea celor de asemenea sie-și.

„Cu Dumnezeu înainte, tot pentru binele poporului român“.

NOAPTE DE VARĂ.

Zărilor de farmec pline,
Strălucesc în lumină; —
Sboară mierlele 'n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțind;
Turmele s'aud mugind,
Și flăcării vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe 'ndelete,
Vin neveste dela rîu;
Și cu poala prinsă 'n brâu
Vin cîntînd în stoluri fete
Dela grâu.

Dela gîrlă 'n pîlcuri dese
Sgomotoși copiii vin:
Satul e de vuet plin;
Fumul alb alene ese
Din cîmin.

Dar din ce în ce s'alină
Toate sgomotele 'n sat,
Muncitorii s'au culcat.
Liniștea-i acum deplină
Și-a 'noptat.

Focul e 'nvelit pe vatră
Iar opaițele-au murit,
Și prin satul adormit
Doar' vr'un cîne 'n somn
[mai latră
Răgușit.

Eat'o! Plină, de spre munte
Ese luna din brădet
Și se nață 'ncet-încet,
Gînditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmîc valurile cad,
Cum să sbate 'n dulce ropot
Apa 'n vad.

Dintr'un timp și vîntul tace;
Satul doarme ca 'n mormînt —
Totu-i plin de Duhul sfînt:
Liniște 'n vîsduh și pace
Pe pămînt.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tinăr și pribag.
Tainic să 'ntâlnește 'n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

George Coșbuc.

FATMA.

În faptul dimineții, prin parc, îngîndurată
Se plimbă visătoarea Fatma, frumoasa fată
A marelui Ben-Omar, califul din Bagdad —
Iar tinerele-i plete de peste umeri cad
Pe piept, și ea le prinde mînunchiu în alba-i mână.
Zimbînd s'asează fata aproape de fîntînă
Pe-o lespede de marmor, privind cu gîndul dus
La gura de balaur ce-asvârle apa 'n sus.

Tiptilatunci din umbra tufișului răsare
Nin-Musa, rob din Jemen. El ese din cărare,
S'apropie de fată, o prinde pe furiș,
S'apleacă, o sărută și pierе prin tufiș.

Fatma trăsare'n țipet, de spaimă 'ngălbinită.
 „El are fes albastru și haina zdrănuțită!” —
 Și grabnic eunucii se 'nșiră, urmărind
 Ca șerpii prin tufișuri pe Musa-Nin, și-l prind.

Fatma plângând se duce la tată-său și-i spune.
 „Voiu pune servitorii să'l bată! Și voiu pune
 Să-l târăe d'alungul Bagdadului, legat
 De-a calului meu coadă, de-a celui mai turbat!
 Mișelul!” Și Ben-Omar isbește cu piciorul
 Și dă un semn. În lanțuri legat, cutezătorul
 Nin-Musa intră palid, cu ochii la pământ —
 El are fes ca 'n Yemen și-o sdranță de vestmânt.

Fatma stă răzimată de-al tronului pilastru,
 Și sclavul stă 'nainte-i. El are fes albastru,
 Și-albastrii are ochii, d'un farmec dureros;
 E tânăr și e palid și-așa e de frumos!
 S'aruncă furtunatic spre rob atunci Sultanul
 Și-i fulgeră 'n cap ochii și 'n mână iataganul:
 „Acesta e?” Și fata se 'ndoaie pușintel:
 „N'a fost acesta, tată! — Să nu lovești în el!”

George Coșbuc.

O SEARĂ TRISTĂ.

Un an sosește — cellalt pierde:
 Miraj în veșnicul pustiu,
 În inimi — veșnica durere
 Ce-i între leagăn și sicriu.

Speranțe noi vin să se-aștearnă,
 Dar nici un gând nu se 'nfioară —
 În suflete mai mult o iarnă
 Și mai puțin o primăvară...

De teama clipei viitoare
 Mă dau trecutului învins,
 Apun cu anul ce răsare
 Trăind în cel care s'a stins...

(Convorbiri literare)

Corneliu Moldovan.

Din proverbele lui Solomon.

Din toată inima ta încredete în Dumnezeu, și nu te sprijini pe priceperea ta! În toate căile tale recunoaște-l, și el va face drepte cărările tale.

*

Cinstește pe Domnul din avutul tău, și din prinoasele a tot venitul tău, și se vor umplea, grânarele tale cu belșug și teascurile tale vor revărsa mustul.

*

Fericit este omul care a aflat înțelepciunea, și omul, care a câștigat înțelegere.

*

Nu zice cătră aproapele tău: „dute și mai vino, mâne î-ți voi da, când ai cu tine.

MAREA.

O dorisem atât de mult. În copilăria mea între munții acoperiți cu brazi, când priveam cerul albastru fără de nori, totdeauna visam de mare. Mi-o închipuisem în tocmai cum e ceriul, — iar când vedeam norii izbindu-se cu putere unul de altul, totdeauna mă gândeam: așa va fi marea când adâncurile ei să mișcă! — Și așa am aflat-o. Când am zărit-o pentru prima dată, marea să sbuciuma. Era toată, toată numai valuri și spumă; numai urlete înfiorătoare ieșiau din adâncurile ei. În sânul ei ferbea potopul mâniei, și în sbuciumul ei nemărginit se isbea de stânci cu atâta putere, că valurile ei se sdrobeau, și măcinate cu o spumă albă să înălțau sus, sus, pentruca de acolo să cadă și să înceapă lupta din nou; să înceapă lupta contra a tot ce i-se pune în cale de o oprește și nu-i lasă libertate deplină. Ea se revoltă contra jugului, și luptă pentru libertate.... Când am văzut marea așa năvalnică, așa de răsbunătoare și resboinică, mi-se părea, că văd un erou care să frânge pentru un ideal; care moare luptând pentru libertatea poporului său.... Așa e marea în mânie! E cutezătoare, grozavă! În mânia ei ea geme, se frământă, fierbe, vuiște, urlă, — iar după câteva cliștii de sbucium, revine, tremură și adoarme...

Zorile o află zimbînd! Primele raze trandafirii, cari vin de-i sărută fața cu gingășie, sunt primite la sânul ei cu iubire. Ea le desmiardă, și când soarele în toată frumuseța lui, cu tot focul și splendoarea lui coboară să o admire și desmierde, ia atunci tresare ușor și șopotele ei sunt numai farmece numai poezie. Și atunci în adâncurile ei să începe viața. O mulțime de popoare adăpostite în adâncurile ei misterioase, se deșteaptă, se mișcă... Uriași despoți, lacomi, egoiști și tirani

fără suflet, ies din culcuşurile lor şi se începe şi acolo lupta ; lupta pentru trai, lupta pentru existenţă. Nedreptatea, lăcomia, nesaţul şi asuprairea să manifestă şi acolo ca pe uscat. Dorul de a subjuga, de a răpi drepturile altora, de a nimici pe cei ce cutează de a ieşi şi ei la suprafaţă, — toate, toate seamănă cu viaţa celor de pe uscat.

Cel mai tare, cel mai puternic, se răpună să nimicească pe cel mai slab. Cel mai isteţ şi viclean lipseşte de libertate, de viaţă, pe cei mai crudeli, pe cei mai slăbuţi, şi toate, toate aceste pentru ce? Pentruca despoţii îngâmfai şi tiranii fără suflet să se poată îmbuibă, să poată avea belşug în toate....

Şi când în adâncuri asupraitorii celor slabi se mişcă, atunci milioanele de popoare, gânganii mărunte fug, fug speriate, revoltate — fug, şi numai după ce zăresc frumuseţea soarelui se liniştesc. Soarele nemărginit de drept, el împarte căldura sa pentru toţi la fel, iar marea gânditoare şi senină leagănă la rândul său pe toţi cei asupraţi şi cu iubire de mamă, care iubeşte pe toţi copilaşii ei deopotrivă, ea desmiardă şi mângăie pe cei alungaţi.

Soarele suie din ce în ce mai sus şi de acolo din înălţime, împărtăşeşte dragostea sa nemărginită peste întreg pământul, dar să vezi, că preferita e marea, căci el îi dă chipul lui şi îi împrumută din bogăţiile sale şi atunci marea e ca o regină îmbrăcată în purpur, în aur şi în opal, opal mult, mult.

Apoi soarele se îngrijeşte de toată lumea. De popoarele de pe întinsul imens de apă ca şi de cele de pe uscat, căci soarele e drept, şi pentru că e drept, e mare. Dreptatea e marea. Doar nimic nu e mai mare decât dreptatea ! Şi cu toate aceste, dreptatea e aşa de rară şi soarele numai unul ! Ce binefacere ar fi pentru omenime, dacă toţi cei mari ar fi ca soarele — drepti, buni şi miloşi ; ca tot graiul lor, şi faptele lor, să fie blândeţe, iubire şi dreptate. Aşa ar trebui să fie, dar dreptate e puţină şi soare e numai unul...

Adevărul scade mereu, se împuţinează, piere, iar minciuna şi nedreptatea sporeşte, se întăreşte şi ajunge din ce în ce mai mult la putere. Ea dominează, iar adevărul e huiduit, e asuprit şi umilit...

Pe mollo* să adunară privitori mai mulți. Admiram peștii-sorii de coloare aurie, și ne revoltam, când vedeam goana contra lor, căci ei în fiecare clipită trebuiau să se deie în lături, să facă loc câte unui rac, sau paiangen de mare scârbos, „Vezi“, zise unul dintre privitori, „vezi, câtă nedreptate și aici în adâncurile mării!? Vezi ființele acele gingașe, drăgălașe și alese, cum trebuie să cedeze, să fugă în laturi, ca să facă loc mitocanului lacom! Acelaș joc, și aceeaș ironie a sortii pe tot locul... Eu peștișorilor acelora le-aș face loc între florile ce să vād legănate de tremurul apei, le-aș face palat din comorile mării și le-aș așterne pat din cele mai alese flori ale împărăției adâncurilor.

Acolo ași aduna pe toți cei buni, pe toți cei blânzi, și pe toți cei cari iubesc adevărul și dreptatea, iar pe cei îngâmfați, cari să tirăie și cari să agață de ori ce murdărie, numai ca să ajungă la țintă, pe aceia pe toți, pe toți i-aș arunca în întunecimea adâncurilor.

Dar și aci, ca și pe uscat, e acelaș joc, și aceeaș ironie a sortii!“

Marea se liniștise, strălucea în frumseța ei fermecătoare. Se apropie un vapor, el taie brazdă lungă de spumă dealungul apei și aleargă triumfător înainte... Marea cu fruntea încrețită se mișcă, oftează, suspină și apoi iar adoarme... Fața ei e liniștită, numai în adâncurile ei e viață, că marea e o împărăție mare. Ea e bogată în frumseți și comori. Florile din adâncurile ei sunt atât de gingașe și frumoase... ca perle — o perlele, minunatele perle! N'are nici o împărăție atâtea comori ca marea! Ș'apoi popoarele! — Sunt și acolo de tot soiul. Și sunt cântece frumoase, cântecele triste ce ies din valuri, și cântecele de iubire ale undelor. Glasurile, șoptele undelor sunt atât de fermecătoare și misterioase, că te captivează, și de ce le-ai asculta mai mult, le-ai mai asculta, și când undele grăesc, fel de fel de poveți vin în sufletul omului cu ele deodată.

Și stând pe marginea mării, mi-a venit și mie în minte o istorioară tristă, pe care încă în copilăria mea o cetisem eu undeva. Îm venise în minte ca completare a celor auzite pe mollo, că adevăratul, totul ar fi o minciună; și ceea ce crezi

*) Malul mării.

despre preteni, despre ai tăi, tot, tot... E imposibil. Nu, aceea nu se poate!... Nu, nu mă las să fiu stăpânită de aceasta credință dureroasă! E adevărat, că sunt multe decepții, că în viață pe uscat, ca și în adâncile mării, trăesc atâtea și atâtea leghioane, atâtea ființe târâtoare, cari nu au altă chemare, decât să distrugă tot, tot ce idealul, ce însuflețirea sfântă zidește!... Dar pentru aceea tot există și adevăr... o, da, există! Povestea, care îmi vine mie tot mereu în minte, va fi numai o întâmplare tristă, numai o excepțiune. Da, în tot cazul e așa. O prietenă mă agrăiește: „La ce te cugeți, de ai devenit atât de tristă?” Îi spun și-i mărturisesc adevărul. Uită, de câte ori aud afirmări ca cele de mai înainte, totdeauna să deșteaptă în memorie o povestă, să-i zicem așa, fiindcă de poveste o consider și fiindcă ești curioasă să știi, iată ți-o spun: Zice, că într'un oraș, țara nu imoartă, a trăit odată un june cu suflet nespus de nobil și bun, care pe lângă cultura lui superioară avea și o înfățișare simpatică și plăcută, iar pe deasupra o moșie întinsă și un venit anual de câteva sute de mii. Prin urmare, nu era avizat să caute zestre, când să însoară. și nici nu a căutat. S'a căsătorit cu cea mai frumoasă femeie ce avea țara lui. Fericirea în care trăiau nu s'a poate descrie. Bucuria bărbatului era surâsul soției lui, iar fericirea ei, să-l vadă pe el îndestulit. El îi pândea gândul, și-i împlinea tot cu ce credea ai face bucurie, dar după doi-trei ani de fericire neturburată a urmat durerea, căci de mult ori soarta e invidioasă, și unde e mai mare fericirea, acolo aduce durere, căci așa să zice, că soarta e invidioasă, ei nu-i place să vadă tot numai fețe senine, ci se bucură mai mult de lacrimi.

A sosit dar soarta, ca soția bravului om să moară. Durerea lui era nemărginită, și nu era nimic pe fața pământului, ce l-ar fi putut mângăia, ce l-ar fi făcut să uite. A rădicat soției sale un monument pe care era scris: „Aici odihnește cea mai nobilă ființă, cea mai iubitoare și credincioasă soție!” și acel monument era încărcat totdeauna cu flori proaspete, stropite cu lacrimile soțului nemângăiat. Așa trecea timpul, a trecut o vară plină de durere și de sbuciumare și a venit toamna cu ziua morților. Catolicii serbează ziua morților în Noemvrie. Se zice, că sufletele celor răposați, toamna, la ziua morților,

totdeauna și-ar primi forma avută, și dacă cineva cutează să pândască la mormânt, le poate vedea.

Despre acest lucru auzi și bărbatul îndurerat și se gândi. La ziua morților, — da, atunci am să pândesc la mormânt; poate oi mai putea vedea odată! Și așa a făcut. A cumpărat o mulțime de flori, le-a sărutat plângând și le-a așezat pe mormântul și monumentul ei! Ia îmbrățișat piatra mormântului, a udat-o cu lacrimi, apoi istovit de durere sa ascuns în apropiere.

Lângă mormântul, unde veghia soțul, mai era un monument, unde odihnea odihna eternă un bărbat de stat vestit, un politician încărcat de decorațiuni și glorie — pe acel monument sta scris: „Aici odihnește cel mai mare diplomat, cel mai distins luptător național, care toată viața și-a jertfit-o pentru binele neamului. Glorie și onoare se cuvine acestui idealist și binefăcător nobil și milos!...”

Timpul terecea încet. Luna se legăna pe cer și plutea încet pe calea ei vecinică... Până la 12 oare, când avea să fie momentul înfiorător, mai erau câteva minute când deodată să aude ceva zgomot... groapa politicianului se deschise, și din ia apără o umbră înfricoșată, cu privirea sălbatică și c'o înfățișare plină de ură. Se aplecă și luă de jos o piatră, cu care începu a lovi pe rând toate cuvintele de pe mormânt zicând:

„Ce minciuni infame! Eu am adus cândva vre-o jertfă?... Ha, ha, ha! Eu am luptat pentru binele neamului? Minciună, minciuni. Idealist? Nobil? Eu milos? Ha, ha, ha! Ce minciuni, minciuni, minciuni!... Eu n'am fost alta decât un comediant, care și-a știut juca rolul bine, și pe sărmanii oameni creduli și cinstiți i-am amestecat cu fraze goale. Idealul mi-a fost specula, și nimic, nimic n'am făcut fără interes!... Noblețea mea și mila? — mi-au fost îngâmfarea, am fost un îngâmfat, și un șarlatan speculant... Ah, dacă aș putea da jos aceste cuvinte poate atunci m'aș putea odihni!” — și lovea, lovea cu putere minciunile depe monument. Dar iată, că până când omul de stat se sbătea la mormântul lui, și florile de pe mormântul soției jelite începură a tremura, și din ele răsări întocmai ca un luceafăr frumoasa, a cărei bărbat să afla în apropiere, care de bucuria revederii era să sară să o cuprindă în brațe, când

deodată și frumoasa umbră se repezi la mormânt și începu al lovi mai întâiu cu pumnii, apoi se aplecă și ea și luă o piatră, cu care lovia neîncetat cuvintele „iubitoare“ și „credincioasă“, zicând: „Ce minciuni cu coarne!... Iubitoare? Ha, ha, ha! Vezi închipuitul naibii? — Nu l'am iubit nici odată, și dacă totuș l'am luat de bărbat, am făcut aceasta pentru că mi-a asigurat un traiu tihnit,“ — iar când ajunge la cuvântul „credincioasă“ risul ei argințiu se auzi din nou, și apoi lovind cu putere în acel cuvânt zise: „Credincioasă? Nebunul nu bănuia cât de mult l'am înșelat, chiar și moartea mi-a venit din aceea, că am răcit venind dela întâlnirea avută cu prietenul lui!“... Începu un vânt ușor. Marea să svârcolea cu neastâmpăr, iar valurile ge-meau dureros...

Prietena mea sta nemișcată, la urmă șopti înduioșată: „Dureros, teribil de dureros, și cazuri de aceste fără îndoială există; avem și noi destule. Nu trebuie decât să mergem colea prin parc, și vom vedea și noi multe adevăruri...”

Conversația noastră fu întreruptă de un plânsset de copil. Era un sărman copilaș palid și rahitic, îl lăsase servitoarea jos și ea își petrecea cu matrozii, și cum era sărmanul copil slab căzu și își lovi mânuțele de piatră. Atunci veni servitoarea și-l lovi cu palma peste gură, să tacă, iar mama acelui copilaș slab și palid ședea pe strand gătită ca o păpușă de modă, — lângă ea un ofițer de marină. Îi făcea curte.... Bărbații astorfel de femei, de s'ar nimeri odată la ziua morților lângă mormântul lor, poate ar avea și dâși ce auzi!...

Cel puțin după moarte, vorbesc și astfel de ființe adevărul.

Maria Cioban.

CRUCIA ROȘIE.

Cum pleci din Valeadieni spre Caransebeș și apuci drumul Cozlariului în sus, așa cale de o oară și jumătate cu picioarele, dai sus în vârful Cozlariului la stânga de o cruce, căreia poporul îi zice până în ziua de astăzi la „crucia roșie“.

Crucia a existat într'adevăr, o știu și eu, era o cruce roșie, modestă, care făcea pe călători să-și ridice pălăria, să-și facă semnul crucii și astfel să-și aducă aminte de Dumnezeu, care poartă și conduce destinele acestei lumi.

De vre-o 20 de ani însă, dinții vremii au nimicit crucia și până acum nu sa aflat nici un suflet bun, care să fi ridicat de nou acest modest monument, grăitor al vremilor apuse.

Cu toate însă că crucia ca atare nu mai există, totuș poporul până astăzi și până va fi lumea îi zice locului acelaia la „crucia roșie“.

Precum aproape fiecare loc, fiecare colină, deal, munte, riu, pod et. î. își are legenda sa, ce să păstrează în sufletul naiv al poporului din generație în generație — și cari legende și întâmplări bine ar fi să fie toate scrise spre a nu se da uitării — așa și crucia aciasta respective locul acesta dela crucia roșie își are legenda sa adevărată, pe care eu am auzit-o din gura unui om bătrân — bătrân trecut de mult la cele vecinice și pe care în cele următoare voi să o istorisesc.

În anul de tristă amintire 1848 au ajuns Ungurii și în Recița și sau făcut stăpâni pe ea, întărindu-se și apărându-se cu succes contra nemților.

Curând însă, venind asupra lor generalul Doda (pe atunci căpitan) dela Caransebeș, cu bravii sei grănițeri, i-au luat la fugă astupându-le și un tun, și astfel Ungurii o luară care încotro ca puii Domnului.

Trei dintre Unguri se rătăciră și apucară drumul Cozlariului în sus, ce ducea prin hotarul comunei noastre Valeadieni spre Caransebeș, dorind a-i eși înainte lui Kossuth, ce venia de către Logoj spre Rășava.

Că anume fostau acei trei fugari unguri adevărați ori altă nație, nime nu știe, dar fiind că erau îmbrăcați roșu — erau unguri.

În partea aceasta a Cozlariului era și atunci ca și acum foarte multe sălașe de ale economilor noștri, cari își țineau vitele acolo, una fiindcă pământul e năsipos și nu prea roditor, mai ales în anii secetoși și alta, fiind locul acesta cam departe de sat și încă la deal, oamenii nu pot căra gunoiul până acolo, mai ales primăvara, toamna și iarna.

Cei trei Unguri luară dară drumul spre Cozlari în sus și mergiau voioși cu pușca pe umăr vorbind în limba lor. Cine-i vedea se ascundea de frica lor strigând: Vin Ungurii! vin Ungurii — fugiți!

Era o zi frumoasă de toamnă; soarele își trimitea razele sale blânde asupra pământului, greerii eșind din găurile lor cu capul la soare cântau cântecul lor de toamnă trist și posomorât; în depărtări se auziau clopotele dela turmele de oi și fluerul unui păstor cântând a jale pe o coastă; natura întreagă se silia să se țină încă în putere ca un moșneag în voe bună, știind, că nu peste mult are să-i fie sfârșitul.

O fată, o frumoasă fată Văleană neștiind de venirea Ungurilor se ivi cu turma sa de oi din niște tufișori până aproape de drumul mare, torcând din furcă și cântând oițelor ei atât de dragi. În acel minut iată că și cei trei Unguri se iviră de după o cotitură a drumului și deteră cu ochii de fată, dar și fata de ei. Pe fată o chema Ilincuța. Cum îi zări Ilincuța, se spărie, căci numai văzuse oameni îmbrăcați în roșu de sus până jos și abătând oile spre tufiș, o luă la fugă spre a se ascunde. Dar n'avu timp, căci Ungurii făcând câteva sărituri și puseră mâna pe ea. Biata Ilincuță începu se plângă, să strige, să se roage, ca se o lase în pace, dar îi ai găsit oamenii.

La început ei căutau să o mângăie, vorbindu-i blând și dulce să miargă cu ei, că va ajunge bine și câte îi vor fi mai

spus ei bieteii fete, care nu ştia ce vobesc ei, ci numai tremura de frică şi se zbătea ca din gura şerpelui se scape din mâinile lor.

Ungurii văzând că cu buna n'o scot la cale, o ameninţară cu moarte, punându-i puşca în piept, dar fata mai bucuroasă ar fi voit moarte, decât să se lase ademenită de vorbele şi pasiunile lor oarbe.

Văzând dară că nu-şi pot satisface poftelor lor scârboase, legară fata cot la cot îi infundară gura cu o năframă ca se nu strige, şi o luară cu ei mai departe pe Cozlar în sus. La locul unde e acum „Livada şcolii“ doi dintre Unguri se pusară la marginea drumului se odihnescă, iar al treilea luând pe Ilincuţa sub puşcă, plecă mai departe.

Ilincuţa avea un ibovnic pe Ghiţă a Iorgovanului care şi el era cu oile la păşune. Eşise odată cu Ilincuţa, dar el apucase pe altă faţă cu oile şi Ilincuţa pe alta. La strigătul Ilincuţei Ghiţă tresări, căci îi cunoscuse glasul şi temându-se de ceva rău, îşi chemă câinii şi plecă spre drumul mare de unde venise strigătul.

Câinii o luară înaintea lui şi ajungând la cei doi Unguri începură se latre cu putere. Ghiţă îşi luţi paşii.

În momentul acela se auziră două puşcături şi schelălăit de câni, apoi se făcu linişte. În clipita aciasta şi Ghiţă se ivi de după deal şi în dreapta, ca la o aruncătură de piatră, văzu pe cei doi Unguri, şi câinii sei întinşi pe iarbă şi luptându-se cu moartea, iar departe pe drum înainte văzu pe al treilea Ungur, ce mergea cu Ilincuţa lui cu paşi şovăitori ca la spânzurătoare.

Cum văzu Ghiţă ce văzu, parcă un cuţit îi trecu prin inimă, lumea i-se îngălbeni, pumnii i-se strânsură cu putere, o furie de fiară sălbatecă îl cuprinse. Ochii lui negri sclipiau că doi cărbuni aprinşi, buzele îi tremurau de mânie, inima îi zvâcnea cu putere, şi simţind că are se poarte o luptă neegală strigă de resunare toate văile: U! Petre! vino iute, aici! apoi făcându-şi cruce îşi scuipe în palme, strinse cu putere boata de corn în mâni, şi se răpezi la cei doi Unguri, cari văzând că sunt atacaţi, se pregătiră de luptă.

Puștile lor umplându-se pe la gură, dupăce pușcară câinii, nu avură vreme să le umple de nou și astfel fu un noroc pentru sârmanul Ghiță, căci altfel nu l-ar fi lăsat să se apropie de ei. Asta o știa foarte bine Ghiță, de aceia folosi momentul, deși vedea că e greu a ținea piept cu doi. Dar Ghiță era un voinic dela pământ, bine făcut și meșter la trântă și duel. Boata lui nu greșia nici odată și unde da ei cu ea, era trăsnetul lui Sfântu Ilie.

Într'o clipă fu la ei și când suci boata și trase într'unul, îl culcă la pământ. Dar în momentul acela al doilea Ungur îi puse mâinile în grumaz, ca să-l sugrume. Ghiță însă nu-și pierdu cumpătul, el lăsă boata și prinse și el pe protivnic de grumaz și se începu o luptă desperată piept la piept.

— Stăi roșule! să te sugrum și smuci pe contrar, ca să-l pună jos. Glasul său era ca un tunet și mișcările lui ca o vijelie. Ungurul simți, că are de lucru cu un om năprasnic și își îndoi puterile, ca să-l doboare.

Fiecare înțelegea, că, dacă cade jos, e pierdut. Mânile lor încheștate împingiau, trăgiau, suciau, dinții crișcau, uneori se loviau cu picioarele, se răsuciau, se mușcau chiar cu dinții, se ridicau în sus, silindu-se fiecare a doborî jos pe protivnic.

Deodată lui Ghiță lunecându-i opincile pe iarbă căzu pe spate și Ungurul peste el. Dar în clipa următoare făcând o smâncitură norocoasă se întoarse și puse pe Ungur din jos. Ei, dar Ungurul încă era voinic și încă nu voia să moară; el își puse toate puterile și cum se frământară ei acolo, deodată fură iarăși amândoi în picioare. Sudorile curgiau șiroi de pe obrajii lor înfierbântați, gâfăiau de osteniți, dar mâinile și le ținea fiecare pe trupul celuilalt gata să-l sfășie, dacă ar putea; fiecare setos de sânge, ca doi vulturi.

O leacă stătură așa locului, apoi lupta începu de nou și mai aspră, și mai năvalnică.

Așa se trăgiau și se împingiau ei și mugiau ca doi tauri răniți.

Sângele începu a curge de pe obrajii lor mestecându-se cu sudorile ce curgiau la vale; ghiarale lor rupiau bucăți de haine de pe trupul protivnicului, dar nu se puteau dovedi unul pe altul.

Încă o sfortare... încă una.. și Ghiță cade de nou pe iarbă lunecându-i opincile noi, ce chiar atunci le încălțase.

Acum era ca pierdut... dar tot nu se lăsa. Se umflă încă odată și rostogolind pe Ungur ajunse iar el deasupra.

— Acum nu-mi mai scapi păgâne, zise Ghiță și punându-i genunchii pe piept scoase dela brâu cuțitul ce-l avea în teacă și ridicându-l în sus, îl izbi în grumazul nenorocitei ființe de să băgă până la prăsele. Un val de sânge înfierbântat țîșni ca din tr'un șprîț din berigata nenorocitului luptător și-i umplu fața și hainele lui Ghiță.

Iarba se înroși îndată și părăul de sânge ajunse până la celalalt Ungur mort.

Sărmanul luptător deschise ochii, buzele voiau a rosti ceva, dar sângele ce curgia năvalnic îl înecă.

El se strânse ghem, tremurând ca varga, apoi iar se întinse, căscă de două ori, ochii i-se albiră făcându-se ca sticla, dinții i-se strânseră mușcându-și buzele, mai căscă odată și-i ieși sufletul. De pe fața lui și din ochii lui sticloși, se cetia o suferință și o durere amară.

— Acum cu voi am gătat, dar unde e llinçuța mea? mai bine mort decât fără ea. Cu un cap m'am născut, cu unul pier, dar nu voi avea pace până nu o voi ajunge.

Își luă dară cuțitul și boata, apoi mai strigă de câteva ori pe prietenii lui, cari numai veniau — și fără a mai odihni, o luă pe drum în sus.

llinçuța ajungând în vârful Cozlariului nu mai voi se miargă mai departe, se trânti jos, întâmplase cu ea ce se va întâmpla. În acel moment iată și Ghiță fu în urma lor.

— Stai păgâne! unde vrei să-mi duci pe llinçuța mea? Și aruncându-se ca un tigru asupra ungurului ridică boata, ca să-i despice capul.

Dar ungurul, știind ce are se urmeze, pară cu pușca lovitura lui Ghiță. Pușca, ce-i drept, îi sări cât colo din mâni, dar și boata lui Ghiță se rupse. Acum iar urmă lupta piept la piept, ca mai înainte.

Aceleaș sucituri, aceleaș mușcături cu dinții, lovituri cu

picioarele; iar o luptă desperată între om și om, căutând fiecare a-și mântui viața dela moarte sigură.

Ghiță slăbit de puteri, obosit de atâta luptă și alergătură, și având în față un om încă voinic, era cât p'aci să-și piardă cumpătul.

În clipita aceasta se auziră strigătele de încurajare ale prietinelor lui Ghiță, cari, auzindu-i chemarea, veniră în număr de 5 ca să-i ajute.

Dar ei erau încă departe și până se ajungă aci, putea să se decidă lupta.

— Nu te da măi Ghiță! nu te da mă... ă... ă...!! se auziau ei strigând și încurajind pe Ghiță. Dar ce folos?

Nu era oare prea târziu?

Ungurul văzând că-i vin lui Ghiță prieteni într'ajutor îi secară puterile, iar Ghiță prinse curaj.

Ungurul voia acum oricum să se deslipească de Ghiță, ca se fugă, pe când Ghiță tocmai voia să-l țină în loc.

Acum numai era luptă, ci mai mult o tragere și o împingere.

Deodată Ungurul stătu locului. Ghiță asemenea. Dar în acel moment deodată Ungurul se suci, scăpă din mâinile lui Ghiță și na-o băiete, îi scăpărau pintenii. Ghiță după el. Unul fugea, altul curea. Erau două ființe, ce se alungau una pe alta. La o cotitură a drumului ungurul era cât p'aci se cadă, și Ghiță se pună mâna pe el. Dar nu se lăsă, își iuți pașii, dar nici Ghiță nu îl slăbi; el cu o săritură de căprioară și la spatele ungurului cuprinzându-l cu brațele peste piept, și punându-i genunchiul în șele, ca să-l îndoiască pe spate.

Ei, dar și mijlocul ungurului nu era ciară, ca să se îndoaie așa ușor, el se ținea mereu drept, pe când Ghiță, mai cu un genunchie, mai cu altul, căută ca să-l îndoaie.

Dela o vreme izbuti. Ungurul căzu pe spate, în vreme ce mânele-i tremurătoare căutau un punct de sprijinire oarecare,

— Acu ești al meu, zise Ghiță și făcându-i cruce cu cuțitul, îl împlântă în pieptul nenorocitului fugar. Tocmai atunci sosiră și cei cinci prieteni ai lui Ghiță.

— Aşa — zise Ghiţă — după ploaie căpeniag şi căzu şi el la pământ fără simţi.

Prietenii lui apoi deslegară pe Ilincuţa, îi desfunderă gura, alergară la un pârâu din apropiere şi aduseră o pălărie de apă rece, stropiră cu ea faţa trandafirie a lui Ghiţă, care se deşteaptă ca dintr'un somn uşor.

— Ah, Ghiţă! cum să-ţi pot mulţami, pentru că m'ai scăpat dela o moarte sigură.

— Nu cer altă dela tine Ilincuţă, decât să fi nevasta mea până la moarte, să mă iubeşti aşa cum te iubesc eu pe tine cu acelaş foc, cu aceiaş dragoste şi atunci m'aş simţi omul cel mai fericit din lume.

— Primeşte dela mine — zise Ilincuţa — aciaştă sărutare, cu care se pecetluim pentru vecie iubirea noastră. Apoi îl sărută în trandafirii obrazului, iar el o sărută pe frunte, în vreme ce prietenii lui Ghiţă strigară de trei ori: Amin!

Apoi, lăsând morţii, o luară spre sat, povestind tuturor cele păţite.

Mâne zi veni preotul şi aproape tot satul, se vadă cu ochii cele petrecute, săpară o groapă şi-i îngropară pe cei doi Unguri la marginea drumului, chiar lângă „livada şcolii“ şi deasupra mormântului ridicară o dâlmă mare, numită până în ziua de astăzi la „Ungurul mort!“

Apoi plecară mai departe până la al treilea Ungur din vârful Cozlariului.

Îl îngropară şi pe acesta, iar deasupra mormântului Ghiţă ridică la câţva timp o cruce mare, văpsindu-o cu roşu ca sângele în semn de mulţămită, că i-a ajutat Dumnezeu de a biruit pe protivnic şi pentru ca să se pomeniască despre faptele sale cât va trăi lumea.

Şi de atunci până în ziua de astăzi şi până în veacul veacului poporul numeşte locul acela la: „crucea roşie“.

George Cătană.

FLORICELE DIN RĂZBOIU.

1

Lărgeste Doamne hotaru,
Ca să-mi pot întoarce caru,
Că am car cu patru boi
Și turmă mare de oi,
Oile n'au unde păste,
Nu-i caru unde-l întoarce.

2

Noroace, frate noroace,
Mai abate-te și'ncoace,
Și ne strânge într'o câmpie
Cu flori verzi în pălărie
Și ne du la biruintă
Pentru a noastră credință,
Că tu ști gându și doru,
Cum îl poartă tot fecioru.

3

Doamne, fă pe gândul meu,
Și să mor nu-mi pare rău,
Aș muri mai liniștit,
Că gândul mi s'a împlinit.

4

Frunză verde de pe râț,
Mulți feciori buni au murit,
Cu visul neîmplinit.
Numai Dumnezeu va ști,
Visul când să va împlini.

5

D'ar vrea bunul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu,
Să se facă dealul șes,
Și calea bună de mers.
Să sece păraele,
Să treacă cătanele,
Să cuprindă zările
Și îndepărtările.

6

Frunză verde colilie
Tot am scris la mea soție,
Să-mi facă o liturghie,
Să nu mor în bătălie
Pân'oi vedea ce-o să fie.

7

Pe un deal pe-o largă coastă
Coboară o mândră oaste,
Oaste mare românească,
Dumnezeu să o trăiască,
Vine să ne desrobească
De robia ungurească.

8

Câte țări eu am umblat
Nici unde n'am aflat,
Auzi nene bănățene
Cu ciurături la izmene,
Flori frumoase ca la noi,
Fete mândre ca la voi.

9

Frunză verde și iar verde,
Trăgeam în bine nădejde,
C'o să fie dreptate
Și de ea s'avem parte;
Să vedem Românii toți,
Ai lui Traian strănepoți,
Uniți într'o țară mare,
Sub un cap viteaz și tare.
Visul de ni s'ar plini,
Doamne! câte de bine-ar fi

10

Trecine Doamne Carpații
Să dăm mâna cu toți frații,
Să întindem horele,
Să cuprindem* țările
Să lărgim hotarele,

11

Câte țări eu am umblat,
 Ca mândrul nostru Banat
 Nicări nu am aflat.
 Că cuprinde'n sinul său
 Comoara lui Dumnezeu,
 Pământ bun și roditori,
 Rodește de zece ori;
 Păduri mari lunci 'nverzite,
 Fete mari frumos gătite,
 Și feciori ca niște zmei,
 Să cuprinzi lumea cu ei.
 Țară mamă, draga mea,

Aruncă-ți ochii la ea,
 S'o cuprinde n'o lăsa
 În mâinile altuia.

12

Frate, frate Bănățene,
 De nimica nu te teme,
 Că au trecut preste tine
 Amar mult și puțin bine.
 Dar acum te veselește
 Și de praznic te gătește.
 Și întinde horile
 Cu toate surorile.

Compuse de soldații :

Andrei Văcărescu, Toma Toma,
 Andrei Frățescu și Pavel Văcărescu
 toți din Valeadieni.

DORUL MEU.

Frunză verde viorea,
 Vai de tinereța mea,
 Cum se duce și se perde,
 Și prin țări streine șede;
 Șede și îmbătrânește
 Ș'a mea maică mă dorește,
 Că nu știe unde-o fi,
 În ce loc groapa m'o fi,
 În ce țară-oi putrezi;
 Ca să vin'a mea măicuță
 Cu tămâie în olcuță
 Și cu flori în mână dreaptă,
 Că i-am fost fecior odată,
 Și să mă cânte la cruce,
 Că i-am fost fecior prea dulce;
 Pe groapă să-mi pună apă
 Cu lacrimi amestecată;
 Pe cruce să-mi pună flori,
 Să mă cânte dulci surori
 În zile de sărbători,
 Tot pe zi de două ori.
 Cucule pasere aleasă,

Frumos cânti la cei de-acasă,
 Frumos mi-ai cântat și mie
 Când eram în țivilie;
 Dar acuma îmi cânti mie
 Tot a trist și vrăjmășie,
 Ca să mor în bătălie
 Departe în țară pustie,
 Ori de pușcă împușcat,
 Ori de sabie tăiat,
 Ori de granat sfârticat
 În toate părți aruncat,
 Maică'ți spun că traesc bine,
 Măcar de mi-s în țări streine,
 Că am frați nenumărați
 Câte pietri-s în Carpați,
 Și am mândre dulci surori
 Câte-s vara pe câmp flori.
 Fratele meu cel mai bun
 E granatul dela tun,
 Iară surorile mele
 Să ști că-s șrapnelele.
 Că granatul unde pică
 Toată piatra o despică;
 Iar șrapnelele unde cade
 Piatra și pământul arde,
 Și le arde de trei coți
 Să piară voinicii toți.
 Săraci feciori morți pe vatră,
 Ș'alor mame îi așteaptă,
 Dar nu mai pot să întoarcă,
 C'or crescut flori pe'alor groapă.
 Or crescut ș'or împupit,
 Ș'or trecut, ș'or veștejit,
 Mor cu visul ne'mplinit.

Cine va ceti scrisoarea,
 Fie-i fața ca și floarea.
 Iar cine 'nțelege doru,
 Fie-i fața ca bujoru.
 Mâna mea va putrezi,
 Iar scrisoarea va trăi,
 În veci să va pomeni.

Cântec compus de soldații junii:

Aurel Jorz, Martin Berca și Achim Cornea
 din Valeadieni, Reg. 43.

Mai bun este puținul celui drept, decât prisosul multor nelegiuiți.

*

Tânăr am fost și am îmbătrânit, și n'am văzut pe cel drept părăsit, sau sămânția lui cerând pâine.

*

Depărtează-te de rău și fă bine, și vei rămânea în veci.

*

Nădăjduiește în Domnul și păzește calea lui, și el te va înălța, ca să moștenești pământul; stărpirea nelegiuiților o vei vedea.

*

Ajutorul celor drepti vine dela Domnul, el este tăria lor în timp de nevoie.

Din Psalm 37.

UNELE-ALTELE

despre clopotele bisericilor noastre.

De Aurel Moaca.

Introducere.

Clopotele din turnul bisericii ne vestesc bucurie în preajma slujbelor de serbătoare, ne întăresc ființa, când — obosiți de munca zilei — le auzim glasul în amurg de seară și ne îndreaptă privirea spre ceriu, dacă — zdrobiți de jale — am căzut, cu fața la pământ.

Momente de înălțare sufletească sunt acelea, pe cari le produce sunetul clopotelor prin ridicarea noastră deasupra necazurilor zilnice în o regiune sublimă, ce se mărginește cu împărăția ceriului.

Și cu cât vor fi clopotele turnate cu măiestrie mai mare și din metal mai nobil, cu atât va pătrunde mai adânc sunetul lor și va atinge mai simțitor corzile gingașe ale inimei noastre, făcându-le să vibreze îndelung.

Fără glasul clopotelor nici rugăciunea, fie ea cât de ferbinte, nu se înalță ușor la auzul Celui-de-sus, fiind clopotele legătura dintre ceriu și pământ.

Dar în ziua de azi, când sunetul banului de argint și de aur e mai atrăgător pentru urechia multora, decât glasul svoanelor, vor zice cei străini de biserică, că n'are nici un rost se mai scriem despre clopote. Și totuși trebuie să scriem, fiindcă clopotele sunt legate, strâns legate de inima poporului nostru.

S'a simțit, s'a văzut, s'a dovedit aceasta îndestul cu prilejul recvirării lor, când se zbăteau credincioșii în fel și chip să-și scape clopotele de a ajunge să fie folosite spre scopuri lumcești, căci cât suntem la viață clopotele ne chiamă, iar după-ce am trecut la cele vecinice tot clopotele ne deplâng.

Ele nu ne anunță numai zilele de serbătoare, zilele de veselie, ci ne vestesc și pe cele de adâncă întristare, cari au fost rânduite să le îndurăm.

În privința aceasta cu drept cuvânt le putem asemăna cu lacrimile, cari încă sunt expresiunea bucuriei și a durerii deopotrivă.

De câte ori auzim trăgându-se clopotele de serbătoare, ca creștini buni ne facem cruce, concentrându-ne gândurile la Dumnezeu, iar când glasul lor duios ne dă de știre moartea deaproapelui nostru, tot la Ceriu ne gândim, ca Dumnezeu să-i ierte păcatele și să-i așeze sufletul, unde dreptii se odihnesc.

Vijeliile, incendiile, lăcustele și câte alte pacoste izvorite din mânia lui Dumnezeu, toate sunt însoțite de sunetul puternic al clopotelor, care — după credința poporului — netezește fruntea încrețită a elementelor naturii și toarnă tărie în sufletul nostru lăsând să încolțească nădejdea, că primejdia e numai trecătoare.

Așadară clopotele, cari au devenit părți întregitoare ale bisericilor, nu sunt instrumente simple de signalizare, ci au chemarea să trezească în noi cugete neprihănite, ridicându-ne în o altă lume mai desăvârșită decât cea vremelnică.

De aceea punctul de culminațiune al slujbei dumnezeiești, aducerea sfintei jertfe e îmbinată cu armonia înălțătoare a clopotelor. De aceea întreruperea sfintei evanghelii de Paști e acoperită de acordul festiv, stors din metalul clopotelor, acord, ce adeseori ne mișcă până la lacrimi.

Nici că se poate ceva mai frumos, ceva mai dumnezeesc pe planetul nostru, ca clipele acelea, cari ne întăresc credința, ne aduc mângăere și mântuire.

Spicniri din istoria clopotelor.

La începutul erei creștine era obiceiul, ca sevârșirea slujbelor dumnezeiești să se facă de cunoscut credincioșilor prin *curieri*, adică prin un fel de servitori, cari umblau din casă în casă, stând sub nemijlocita supraveghere a diaconilor.

Mai târziu lăundu-se creștinismul, curierii aceștia nu răzbiau să încunoștințeze pe toți creștinii doritori de a cerceta

locul de rugăciune și așa trebui cu toaca să li-se vestească, că se începe sfânta slujbă.

Toaca în forma ei primitivă — cum o cunoaștem cu toții — s'a păstrat până în zi de astăzi, folosindu-se în părțile noastre mai ales în săptămâna Patimilor și peste tot atunci, când lipsesc clopotele din turnul bisericii.

În loc de toacă se întrebuințeau și trimbițe pentru a chema pe creștini la casa Domnului.

Despre clopote se susține, că abia la sfârșitul veacului al IV. le-ar fi inventat și introdus în bisericile Apusului episcopul Paulin din Nola, în provincia Campania, de unde și derivă numirea lor de „*campane*”.

Alții iarăși vreau să știe, că episcopul roman Sabinian, dacă și nu a inventat, dar cam pela anul 600 a întrebuințat pentru întâia dată clopotele în biserică.

Ce privește Resăritul, aici s'au introdus clopotele cu mult mai târziu. Se zice, că în anul 852 ar fi dăruit dogele Veneției cu numele Ursus Patricianus împăratului bizantin Mihail III douăsprezece clopote de bronz, cari s'au așezat într'un turn al bisericii Sf. Sofii, ridicat fiind turnul anume spre scopul acesta.

Cu asemenea clopote fură apoi înzestrate și alte biserici din Resărit, ocupând însă Turcii Constantinopolul clopotele au dispărut din multe părți ale Orientului, fiind înlocuite cu toaca, ceea-ce n'a împedecat, ca însemnătatea clopotelor să crească în cursul timpului în așa măsură, încât turnatul lor să se desvolte la o adevărată artă, ale cărei prestațiuni punându-ne în uimire, trebuie să le admirăm.

Spre pildă clopotul de trei-ori preturnat și așezat în turnul bisericii imponente din Köln cântărește 26.250 kg.

Nu mai puțin vestit e cel dela biserica renumită a Sf. Stefan din Viena, care împreună cu construcția de fer are o greutate de 514 măji.

În Peking încă se află un clopot vechiu de fer de 1250 măji de greu și $4\frac{1}{2}$ metri de înalt.

Cel mai mare clopot din lume îl posed Rușii în capitala lor de odinioară, în Moscva. Acest clopot turnat în anul 1533 e de 201.916 kg. de greu, cu periferia dela obadă de 18 metri

și aproape 6 metri de înalt. Arzând orașul, în urma greutății celei mari căzu acest clopot de vatră și nici nu mai fu așezat în turn, ci pe un postament de granit lângă turnul numit „Ivan cel mare”, unde se află și astăzi.

Dela colosul de metal al Rușilor să ne îndreptăm privirea asupra modestelor noastre clopote, de cari ne leagă amintirea unui trecut de tot trist, fiind ele recvirate spre scopuri militare.

Recvirarea clopotelor.

Având miliția ardentă trebuință de metal, s'a pornit în vara anului 1915 o acțiune, ca dela bisericile cu mai multe clopote să se ia acelea, de cari se puteau lipsi, plătindu-li-se drept despăgubire 4 coroane de kilogram.

Deși forma era astfel contemplată, ca și când bisericile ar fi oferit clopotele de bună voie, în fond totuși au fost duse contra voinței credincioșilor, cari sub presiunea timpului vitreg n'avură încotro decât să le cedeze.

Cu ocaziunea recvirării dintâi s'au luat dela bisericile diecezei Caransebeșului 562 clopote. Aceasta a fost începutul. Să vedem ce a urmat.

Dela erumperea războiului trecuseră doi ani și jumătate fără ca furia lui să se fie potolit. Dimpotrivă. El fu continuat cu înverșunare potențată și deoarece armatei mereu îi trebuia metal, Guvernul țării împreună cu Comanda supremă militară pusă în serviciul războiului și clopotele, cari până aci fuseseră lăsate comunelor bisericesti.

Excepție se făcu cu clopotele turnate înainte de anul 1700 și cu cele ce erau provăzute cu vreo inscripție de însemnătate istorică sau cu decorațiuni artistice de cari clopote aveam noi de tot puține.

Datele cu privire la clopotele remase încă nerecvirate s'au înaintat Ministrului de culte din Budapesta, atrăgându-i-se atențiunea la aceea, că aproape dela nici o dieceză nu s'au luat atâtea clopote, ca dela eparhia Caransebeșului și că recvirarea lor înseamnă cu atât mai mare sacrificiu, cu cât comunele noastre bisericesti în mare parte sunt lipsite de mijloacele recerute de a putea fi puse în poziție să-și acvire alte clopote

în locul celor recvirate, cerându-se bani grei pentru clopote noi turnate din material slab. Apoi s'a accentuat, că prin luarea clopotelor comunele bisericesti perd un izvor de venit, încât multora dintre ele li este periclitat ecvibrul bugetar, nedispunând de sumele preliminate și nefiind în stare să înlocuiască venitul dela clopote cu alte resurse de venit.

S'a înzistat și cerut, ca aceste motive ponderoase să se ia în dreaptă judecată și la recvirarea a doua să fie autorizate cu considerare la interesele bisericilor.

Dispoziția privitoare la recvirarea tuturor clopotelor a produs resens la credincioși și așa se esplică, că Ministrul de război din Viena a dat un ordin cu scop vădit de a liniști spiritele agitate ale credincioșilor, ca bisericile, cari în urma dispoziției din vigoare ar rămânea fără clopote, *deocamdată* să li-se lasă clopotul cel mai mic.

Acest ordin ministerial a fost mai târziu revocat. Dar și până atunci s'au ivit cazuri, când esmișii Comandei militare din Timișoara au demontat și clopotul cel mai mic contrar ordinului mai înalt.

Peste tot se putea observa o inconsecventă în atitudinea urmată față de biserică, căci pe de o parte se cerea, ca simțul religios al populației să se întărească, pe de altă parte ne despoiau și acolo de mijloacele menite pentru întărirea simțului religios, unde nu era de lipsă.

Comanda militară în actele adresate autorităților bisericesti se arăta că e cu deosebită considerare față de biserică și instituțiunile ei, iar organele subalterne de multori erau fără nici o cruțare de bunăseama la vre-un ordin secret, căci altcum nu s'ar fi cutezat să se poarte contrar dispozițiunilor lămurite ale superiorilor folosindu-se de intimidare, ba uneori chiar și de puterea brahială și de alte mijloace neiertate pentru seducerea poporului. Așa de exemplu, în mai multe comune a fost ca clopotul cel mai mare să-l recvireze. Voind însă credincioșii să scape pe acest clopot, comitetul parohial a făcut înțelegere verbală cu esmisul militar, ca gratuit să dea cele două clopote mai mici ale bisericii pentruca în schimb să le rămână clopotul cel mare. Dar ce s'a întâmplat?

Organele militare n'au fixat în protocolul despre recvirare adevărata stare a lucrului, ci făcând evident că comuna bisericească a cedat gratuit cele două clopote mai mici, n'au ămintit de condiția sub care s'au cedat, ba uneori au mai stors dela comuna bisericească și câteva sute de coroane pe deasupra pentru scopurile războiului. Venind apoi a doua recvirare, credincioșii s'au desmetecit, că sunt trași pe sfoară, căci li-s'au luat și al treilea clopot pentru care, ce e drept, au primit despăgubirea de 4 coroane de kilogram, dar pentru celelalte două nici un filer. La intervențiile, ce s'au făcut, Comanda militară n'a dat nici un răspuns.

Din multele clopote, pentru cari s'a cerut scutirea de recvirare, abia 5 au fost oficios subtrase în întreaga dieceză. Astfel cele mai multe parohii au ramas fără nici un clopot și dacă ici-colea totuși s'a mai salvat vre-un clopot, aceasta este a se atribui dibăciei preotului.

Luându-se multor comune bisericești toate clopotele li s'a recomandat din partea Comandei militare, ca în locul lor să se folosească de o bucată de fer bătrân dela șinele de tren, căci acățată și bătută fiind cu ciocanul în turnul bisericii, i-se părea Comandei militare, că sunetul, ce se poate produce în felul acesta dejositor, e în stare să înlocuiască glasul clopotelor.

În unele din comunele lipsite de clopote credincioșii cu toate că li-s'a explicat, că clopotele de oțel nu au sunet plăcut, nu's trainice și din cale afară de scumpe, totuși s'au grăbit să-și procure cel puțin un clopot de oțel acoperind cheltuelile din banii colectați în comună, ca să nu se atingă de banii bisericii.

Atunci s'a văzut, că poporul nostru ține sus și tare la clopote și la biserică, dar tot atunci a fost pecetluită soarta războiului, într'un timp, când puternicii zilei așteptau, ba uneori chiar pretindeau munificență dela biserică noastră seracă și huiduită în vreme de pace, când alte biserici se scăldau în bogăția mijloacelor de existență și de desvoltare.

Câteva clopote mai însemnate.

Înainte de război nu se afla în dieceza Caransebeșului capelă, necum biserică, care să nu fie avut cel puțin un clopot, dacă nu mai multe.

Numărul tuturor clopotelor la cele 350 biserici din întreaga eparhie a fost înainte de recvirarea cea dintâi 905.

Mai la vale descriem câteva din aceste clopote în urma însemnătății lor.

Comuna *Agadici* avea un clopot turnat în anul 1836 pe cheltuiala obștei și cu deosebire a familiei ișpanului erarial și evlaviosului creștin Panajoth. Acest clopot cântărea 346 funți și conținea argintul, ce l-au oferit femeile din comună, jertfind salbele lor dela grumaz.

Un clopot vechiu, cu proveniență de înaintea anului 1700, posedea biserica din *Cacova*, care clopot a fost preturnat în anul 1867 la firma română Bota din Vârșat.

La biserica din comuna *Cadar* era un clopot de 154 kg de greu cu inscripția: „S'a făcut de cătră Il. Sa Di Baron Geza Duka de Cadar și Il. Doamnă Baroneasă Iohanna Duka născută Nikolits la anul 1904“.

Clopotul cel mic dela biserica din *Căvâran* e foarte vechiu. El datează de pe vremea Turcilor și ajunsese la însemnătate prin faptul, că a fost îngropat într-o fântână.

Conform spuselor bătrânilor și clopotul cel mic al bisericii din *Coșteiul Făgetului* era de pe timpul Turcilor. Spărgându-se acest clopot, un creștin fruntaș l-a dus în anul 1856 la Timișoara, lăsând să se toarne din materialul acestui clopot precum și din trei cupe de argint un clopot nou pe spesele sale, care clopot l-a dus și așezat în turnul bisericii.

Comuna *Criciova* dispune de un clopot micuț, care a fost purtat și ascuns de credincioșii noștri prin păduri în războiul purtat cu Turcii. De aceea să și numește un loc ascuns în hotarul comunei „Valea bisericii“, căci acolo se trăgea clopotul, ca să se adune creștinii la rugăciune.

Logojul se mândrea cu un clopot mare, ce se numia „Ciasul“ și purta următoarea inscripție:

„Acest harâng s'a prenoit și s'a ridicat după arderea sfintei biserici din 9 Iulie 1842. Prin depunerea Înălțatului Împărat și Crai Ferdinand I. Cu binecuvântarea Dlui Episcop Iosif Raiciu, cu cheltuiala jupânului Alexandru Maniu cu soția Maria. Făcut nou, la a. 1842 renovat. Greutatea lui este 763 $\frac{1}{2}$. Turnat de măestrul Egartner Ignatiu Temesvar 1842“.

Cu toate că pe lângă o deosebită motivare s'a cerut scutirea acestui clopot și cu toate că a conținut și argint, totuși a căzut jertfă recvirării nemiloase spre marea mahnire a credincioșilor, cari țineau cu sfințenie la acest clopot.

Comuna *Pogânești* avea un clopot vechiu, dăruit de spăia sârb M. Ioanoviciu, care clopot purta o inscripție cu litere cirile și era turnat în anul 1767.

Sacul posedea un clopot turnat la anul 1855 din metalul celor două clopote aduse cam pela anul 1700 din biserica Sătului bătrân, care era situat în depărtare de vreo trei kilometri spre sudvestul locului unde se află acum comuna.

Șirul clopotelor mai însemnate îl încheiem cu cel dela biserica din *Seleuș*, turnat la Pesta în anul 1796 și provăzut cu o inscripție.

Remas bun dela clopote.

Duioase scene s'au petrecut în multe comune de ale noastre, când ajunse, ca clopotele destinate pentru scopuri militare să fie scoborâte din turnul bisericilor.

Credincioșii adunați cu mic cu mare în fața bisericii, ca să dea clopotelor ultimul onor, le împodobeau cu flori de tot felul, ca pe cineva de care li-a fost drag și a trebuit să se despartă.

Preoții încărunțiți în slujbă la altarul Domnului priviau cu nespusă mahnire sufletească, cum se lucra cu zor la depărtarea clopotelor din aretul bisericii.

S'au petrecut scene, ce nu vor eși curând din memoria bunilor creștini, căci durerea a fost mare.

Pe la începutul recvirărilor organele militare mai erau cu considerație față de sentimentul religios al credincioșilor purtând grijă, ca clopotul cel puțin în prezența celor adunați înaintea bisericii să nu se vatemă întru nimic, dar mai târziu, selbăteciți de atrocitățile războiului, le aruncau în mod barbar pe ferestrele turnului, încât dându-și de pământ se spărgeau în bucăți. Și ca întristarea să fie mai mare, străini de legea noastră le cărau în topitoare, prefăcând acordurile moi ale clopotelor în bubuituri înspăimântătoare de tunuri nepraznice.

Remasul bun dela clopote, scădat în lacrimi, ni-a dat să înțelegem, că prin depărtarea lor s'a rupt o parte simțitoare din inima poporului.

De încheiere o învățătură.

Dacă pentru sentimentul nostru de evlavioși creștini a fost adânc jignitor, ca clopotele, la cari țineam cu atâta dragoste, să ajungă în fabricele de tunuri și de muniție, apoi nici întristarea noastră n'a putut să rămână fără urmări

Dumnezeu nu putea să vadă cu ochi buni, că ceea-ce pe lumea aceasta trecătoare era întocmit pentru înălțarea noastră să ne fie răpit în mod așa crud, și a prefăcut greutatea clopotelor într'o sarcină, care a atras în abis pe cei ce ne-au lăsat fără de ele.

După recvirarea a doaua turnurile bisericilor noastre au ramas pustii și pustietatea aceasta ne umplu de doliu, dar, har Domnului, veni vremea, că suferința noastră roasă cuiele cu cari eram pironiți la stâlpul asupririi.

Ce a fost s'a schimbat, încât acum resuflăm liberi, căci din focul topitor de clopote resări și pentru noi soarele dreptății.

Acum putem pe ruinele strivite ale trecutului plin de amărăciune să ne clădim încetișor și cu înțelepciune cetatea unui viitor mai bun și mai demn de un popor conștiu de sine, fără a scăpa însă din vedere învățăturile bisericii, căci din sfârșitul tragic al celor ce prin lipsirea noastră de clopote umblau să rupă legătura dintre ceriu și pământ vedem, că nu e bine să ne atingem de lucrurile sfinite, cum sunt și clopotele și ne alegem cu învățătura, că *ce e dela Dumnezeu să nu folosim împotriva oamenilor.*

Nemurirea sufletului. Viața după moarte.

În viața fericitului Andreiu, cel nebun pentru Christos, se povestește următoarea întâmplare despre învierea unei copile.

În Constantinopol a murit fika unui boeri mare. Ea gă-tindu-se de moarte a rugat pe tatăl său să o îngroape în via-lor, carea se afla afară de oraș. Reposata a fost îmbrăcată în bogate haine și în podoabe și a fost îngropată în locul arătat de ea. În Constantinopol trăia atunci un om, care să ocupa cu săpărea gropilor. Văzând acesta pe răposata îmbrăcată în haine așa bogate și cu podoabe scumpe, și-a pus în gând să o pră-deze și să se folosească el de acele lucruri scumpe. Tot în acea zi, când tâlhariul i-și pusese în gând să-și îplinească fărădelegea sa, l'au întâlnit pe dânsul fericitul Andreiu. Pre-văzând gândul lui cel rău, fericitul Andreiu l-au muștrat pe el și i-a prezis, că va orbi. Tâlhariul a ris și a răspuns: „Voiu vedea, cum să vor împlini cuvintele celui îndrăcit“. A sosit noaptea și tâlhariul s'a dus la viae să-și îplinească gândul său cel rău. Sosind la viae, el a răsturnat peatra de pe mormânt, a intrat în groapă și a luat de pe răposata toate hainele de pe deasupra, precum și toate podoabele, care erau pe dânsa. Văzând dar, că și haina cea de pe de desupt, adecă cămașa, e foarte bună, el a luat-o și pe ea și a lăsat pe răposata goală. Însă când el vrea să iasă din groapă, răposata, cu voia și puterea lui Dumnezeu a înviat, a rădicat mâna dreaptă și l'a lovit preste față. Dela palma aceasta furul tot atunci a orbit. Înfri-coșându-se, el sta neclintit. Copila înviată a ieșit din groapă, s'a îmbrăcat și a început să-l mustre pe tâlhariu zicându-i, că neavând frica lui Dumnezeu, el ia luat toate hainele ei și nu și-a

dat samă, în ce chip nepotrivit trebuia ea să stea înaintea Judecătorului la ziua învierii. Furul a ramas orb pe totdeauna.

*

Sfântul Grigorie Dialogul povestește, că oarecare preot avea obiceiul să se spele în baie. Odată venind la baie, preotul a găsit acolo pe un bărbat necunoscut, care a început să-i ajute a se desbrăca. După aceea necunoscutul a luat hainele preotului ca să le păzască. Când preotul a ieșit din baie, necunoscutul i-a dat lui șervetul ca să-și ștergă sudoarea, i-a ajutat să se îmbrace și toate acestea le făcea cu o deosebită stimă.

Așa a fost de vr'o câteva ori, adică, preotul venind la baie, întâlnea pe omul cel necunoscut, care în tăcere îi slujia lui. Dorind ca să-i arete mulțămirea sa pentru osteneala lui, preotul odată plecând la baie, a luat cu sine două prescuri, ca să le dea necunoscutului. După obiceiul preotului l-a găsit pe dânsul în baie. Mai pe urmă, ieșind din baie, preotul l-a rugat să primească prescurile în semn de dragoste către dânsul. Necunoscutul cu lacrimi i-a zis lui: „Părinte! pentru ce îți dai tu mie prescurile? Eu a mânca nu pot. Eu am fost oarecând stăpân pe acest loc, însă acum pentru păcatele mele sum osândit. De voești să faci pentru mine ceva bun, adă aceste pâni Atotputernicului Dumnezeu și te roagă pentru păcatele mele, și să ști, că când vei veni aicea și nu mă vei găsi în baie, să ști că rugăciunea ta este auzită la Dumnezeu“. Zicând aceasta, necunoscutul s'a făcut nevăzut. Atunci preotul a cunoscut, că omul, care îi slujia lui în baie, era duh. Preotul a petrecut o săptămână întreagă în lacrimi și rugăciuni pentru dânsul, aducând în toată ziua jertfa cea fără de sânge. Peste o săptămână preotul earăș a venit la baie, însă pe necunoscut aici mai mult nu l-a mai găsit, precum și mai pe urmă nici odată nu l'a mai întâlnit.

*

Un doctor, cu numele Ghenadie, povestește fericitul Augustin, se îndoia în adevărul nemuririi sufletului și a vieții cei de apoi. Odată el a văzut în somn pe un tânăr, care i-a zis lui: „Mergi după mine“. El s'a dus după dânsul și a venit

în oarecare oraș. Mai pe urmă, după o vreme, tot acel tânăr i-s'a arătat lui în somn a doua oară și l'a întrebat:

— Mă ști tu pe mine?

— Foarte bine, a răspuns doctorul.

— Da de unde mă ști pe mine?

— Tu m'ai dus pe mine în oarecare oraș, unde eu am auzit foarte frumoasă cântare.

— Și cum ai văzut tu orașul și ai auzit acolo cântarea, în somn sau fiind deștept?

— În somn.

— Dar aceea, ce eu vorbesc cu tine, auzi tu prin somn, ori fiind deștept?

— Prin somn, a răspuns acela.

— Unde dar e trupul tău în clipa aceasta?

— În așternutul meu.

— Însă știi tu, că în minuta aceasta tu nimica nu vezi cu ochii tăi cei trupești?

— Știu.

— Cu ce ochi dar, mă vezi tu pe mine?

Doctorul nu știa ce să răspundă, însă tânărul i-a zis lui: precum în minuta aceasta tu mă vezi și mă auzi pe mine, măcar că ochii tei sunt închiși și toate simțirile tale sunt în nelucrare, așa vei trăi tu și după moarte. Tu vei vedea, însă cu ochii duhovnicești — pentru aceasta nu te îndoi, că după viața pământească nu va mai fi altă viață.

*

Un om tânăr istorisește despre sine următoarea întâmplare:

Vr'o câțiva ani în urmă, eu am îndrăgit o copilă, cu care aveam gând să mă căsătoresc, așa, că era însemnată chiar și ziua nunții. Însă cu vr'o câteva zile înaintea cununiei mireasa mea a răcit, a primit o oftică grabnică și preste vr'o patru luni a murit. Scârba mea deodată era foarte adâncă și mare, dar cu încetul eu m'am liniștit și mai la urmă mai că o uitasem pe mireasa mea.

Însă iată odată mi-s'a întâmplat mie pentru datoria slujbei să trec printr'un oraș, unde aveam neamuri, la cari m'am și oprit pe vr'o câteva zile. Pe noapte, pentru odihnă, mie mi-s'a

dat o despărțitură deosebită. Pe lângă mine era un câne foarte cuminte și predat mie. Noaptea era foarte frumoasă, țin minte, era așa de luminoasă, că puteai să cetești la lună. Numai ce eu am început a ațipi, când aud, că cânele meu a început a găra. Știind, că cânele meu nici odată zadarnic nu găraie, eu am gândit, că poate în casă, cu nebăgare de samă, a fost lăsată mâța ori s'a ivit vr'un șoarece. Eu m'am rădăcat din pat, m'am uitat pe jos, însă nimic n'am văzut, dar cânele tot mai tare și mai tare găraia, ca când spăriindu-se de ceva. Mă uit la câne și văd, că părul pe dânsul s'a ridicat în sus. Eu am încercat să-l ogoesc, însă cânele tot mai tare și mai tare se spăria. Împreună cu cânele și eu însuș am început a mă înfricoșa, măcar că dela fire nu sum fricos, și mai la urmă așa m'am înfricoșat, că tot părul pe capul meu s'a rădăcat în sus. Este de mirare, că spaima mea să întăria odată cu spaima cânelui meu și spaima mea mai la urmă așa s'a întărit, că de s'ar fi lărgit încă vr'o minută, trebuia să leșin. Însă cânele meu cu încetul a început a se liniști și împreună cu dânsul am început a mă liniști și eu, dar tot atunci am început a simți, că este oarecine în casă și eu am început a aștepta, neștiind pe cine aștept. Când eu cu totul m'am liniștit, îndată de mine s'a apropiat mireasa mea și sărutându-mă a zis: „Bine te-am găsit, Sașinea! Tu nu crezi, că după moarte este altă viață, dar eată eu am venit la tine, uită-te la mine și vezi, că eu sum vie și încă te sărut pe tine. Crezi dar, prietenul meu, că viața omului cu moartea nu încetează“. După aceea mi-a arătat, ce să cetesc eu din sf. Scriptură despre viața de apoi, asemenea ce să cetesc din alte cărți duhovnicești. Mireasa mi-a spus mie încă oarece, despre ce m'a oprit să mai spun cuiva. Când a doaua zi m'am sculat, apoi am văzut, că eu într'o noapte cu totul am încărunțit, așa, că rudele mele, când m'au văzut pe mine la ceaiul cel de dimineața cărunt, s'au spăimântat. Eu trebuie să spun aici descoperit, au mai adaus prietenul nostru, că până la aceasta întâmplare eu în nimic nu credeam, — nu credeam nici în Dumnezeu, nici în nemurirea sufletului, nici în viața cea de apoi, vr'o câțiva ani n'am umblat la biserică, rămâind fără mărturisire și împărtășire și chiar glumeam asupra

celor sfinte. Posturile, sărbătorile, rânduelile cele sfinte ale bisericeii ortodoxe pentru mine ca când nici nu mai erau. Dar acum, cu mila lui Dumnezeu, eu m'am făcut eară creștin, sum om cu credință și nu sum vrednic să mulțamesc lui Dumnezeu, pentrucă m'a scos pe mine din noianul înșălăciunilor pierzătoare“.

Dela noi adaugem, că fața despre care e vorba, astăzi e judecătoriu de pace într'un oraș de ținut, și atâta e de evlavios, că nu scapă nici o slujbă dumnezească.

(„Luminătorul“ din Chișineu.)

CUVINTE ÎNTELEPTE.

Minciuna sparge și case de piatră.

*

Omul cât trăiește învață, și tot moare neînvățat.

*

Gura lumii numai pământul o astupă.

*

Răde om de om, și dracu de toți.

*

Meșteșugul la om e brățare de aur.

*

Omul nu trăiește să mănânce, ci mănâncă să trăiască.

*

Cuvântul e ca vântul, nu să ajunge nici cu armăsariul, nici cu ogarul.

*

Vorba dulce, mult aduce.

*

Ce a făcut mama și tata, o să facă fiiul și fata.

*

Unde nu e cap, vai de picioare.

un secol. Patru ani era la Grecii vechi o Olimpiadă.

Anul bisect are zile 366 și urmează după trei ani comuni. Anii cari au la finalul lor 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32 și 40 sunt bisecti.

Anul comun are zile 365 și sunt trei unul după altul.

Anul dela facerea lumii până la Christos 5508.

Anul dela diluviu (potop) până la Christos 1722.

Anul intercalat, vezi anul bisect,

Anul n-u se număra mai înainte dela 1 Martie, Rușii numărau așa până la 1492, de aci până 1700 dela 1 Septembrie. Azi numără toți creștinii dela 1 Ianuarie.

Anul ordinar, vezi Anul comun.

Anul ordinar bisericesc 1 Septembrie. Anul pascal începe cu Dumineca Paștilor și durează până la Paștile viitoare, el cuprinde trei timpuri însemnate: Timpul Triodului dela Dumineca Vameșului până la Dumineca Paștilor, timpul cincizecimii dela Dumineca Paștilor până la Dumineca după Rusalii și Timpul Octoihului, dela Dumineca după Rusalii până la Dum. Vameșului.

Anul solar, vezi Anul nou.

Anul visect, vezi Anul bisect.

Anutimpurile sunt: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

Aquila apostolul, 14 Iulie.

Aquilina martira și Trifilie episc. Leuc., 13 Iunie.

Apolonie. Tirs, Calinic, Filimon și Lifchie martiri, 14 Decembré.

Apostoli sunt 12 și 72 de învățăcei. Cei 12 să numesc: Petru care se numea Simon și fratele său Andreiu întâi chematul, amândoi erau pescari. Iacob a lui Zevedei și fratele său Ioan evanghelistul erau pescari, fură numiți Boanerges ce înseamnă: Fiii tunetului. Filip din Betsaida în Galilea. Vartolomeu care se numea Natanail. Mateiu vameșul să numea Levi. Toma să numea Didim, era pescar. Iacob a lui Alfeiu Tadeiu numit și Levi. Simon Cananeul Zhot și Iuda Iscariotul, carele a vândut pre Domnul Isus Christos, și după ce l'a vândut s'a spânzurat. În locul lui aleaseră apostolii pe Matia.

Apostolii soborul celor 12, 30 Iunie.

Apostolii soborul celor 70, 4 Ianuarie.

Aprilie a patra lună în an să numește și Prier, are zile 30.

Arangelul de iarnă, 8 Novembre.

Arangelul de vară, 13 Iulie.

Areta episcopul Etiopiei martir și Duma sau Reuma soția cu ficele sale, 24 Oct.

Arătarea Domnului, vezi Botezul, 6 Ian.

Arhip apostolul, 19 Februarie.

Aristarh apost. Pud și Trofin, 15 Apr.

Arsenie arhiep. Corfului și Macarie Eghipteanul, 19 Ianuarie.

Arsenie și Ioan Teologul apost. și evanghelist, 8 Maiu.

Artemie patriarh. Alexandriei mareie martir, 20 Octombrie.

Artemon martir, 13 April.

Atanasie cel mare al Alexandriei și Chiril arhiep. Alexandriei, 18 Ianuarie.

Atanasie patriarhul Constantinop., aducerea moaștelor, 2 Maiu.

Atanasie dela Aton și Marta, 5 Iulie.

August luna opta în an să numește și Măslariu și Gust are 31 zile.

Autonom martirul, 12 Septembrie.

Auxentie părintele filozof, 14 Februarie.

Avacum profetul, 2 Decembre.

Avdie profetul și Varlaam martirul 19 Novembre.

Averchie episcopul, 22 Octombrie.

Aviv, Gurie și Salmona, mart., 15 Nov.

Avramie cuv., vezi Atanasia, 29 Oct.

Avxentie, vezi Auxentie, 14 Februarie.

Axentie, Eustratie, Eugenie și ceilalți, 13 Cecembris.

Azarie unul din cei 3 soți ai lui Daniel, 17 Decembre.

B.

(Ce nu afli sub B. caută sub V.)

Baba Dochia (Eudochia) zilele babelor 1 Martie.

Babele primele 9 zile ale lui Martie dela 1 până la 9 Martie.

Barnaba, vezi Varnava, 11 Iunie.

Bartolomeu, vezi Vartolomeu, 11 Iunie.

Bartolomeu reîntorc. moaștelor, 25 Aug.

Basileu episcopul Amasiei, 26 Aprilie.

Basilie mărturisit. episc. Pariei, 12 Apr.

Basilie preot al bisericeii din Ancyra. 22 Martie.

Basiliu arhiep. Cesariei și Capadochiei, 1 Ianuarie.

Basilisc, Eutropie și Cleonic mart., 3 Mart.

Benedict, vezi Alexandru 14 Martie.

Blasiu Ieromonahul și Vlasie episc. Sevastiei 11 Februarie.

Bobotează, vezi Botezul Domn., 6 Ian.
 Bonifatie martirul, 19 Decembre.
 Botezul Domnului (Boboteaza, Arătarea
 Domnului, Teofanie, Epifaniile), 6 Ian.
 Brau Născătoarei de Dumn., 31 Aug.
 Brumar lună lui Novembre.
 Brumărel luna lui Octombroe
 Bunavestirea, 25 Martie.

C.

Calendarul e cartea în care să află împărțirea legală a timpului în ani, luni și zile și să numește: așa după cuvântul latin „Calende” care însemna la Romani începutul lunii; după alții Calendarul să numește după cuvântul Colinda.

Calendarul iulian sau vechi cu carele se servea creștinii ortodoci-catolici și greco-catolici e întemeiat de Iuliu Cesar la anul 40-a. Ch. și primit de creștini în anul 325.

Calendarul Gregorian sau nou e calendarul iulian îndreptat și prelucrat de Sosigene pe timpul Papei Gregor XIII în anul 1582; cu el să servească creștinii romano-catolici, Luteranii și Calvinii.

Calendarul ortodox-răsăritean e calendarul iulian cu puțină deschilnire.

Calendarul israelit începe dela facerea lumii 3761 ani a. Ch.

Calendarul turcesc începe dela Hegira — fugirea lui Muhamed dela Meca la Medina 15—16 Iulie 622.

Calinic, vezi Apolonie 14 Decembre.

Calinic și Teodota martiri, 29 Iulie.

Calista martira, Evod și Ermogen frați buni martiri, 1 Septembrie.

Calistrat martirul, 27 Septembrie.

Capul s. Ioan Botezătorul, vezi aflarea I, II și III, 24 Februarie, 25 Maiu.

Capiton episcopul, Vasileu, Eugen și Eugenia cei din Hersova, 7 Martie.

Carneval, Măncarea de carne, Cășlegiul, Carnelegiul dela Crăciun până la Lăsatul de carne.

Carp apostolul, 26 Maiu.

Carp episcop de Tiatira și Papi diacnul său, martiri, 13 Octobrie.

Casian Romanul preot și stareț, 29 Febr.

Cășlegiul, vezi Carneval.

Catarina, vezi Ecaterina, 25 Novembre.

Chiona, vezi Agapia, 16 April.

Chiprian martirul și Iustina fecioara, 2 Octobrie.

Chiriace Silaștrul (Mioiu), 29 Septembrie

Chiriachi, vezi Achachie, 7 Iulie.

Chirie și Iulita mama lui, 15 Iulie.

Chiril, vezi Atanasie, 18 Ianuarie.

Chiril arhiiep. Ierusalimului, 18 Martie.

Chiril patriarhul Alexandriei, 9 Iulie.

Chir, vezi aducerea moaștelor, 28 Iunie.

Chir și Ioan doct. fără de argint, 31 Ian.

Chrisant, vezi Hrisant, 19 Martie.

Christina, vezi Hristina, 24 Iulie.

Christofor, vezi Hristofor, 9 Maiu.

Ciclul lunii (Crugul lunii) e un timp de 19 ani, începe 1 va înaintea lui Christos și să află pentru ori care an dacă adăugăm acestui an 1 și suma împărțim cu 19, restul care rămâne e ciclul lunii. O numără 19. Aceasta e pentru calendarul iulian, iar pentru cel ortodox-răsăritean scădem doi și împărțim ca și la iulian.

Exemplu pentru anul 1908 după:

Calend. iulian = 1908 + 1 = 1909 : 19 = 100 și rămâne 9.

Cal. ortodox = 1908 - 2 = 1906 : 19 = 100 și rămâne 6.

Ciclul soarelui (Crugul soarelui) e un timp de 28 ani, începe după Calendarul iulian cu 9 ani, ar după Calendarul ortodox-răsăritean cu 20 ani înainte de Christos și să află pentru fiecare an dacă adăugăm anului 9 ori 20 și suma o împărțim cu 28, restul e Ciclul. O = 28. Exemplu pentru a. 1909 după Calendarul iulian 1909 + 9 = 1918 : 28 = 68 și rămâne 14 = ciclul ortodox 1909 + 20 = 1929 : 28 = 68 și rămâne 25 = ciclul.

Cinstitul lanț al s. Petru, 16 Ianuarie.

Cireșar luna lui Iunie.

Cleonic, vezi Basilisc, 3 Martie.

Climent episcopul Ancirei, 23 Ianuarie.

Climent și Petru papi ai Romei, 24 Nov.

Codrat apostol din Magnesia, 21 Sept.

Codrat din Corint martir, 10 Martie.

Codria, vezi Achacie, 7 Maiu.

Conon din Nezareetul Galileei martir, 5 Martie.

Conciliul, vezi Soborul, Adunarea.

Conciliuri ecumenice au fost șapte:

I în Nichea la a. 325, a fost 318 s. pă.

II „C.-nople „ 381, „ „ 156 „ „

III „Efes „ 431, „ „ 200 „ „

IV „Halchidon „ 451, „ „ 630 „ „

V „C.-nople „ 553, „ „ 165 „ „

VI „ „ 680, „ „ 170 „ „

VII „Nichea la a. 787, a fost 367 s. pă.

Constantin cel Mare împărat și Elena mama sa, 21 Maiu.

Gornile sutașul 13 Septembrie.
Cosma și Damian doi frați doctori 1 Iulie și 1 Novembre.
Crăciunul, vezi Nașterea Dom. 25 Dec.
Crăciunul mic e anul nou 1 Ianuarie.
Crucea mică e T. Cap. s. Ioan Botezătorul 29 August.
Crucea, Scoaterea, (Închinarea) ci și s. s. șapte martiri Macavei 1 August.
Csenia Romana cuvioasa 24 Ianuarie.
Csenofont ca ceata sa 26 Ianuarie.
Cuptoriu luna lui Iulie.

D.

Dalmat arhiman. Faust și Isachie 3 Aug.
Damian și Cosma vezi Cosma 1 Iul. 1 N.
Daniel profetul cu cei trei cuconi: Ananie Mișael și Azarie 17 Decembre.
Daniel Stălpnicul 11 Decembre.
David cel din Tesalonic 26 Iunie.
Decembre numit și Undrea luna douăsprezece în an, are zile 31.
Denia (Priveghiu) Mercuri și Vineri în a cincea săptămână a postului mare (de la lăsatul de brânză) și Joi în săptămâna mare (înaintea Paștilor).
Deslegarea postului: Săptămâna între Paști și Dumineca Tomei; între Rusalie și începutul postului s. s. Apostoli și între Crăciun și Anul nou.
Deslegarea la ouă și brânză: Miercuri și Vineri în săptămâna albă.
Deslegarea la Pește: 2 Februarie de nu este postul mare; 25 Martie, 24 Iunie, 30 Iunie, 6 August, 14 Novembre, 21 Novembre și în Dumineca Floriilor.
Dia și Macrina făcători de minuni 19 Iul.
Dimitrie (Să Medru) marele martir 26 Oct.
Dionid din Tarsul Ciliciei martir 16 Aug.
Dionisie Areopogitul 3 Octombre.
Ditala și 40 femei martire 1 Septembrie.
Douăzeci de mii martiri arși în Nicomedia 28 Decembre.
Dochia, vezi baba Dochia 1 Martie.
Dominica cuv. și Georghie al Nisiei 8 Ian.
Dometie făcători de minuni 7 August.
Dometie și Grigorie Episcop. Nisiei 10 Ian.
Dorimedont, Savatie și marele martir Trofim 19 Septembrie.
Doroteiu Episcopul Tirului martir 5 Iun.
Dumineca e sărbătoare și sunt în an 52, dintre care se numesc:
Dumineca înaintea Botezului.
Dumineca după Botez.
Dumineca Vameșului și a Fariseului și începutul Triodului e totdeauna a doua Duminecă după luna nouă a lui Ianuarie,

dela Dumineca aceasta până la Paști sunt 70 de zile.
Dumineca fiului rățacit, între Dumineca Vameșului și Dumineca Lăsat, de carne.
Dumineca Lăsatului de carne.
Dumineca Lăsatului de brânză.
Dumineca întâia din post sau Dumineca Ortodoxiei. După s. Liturghie să afuriscă ereziaci și toți aceia cari să lăpădă de ortodoxie. Să pomenesc scutitorii și apărătorii religiei.
Dumineca din post a 2. 3. 4. și a 5, Dumineca Florilor.
Dumineca Paștilor. Ziua cea luminată.
Dumineca Tomei când sau arătat Iisus lui Toma, carele nu credea în Inv. lui.
Dumin. Mironosiților după Dum. Tomei.
Dumineca Slăbănogului (Paraliticului) a patra după Paști.
Dumineca Samarinenă, a 5 după Paști.
Dumineca Orbului, a șeasa după Paști.
Dumineca S. S. Părinți a șeptea d. Paști.
Dumineca Rusaliilor.
Dumineca Tuturor Săntilor totdeauna întâia după Rusalie. Lăsatul de carne pentru postul s. s. Apostoli.
Dumineca înaintea înălțării s. Cruci.
Dumineca după înălțarea s. Cruci.
Dumineca Strămoșilor a doua înaintea Crăciunului.
Dumineca înaintea Crăciunului.
Dumineca după Crăciun.
Dumineca tânără după luna nouă.
Duminecele Triodului sunt: Dela Dumineca Vameșului până la Paști.
Duminecele Pentecostarionului (Cincizecimei) sunt: Dumineca Paștilor până inclusive Dumineca Tuturor Săntilor.
Duminecele Octoichului sunt: Dumineca a doua după Rusalie până la Triodion.

E.

Ecatarina mare Martiră, vezi Catarina 25 Noembre.
Efplu arhidiacon și Nifon cuv. 11 Aug.
Efpsihiie din Cesarea martir 9 Aprilie.
Efrem cel din Hersova martir, Vasileu și alții 7 Martie.
Efrem Sirul cuviosul 28 Ianuarie.
Eftimie cel Mare cuviosul 20 Ianuarie.
Eftihie martirul 6 Aprilie și 24 August.
Elefterie martiru și Pavel cuv. 15 Dec.
Elena, vezi Constantin și Elena 21 Mai.
Elisaveta cuv. și Sava Stratilat martir 24 Aprilie.
Eliseu profetul fiul lui Safat și învățăcelul s. Ilie 14 Iunie.

Elpida, vezi Sofia 17 Septembrie.
Emanuel (Manuil), Savel și Ismail martiri 17 Iunie.

Emilian Episcopul Chizicului mart. 8 Aug.
Emilian și Iachint martiri 18 Iulie.

Epacta după Calendariul iulian e numărul carele arată câte zile a trecut dela Luna nouă a anului trecut până la 1. Ianuarie și poate să fie dela 0 până la 30. Să află dacă să înmulțește numărul de aur cu 11 și să împarte cu 30. Restul e Epacta. Exemplu: În anul 1907 a fost Numărul de aur $8 \times 11 = 88 : 30 = 2$ și rămâne 28 adică Epacta e 28. Aceasta Epactă din Calendariul iulian e Temelia Calendariului ortodox.

Epacta după Calendariul ortodox-răsăritean e numărul care adău Temeliei face 21 ori 51. Exemplu: Temelia anului 1907 e 28 ca să căpătăm 51 mai trebuiesc 23 dar acest număr e Epacta Calendariului ortodox.

Epifanie Episcopul Ciprului și Gherman Patriarhul Constantinopolei 12 Mai.

Epifaniile, vezi Botezul 6 Ianuarie.

Epistimia și soț. ei Galact. mart. 5 Nov.

Erast apost. Olimp și Orest mart. 10 Nov.

Ermen, Ioanichie și Nicandru mar. 4 Nov.

Ermia și Ermie martiri 31 Mai.

Ermil diaconul și Stratonie 13 Ianuarie.

Ermogen, vezi Calista 1 Septembrie.

Ermogen eparhul, Mina și Eugraf 10 Dec.

Ermolae ieromonahul martir 26 Iulie.

Eudochia, vezi Baba Dochia 1 Martie.

Eufemia mare Martira 11 Iulie și 16 Sep.

Eufrosina cuv. din Alexandria 25 Sept.

Eugenie, vezi Capiton 7 Martie.

Eugenia cuv. (Ajun. Crăciunului 24 Dec.

Eugenie, Eustratie Axentie, Mardare,

Orest și Luca 13 Decembrie.

Eugraf, vezi Ermogen 10 Decembrie.

Eulampia și Eulampie martiri 10 Octom.

Eumenic făcător de minuni 18 Septem.

Euplu arhidiacon și Nifon 11 August.

Eupsihie, vezi Epsihie 9 Aprilie.

Eusebie episcop de Samosata 22 Iunie.

Eusignie martirul 5 August.

Eustatie-Placida și fiii săi 20 Septembrie.

Eustatie și Timoteiu din Simvol 21 Feb.

Eustratie, vezi Eugenie 13 Decembrie.

Eutihie martirul 24 August.

Eutimie, vezi Eftimie 20 Ianuarie.

Eutropie, vezi Basilisc 3 Martie.

Eved, vezi Calist 1 Septembrie.

F.

Faust, vezi Dalmatic, 3 August.

Februarie să numește și Faur e a doua lună în an și are în anul comun 28, ear în cel bisect 29 zile.

Femei 40, vezi Amun 1 Septembrie.

Fevronia sfânta 25 Iunie.

Filaret îndurătorul și prof. Naum 1 Dec.

Filimon apostolul 22 Novembre.

Filimon, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Filip apostolul și Lăsatul de carne pentru Crăciun 14 Novembre.

Filip apost. și Teofan cuv. martiri 11 Oct.

Filumen și Paramon martiri 29 Novemb.

Flor și Lavru frați, martiri 18 August.

Florar luna lui Maiu.

Floriile, Dumineca Florilor, Staulele Florilor cade totdeauna o săptămână înaintea Paștilor.

Foca facătoriu de minuni și Iona profetul 22 Septembrie.

Foca, Teofil, Trofim și alții martiri 23 Iul.

Fotie, vezi Anichit 12 August.

G.

Gabriel arhanghelul, soborul 26 Martie.

Gabriel și Mihail mai mari Voezozî-Arangelul de iarnă 8 Novembre.

Gabriel, soborul lui, Arangelul de vară, 13 Iulie.

Galaction și Epistimi soția sa martiri 5 N.

Gavril, vezi Gabriel.

George al Nisiei și Domenica 8 Ianuarie.

George Episcopul Mitlenei 7 Aprilie.

George marele Martir-Sân George 23 Apr.

Gerariu luna lui Ianuarie.

Germenariu luna lui Maiu.

Gerasim avă în Palestina 4 Martie.

German, vezi Epifanie 12 Maiu.

Glicheria martira 13 Maiu.

Gordie Capitan la Iulie 3 Ianuarie.

Grigorie arhiepiscopul Armeniei 30 Sept.

Grigorie Decaplitul și Proclu arhiepiscopul Constantinopolei 20 Novembre.

Grigorie episcopul Neocesariei 17 Nov.

Grigorie, vezi Domeție 10 Ianuarie.

Grigorie, vezi Amfilohie, 23 Novembre.

Grigorie și învățacul său Ioan cuviosul 18 Aprilie.

Grigorie Teologul ierarh 25 și 30 Ian.

Gurie, vezi Aviv 15 Novembre.

H.

Haralampie preotul martir 10 Februarie.

Haritina martiră 5 Octomvrie.

Hariton mărturisitorul 28 Septemvrie.

Harisant și Darie 19 Martie.

Hristina fiica Stratilatului din Tir mare
martiră 24 Iulie.

Hristofor prof. și Isaia martir 9 Maiu.

I.

Iachint, vezi Anatolic 3 Iulie.

Iachint, vezi Emilian 18 Iulie.

Iacob a lui Alfeu unul din cei 12 apo-
stoli 9 Octombrie.

Iacob apostolul fratele Domnului 23 Oct.

Iacob episcop și martir 21 Martie.

Iacob fiul lui Zavedei unul din cei 12
apostoli 30 Aprilie.

Iacob Persul martir 27 Novembre.

Ianichie, vezi Ermen 4 Novembre.

Ianuarie—Gerariu luna primă în an, are
31 zile.

Ianuarie episcopul 21 Aprilie.

Iara anutimp, durează 90 zile dela 9.
decembrie până la 9 Martie.

Iason apostolul și Sospatru 28 Aprilie.

Icoana Domnului vezi Aducerea ei 16 Aug.

Ierarhitrei, Marele Vasilie, Grigorie Teolo-
gul și Ioan Chrisostomul 30 Ianuarie.

Ieremia profetul 1 Maiu.

Ieronim și Policarp episc. Smirnei 23 Feb.

Ieroteiu episcopul Atenei martir 4 Oct.

Iezechiel profetul, Simeon și Ioan 21 Iulie.

Ignatie arhiepiscopul Antiochiei și purtă-
tor de Dumnezeu 20 Decembrie.

Ignatie, vezi Aducerea moaștelor s. Ig-
natie 29 Ianuar.

Iisus Navi și Începutul indictului 1 Sep.

Ilarie, Proclu și Mihail martiri 12 Iulie.

Ilarion cel mare 21 Octombrie.

Ilarion egumenul și Stefan făcător de mi-
nuni 28 Martie.

Ilarion și Visarion 6 Iunie.

Ilie profetul 20 Iulie.

Înălțarea de toată lumea a cinstitei și de
viață făcătoarei Cruci (Ziua Crucii) 14
Septembrie.

Înălțarea Domnului — Ispasul, cade tot-
deauna la 40 de zile după Paști și la
10 zile naintea Rusaliilor.

Începutul Indictului, vezi Indict. 1 Sept.

Închinarea cinstului lanț al s. Petru

Sân Petru de iarnă), 16. Ianuarie.

Indictul era la Roma: i timpul de 15 ani
în care să facen repartitia tributului
și să numește Numărul roman. Indic-
turi sunt mai multe, însă biserica
noastra primi în anul 312 Indictul
împărtășesc sau grecesc carele începe
cu 3 ani înaintea lui Cristos și să află
pentru oricare an dacă adaugem anu-
lui 3 și suma împărțim cu 15, apoi
restul care rămâne e Indictul. Exemplul

pentru anul 1882: $1882 + 3 = 1885$:
 $15 = 125$ și rămâne 10 = indict.)

Înjumătățirea praznicului — Mezul pă-
resimilor, totdeauna Mercuri în mijlocul
postului mare, 24 de zile înaintea
Paștilor.

Întăia și a două aflare a cinstului cap
al s. Ioan Botezătorul 24 Februarie.

Întempinarea Domnului Is. Chr. 2 Febr.

Întoarcerea moaștelor s. Apostol Bartolo-
meu 25 August.

Întrearea în biserică a Prea Sântei Născă-
toarei de Dumnezeu 21 Novembre.

Întunecimea luni — Eclipse să întâmpla
numai la luna plină, pe timpul acesta
să află pământul între soare și lună
și umbra pământului acopere luna ori
total, ori partial ori inelar.

Întunecimea de soare să întâmpla numai
la Luna nouă pentru că atunci să
afla luna între soare și pământ și ne
acopere vederea soarelui ori total, ori
partial ori inelar.

Întunecimi de soare și de lună sunt în
18 ani și ceva mai bine 70, dintre
care sunt 41 de soare și 29 de lună,
dar întrun an poate să fie 7 întune-
cimi, dintre aceste sunt mai puțin
2 de lună.

Învierea Domnului — Paștile. Sărbătoare
mare să serbează 3 zile și poate cădea
pe Duminicile dela 22 Martie până la
la 25 Aprilie dar totdeauna în Dumi-
neca prima după întâia lună plină a
ecuinocliului de primăvară, adică în-
tăia după 8 Martie. Dacă cade Învie-
rea Domnului într-o Duminică cu Pasha
jidovească atunci să sărbează cu o
săptămână mai târziu.

Învierea lui Lazar totdeauna Sâmbătă
înaintea Floriilor.

Ioan ajunătorul și Mamant mart. 2 Sept.
Ioan Botezătorul, vezi Aflarea capului
24 Februarie, 25 Maiu.

I. Botez. Nașterea lui Sânzi-Iana 24 Iunie.

Ioan Botez. Soborul lui 7 Ianuarie.

Ioan Botez. Taerea capului 29 August.

Ioan Botez. Zămislirea 23 Septembrie.

Ioan Chrisostomul, gură de aur arhi-
episcopul Constantinopolei 13 Nov.

Ioan Chrisost. vezi Aduc. moașt. 27 Ian.

Ioan Crisost., vezi Ierarhi 30 Ianuarie.

Ioan Colibașul și Pavel Tebeul cuv. 15 Ian.

Ioan Damaschin 4 Decembrie.

Ioan dela peșterea cea veche 19 Aprilie.

„ milostivul 12 Novembre.

„ vezi Alexandru 30 August.

„ Scurarul cuvios 30 Martie.

Ioan vezi Chir 31 Ianuarie.

„ Aducerea moaștelor 28 Iunie

„ Grigorie 28 Aprilie.

„ Iezechil 21 Iulie.

Ioan vezi Arsenie 8 Maiu.

„ Teolog., Evang. și Apost. 26 Sept.

Ioachim. vezi Ana 9 Septembrie.

Ioanichie, vezi Ermeu 4 Novembre.

Ioil prof. și Var mart. 19 Octombrie.

Iona, vezi Foca 22 Septembrie.

Iosif, vezi Akepsima, 3 Novembre.

Iosif scriitor de cânt și Toma apost. 4 Apr.

Iov s. și dreptul 6 Maiu.

Ipatie episcopul Gangrenelor făcătoriu
de minuni 31 Martie.

Ipolit papa Romei și s.s. Trei ierarhi 30 Ian.

Irina, vezi Agapia 16 Aprilie.

Irina mare martiră 5 Maiu.

Irinarh martir din Sevasta și Stefan cel
nou martir 28 Novembre.

Irodion, vezi Agap 8 Aprilie.

Isaia profetul 9 Maiu.

Is. Hs. Ni. Ka era mai nainte cu slove

IC. XC. HI. KA. și însemnează: Iisus
Hristos a biruit.

Isachie marturisitoriu 30 Maiu.

Isachie, vezi Dalmat 3 August.

Isidor Pelusiotul mărturisitor 4 Februarie.

Isidor martirul 14 Maiu.

Ismail, vezi Emanuel 17 Iunie.

Ispasul, vezi Înălțarea Domnului.

Iuda fratele Domnului apostol 19 Iunie.

Iulian din Tarsis martir 21 Iunie.

Iuliana din Nicomidia martiră 21 Dec.

Iulie, Cuptoriu, a șaptea lună în an
are zile 31.

Iulita, vezi Chirie, 15 Iulie.

Iunie. Cireșar, a șasea lună în an are zile 30.

Iustin martir, marele filozof 1 Iunie.

Iustina, vezi Chiprian 2 Octombrie.

J.

Joi, vezi săptămâna.

Joi mare, vezi săptămâna patimilor.

L.

Lăsatul de brânză (Zăpostitul) e muta-
bil, septe săptămâni naintea Paștilor,
dela Dumineca aceasta începe Postul
mare sau Postul Paștilor.

Lăsatul de carne (Zăpostitul) sunt patru
adeca pentru:

— Paști, Dumineca opt săptămâni în-
ainta Paștilor.

— Săn-Petru sau s. s. Apostoli, Dumi-
neca după Rusalii sau Dumineca Tu-
ruror Sântilor, e mutabil.

— Sânta Maria mare 31 Iulie.

— Crăciun 14 Novembre.

Laurenție arhidiaconul martir 10 August.

Lavru, vezi Flor 18 August.

Lazar, vezi Învierea lui Lazar.

Leon episcopul Cataniei 20 Februarie.

Leon papa Romei 18 Februarie.

Leontie cuviosul martir 18 Iunie.

Lifchie, vezi Apolonie 14 Decembrie.

Litera Dumineci arată în calendariul bi-

sericesc Duminecile de peste an și
sunt șapte: În calendariul Iulian în-
cepe dela 1 Ianuarie cu A, B, C, D,
E, F și G. În anul bisect Duminecile
după 29 Februarie au două litere.
Calendariul Gregorian schimbă Litera
Dumineci dela anul 1583 până 1700,
dela 1701 până la 1800, dela 1801
până 1900 și dela 1901 până la 2100
așa de când e în calendariul Iulian A
e în calendariul gregoria G.

După calendariul ortodox să iau slovele

înderept

adeca:

3, 5, e, g, 7

b. și a. și începe dela 1

Mart. cu slova

Litera (Slova) Păscăliei e cheia cu carea
se află Paștile și toate serbătorile mu-
tabile și sunt 35 pentru că atâtea zile
sunt în care poate cădea Paștile.

Loghin sutașul martir, 16 Octombrie.

Luca apostol și evangelist 18 Oct.

Luca cuviosul și Partenie episcop. Lamps.
7 Februarie.

Lucia, vezi Axentie 13 Decembrie.

Luchian martirul 15 Octombrie.

Luchilian al Constantinopolei 3 Iunie.

Lucinul, vezi Luca evangeli. 18 Oct.

Luna. Anul are 12 luni: Ianuarie, Fe-
bruarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie,
Iulie, August, Septembrie, Octombrie,
Novembre și Decembrie.

Luna de zile 30 e numai pentru socolă
Luna de patru săptămâni are 28 zile și
sunt în an 13 pentru că aceste luni
sunt cu 2—3 zile mai mici.

Luna nouă să vede după apunerea
soarelui la apus (vest) în forma unei
secere.

Luna plină la 14 zile dela Luna nouă
să vede după apunerea soarelui la
răsărit (est) ca un fond rotund).

Luni, vezi Săptămâna.

Lunia curată după Dumineca Lăsăturii
de brânză.

Lunia morților după Dumineca Tomei
(Mătcălu). În Lunia aceasta să pre-

noește suprafața mormânturilor, să fac rugăciuni pentru morți și să dă de pomână.

Lup martirul 23 August.

M.

Macarie al Alexandriei, Arsenie arhiepiscop. 19 Ianuarie.

Macavei șapte martiri și Scoaterei cins. Cruci 1 August.

Macra (Maura) și Timoteiu mart. 3 Maiu.

Macrina, vezi Dia cuvioasele 19 Iulie.

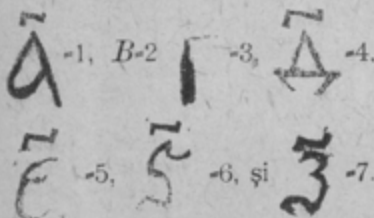
Măhrana Domn. și Diomid martir. 16 Aug.

Maiu, Florariu a 5 lună în an are zile 31.

Malahie prof. și Gordie capitanul 3 Ian.

Mamant, vezi Ioan ajunătorul 2 Sept.

Măna anului în calendariul românesc e Slova Duminecei a calendariului ortodox adecă:

Mancarea de carne, vezi Carnaval.

Manuul, Emanuul, vezi Ismail 17 Iunie.

Marcu apostol și evangelist 25 Aprilie.

Marcu episcopul Aretuselor 29 Martie.

Marchian, Martirie Notarul martiri 25 Oct.

Mardare, vezi Axentie, 13 Decembre.

Maria cea din Miasme, Soborul ei, 1 Sept.

Maria Eghipteana 1 Aprilie.

Maria Magdalena purt. de mir 22 Iulie.

Maria Născ., vezi Adormirea 15 August.

Maria Născ., vezi Intr. în biserică 21 Nov.

Maria Născ., vezi Bunavestire 25 Martie.

Maria Născ., vezi Nașterea ei 8 Sept.

Maria Născ., punerea cinstului brâu 31 August.

Maria Născ. Soborul a două zi de Crăciun 26 Decembre.

Marina (Să Margita) mare martiră 17 Iulie.

Marț, vezi Săptămâna.

Marta, vezi Atanasie 5 Iulie.

Martie — Mărtisor — Germănar luna a treia în an are zile 31.

Martin papa Romei martirul 14 Aprilie.

Martinian puscic la Atena martir 13 Febr.

Martinii de iarnă de la 1 până la 3 Febr.

Martinii de toamnă de la 12 până la 14 Nov.

Martirele femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Martir și Martirii să tipreau în cărțile vechi Mucenic și Muceniții.

Martirii din Hersova, vezi Efreim, 7 Martie. Martirii din Nicomidia vezi Doauăzeci de mii 28 Decembre.

Mart. noave d. Chizica și Memnon 29 Apr.

Martirii patruzece 9 Martie.

Martirii 40 și cinci din Nicopoli 10 Iulie.

Martirii și doi din Amoreea 6 Martie.

Martirii șapte, vezi Macavei 1 August.

Martirii treizeci și trei d. Melintina 7 Nov.

Martirie, vezi Marchinian 25 Octombrie.

Măsălaru, luna lui August.

Măcălău, vezi lupia morților.

Mateiu apostol și evangelist 9 August,

16 Novembre.

Matrona din Salonic 27 Martie.

Matrona și martirul Onifor și Porfirie

9 Novembre.

Maxim mărturisitorul 13 August.

Maxim mărturisitorul și martirul Neofit

21 Ianuarie.

Melania Romana cuvioasa 31 Decembre.

Meletie arhiepiscopul Antiochiei 12 Febr.

Memnon, vezi Martiri noți 29 Aprilie.

Mercuri, vezi Săptămână.

Mercuria Todorusalelor cade totdeauna la 24 zile înainte de Rusalii și 24 zile după Paști.

Mercurie și Ecatarina mare martiri 25 Nov.

Metăniile încep totdeauna în primă Joie din Părăsini.

Metodie episcopul Patarilor mart. 20 Iunie

Metodie patriarhul Constantinopolei și profet. Elisei 14 Iunie.

Mezul Păresemilor, vezi Injumătățirea praznicului.

Mihea profetul 14 August

Mihail Arhistratigul minunea lui în Colose 6 Septembrie.

Mihail, vezi Ilarie 12 Iulie.

Mihail și Gabriel, vezi Gabriel 8 Nov.

Mihail Sinadon marturisitor 23 Maiu.

Mina, vezi Ermogen 10 Decembre.

Mina, Victor și Vichentie martiri 11 Nov.

Minodora, Mitrodora și Nimfodora surori mare martire 10 Septembrie.

Minunea din Colase, vezi Mihail 6 Sept.

Mioiu (S. Miodă) vezi Chir ac 29 Sept.

Miron preotul martir 17 August.

Miron și Maria Magdalena, 22 Iulie.

Misael unul din cei trei coconi cu Daniel 17 Decembre.

Mitrodora, vezi Minodora 10 Septembrie.

Mitrofan patriarh. Constantinopolei 4 Iun.

Moastele s. Atanasie, vezi Aducer. 2 Maiu.

Moastele s. Chir și Ioan vezi Aduc. 28 Iun.

Moastele s. Ignatie, vezi Aducerea 29 Ian.

Moastele s. Ioan Chrisostomul. vezi Aducerea 27 Ianuarie.

Moaştele s. s. celor din Eugenia 22 Fe.
Moaştele s. Stefan, vezi Aducerea 2 Aug.
Mochie preotul martir 11 Maiu.
Moise Arapul 28 August.
Moisie şi Vavila martiri 4 Septembrie.
Moşii sunt pomenile date morţilor şi
sunt preste an mai mulţi adevă :
Moşii de iarnă, Sămbătă înaintea Lăsa-
tului de carne pentru Paşti.
Moşii de Rus. Sămbătă înaintea Rusaiilor.
Moşii de Să Medru Sămbăta înainte de
Să Medru.

Apoi mai sunt :
Moşii de Crăciun 25 Decembrie.
Moşii de Părăsimi 9 Martie.
Moşii de Joi mare să fac "Focurile".
Moşii de Paşti în ziua de Paşti.
Moşii de Sân Georgiu 23 Aprilie.
Moşii de Ispas, în ziua Înălţării Domn.
Moşii de Sânzi-lane 24 Iunie.
Moşii de Sân-Petru 29 Iunie.
Moşii de Sân-Ilie, 20 Iulie.
Moşii de Schimbarea la faţă 6 August.
Moşii de Sânta-Maria-mare 15 August.
Mucenicii, vezi Martirii.
Mutarea s. Ioan evanghelistul 26 Sept.

N.

Narcis, vezi Ample, 31 Octombrie.
Născătoare de Dumnezeu, vezi Maria.
Naşterea Domnului, vezi Crăciunul 25 Dec.
Naşterea s. Ioan Botez, vezi Ioan 24 Iun.

Numărul în cărţile bisericeşti să înseamnă cu slova şi anume :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	20	21	23	30	40	50	60		
70	80	90	100	200	300	400	500	600		
700	800	900	1000	2000	10.000	50.000				

Naşterea Născătoare de D-zeu Sept. 8
Natalia, vezi Adrian 26 August.
Naum, vezi Filaret 1 Decembrie.
Neofit, vezi Maxim 21 Ianuarie.
Neomila şi Terentie martiri 28 Octomb.
Nestor martirul 27 Octombrie.
Nicandru, vezi Ermen 4 Novembre.
Nicanor, Prohor, Timon şi Parmena dia-
coni 28 Iulie.

Nichifor martirul 9 Februarie.
Nichifor patriarhul Constantinopol. 2 Iun.
Nichita, vezi Aducerea moaştelor 13 Mart.
Nichita episcopul Halcedonului 28 Maiu.
Nichita egumenul Michidichiei martir 3 Ap.
Nichita şi Visarion martiri 15 Septembrie.
Nicolae arhiepiscopul dela Mira Lichiei
6 Decembrie.

Nicon Metanoite, vezi Alipie 26 Nov.
Nicon şi învăţecii lui martiri 23 Martie.
Nifon, vezi Euplu 11 August
Nil izvoritoriu de mir 12 Novembre.
Nimfodora, vezi Minodora 10 Septembrie.
Nouă martiri, vezi Memnon 29 Aprilie.

Numărul de aur e numărul, carele arată
al cââtea an e fiecare an în Crugul
lunei, şi era în Calindarul roman ti-
părit cu litere aurite. Să aia, dacă
adaugem anului 1 şi suma împărşim
cu 19. Restul e numărul de aur. Exem-
plu : Numărul de aur pe anul 1904 e
5, pentru că $1904 + 1 = 1905 : 19 = 100$
şi rest 5.

Exemplu
Anul 1908 să
scrie.

1908

Numirea Domnului, vezi Anul nou, 1 Ian

O.

Octombrie—Brumărel e a zecea lună în an, are zile 31.

Olimpia, vezi Erast 10 Novembre.

Olimpiada e cuvânt grecesc și însemnează 4 ani.

Olimpie, vezi Adormirea Anei 25 Iulie.

Onesim apostolul 15 Februarie.

Onişifor, vezi Matrona 9 Novembre.

Onufrie cnv. și Petru martirul 12 Iunie.

Orest, vezi Erast 10 Novembre.

Orest, vezi Axentie 13 Decembre.

Osie, vezi Andrei 17 Octombrie,

P.

Pahomie cel mare 15 Maiu.

Pamfil martirul 16 Februarie.

Pancratie episcopul Tavromeniei 9 Iulie.

Panteleimon (Pantilie) Marele martir și tămăduitor 27 Iulie.

Papie și Savin martiri 16 Martie.

Papil, vezi Carp 13 Octombrie.

Paramon, vezi Filumen 29 Novembre

Parascheva-Vinerea mare 14 Octombrie.

Parăsimile, vezi Postul Paștilor.

Părinții cei ucis în monas. s. Sava 20 Mar.

Părinții cei ucis în Sinaia și Rait 14 Ian.

Parmena, vezi Nicanor 28 Iulie.

Paștile, vezi Învierea Domnului.

Pascalia e Crugul lunci, Mâna anului,

Temelia, Numărul de aur, Slova Pascaliei și Slova Duminecei.

Partenie, vezi Luca 7 Februarie.

Patapie cuviosul 8 Decembre.

Patrichie episcopul Prusiei 19 Maiu.

Patrusprezece mii de prunci uciși de Irod 29 Decembre.

Patruzeci femei, vezi Amun 1 Septembrie.

Patruzeci martiri, Sămții 9 Martie.

Patruzeci și 5 martiri din Nicopoli 10 Iul.

Patruzeci și doi martiri din Amorea 6 Mart.

Pavel, vezi Alexandru 30 August.

Pavel, vezi Elefterie 15 Decembre.

Pavel mărturisitorul 6 Novembre.

Pavel Tebeul, vezi Ioan Colibașul 15 Ian.

Pavel și Petru-Sân Petru 29 Iunie.

Pelaghia cuvioasă 8 Octombrie.

Pelaghia din Tars martiră 4 Maiu.

Părliele, 20, 21 și 22 Iulie.

Petru, vezi Onufrie 12 Iunie.

Petru apostolul, vezi Închinarea lanțului 16 Ianuarie.

Petru, vezi Climent 24 Novembre.

Petru și Pavel, vezi Pavel și Petru 29 Iunie.

Pigasic, vezi Akindin 2 Novembre.

Pimen profetul 27 August.

Pistis vezi Agapi 17 Septembrie.

Planetele sunt corpuri cerești, încungiură

soarele în diferite îndepărtări, primesc lumina dela soare, unele au una, altele mai multe luni care să numesc și trabanț sau satiliți. Calendarul cunoaște șapte planete: 1 Soarele, 2 Venus, 3 Mercur, 4 Luna, 5 Saturn, 6 Jupiter și 7 Martie. În tot anul să numără cătră una din aceste planete ca Regintele anului și să află pentru ori care an dacă împărțim numărul anului cu 7 apoi restul e numărul planetei. Exemplu: Regintele anului 1908 e Luna, pentru că 1908: 7=272 și rămâne rest 4.

Platon și Roman 18 Novembre.

Pogorârea Duhului Sânt-Rusaliele e sărbătoare mutabilă și cade totdeauna la 50 zile după Paști sau la 10 zile după Înălțarea Domnului.

Policarp, vezi Ieronim 23 Februarie.

Poliect anului 9 Ianuarie.

Pomana morților, vezi Mosii.

Pompie, Terentie și cei cu dănsii 10 Apr.

Porfirie episcopul Gaziei 26 Februarie.

Porfirie, vezi Matrona 9 Novembre.

Postul—secul. După legea bisericeii noastre avem aceste posturi:

— Postul Paștilor, (paresimilor. postul mare) durcăză șapte săptămâni fără săptămâna albă, e mutabil.

— Postul s. s. apostoli Petru și Pavel începe totdeauna Luni după Dumineca Tăturor Sântilor (8 zile după Rusalie și durează mai mult 42 și mai puțin 8 zile. E mutabil.

— Postul s. Mariei-mare 14 zile dela 1 până la 15 August.

— Postul Crăciunului 6 săptămâni dela 15 Novembre până la 25 Decembre.

— Mercurile și Vinerele preste tot anul afară de săptămâna între Paști și Dumineca Toamei, între Rusalie și Dumineca Tăturor Sântilor și între Crăciun și Anul nou.

— Postul înaintea Botezului 5 Ianuarie.

— Postul Tăerei Capului s. Ioan Botezătorul 29 August.

— Postul de untdelemn în timpul pregătirii spre cuminicătură și în săptămâna patimilor, afară de Joi Sâmb.

Dum. Vezi deslegarea Postului.

Praznic, vezi Sărbătoare.
 Prier luna lui Aprilie.
 Primăvara anutimpul durează 92 zile
 20 $\frac{1}{2}$ oare, dela 8 Martie până la 9 Iun.
 Priveghiu, vezi Denia.
 Prob, vezi Andronic 12 Octombrie.
 Probajia, vezi Schimbarea la față 6 Aug.
 Proclu, vezi Grigorie Decapolit 20 Noemb.
 Proclu, vezi Ilarie 12 Iulie.
 Procopie Decapolitul, mărturisitor 27 Feb.
 Procopie-Precupul-martir 8 Iulie.
 Prohor, vezi Nicanor 28 Iulie.
 Pruncii 40.000, v. Martirii 40.000, 29 Dec.
 Pud, vezi Aristarh 15 Aprilie.
 Punerea cinstiului brâu, vezi Brăul Născătoarei 31 August.
 Punerea cinstit. veșmânt al Născ. 2 Iul.

R.

Răpciune, luna lui Septembrie.
 Reîntorcerea moaștelor s. apostol Var-
 talomeiu 25 August.
 Roman, vezi Amania 1 Octombrie.
 Roman, vezi Platon 18 Noiembrie.
 Roman și Xenie cuviosul 24 Ianuarie.
 Ruf, vezi Agap 8 April.
 Rusaliile, vezi Pogorârea ș. Duh.

S.

Să-Margita, vezi Marina 17 Iulie.
 Să-Micoara, vezi Nicolae 6 Decembrie.
 Să-Mioiu, vezi Chiriac 29 Septembrie.
 Sabin (Savin), vezi Papie 16 Mart.
 Salmona, vezi Aviv 15 Noiembrie.
 Sămbătă a șasea zi după Duminecă să
 serba mai înainte și să serbează și azi
 la Iidovi ca la noi Dumineca. Dela
 învierea Domnului părăsirea creștinii
 serbarea Sămbetei și primă serbarea
 Dumineci.
 Sămbăta lui Lazar, vezi Iuv. lui Lazar.
 Sămbăta mare e Sămbăta Paștilor.
 Samson primitor de străini 27 Iunie.
 Samuil profetul 20 August.
 Săn-George, vezi George 23 Aprilie.
 Săn-Medon, vezi Dimitrie 26 Octombrie.
 Săn-Petru de iarnă 16 Ianuarie.
 Săn-Petru de vară 29 Iunie.
 Săn-Tonderii încep totdeauna în prima
 Marț după Duminecă lăsatul de brânză
 și în 7—8 zile.
 Sânta-Maria mare, vezi Adormirea Nă-
 scătoarei 15 August.
 Sânta-Maria mică, vezi Nașterea Născă-
 toarei 8 Septembrie.

Sânții-Sânții, vezi 40 martiri 9 Martie.
 Sântu-Arangel de vară, vezi Soborul Ar-
 hanzel. 13 Iulie.
 Sănzii-lana, vezi Nașter. s. Ioan 24 Iun.
 Sava cel sântit 5 Decembrie.
 Sava, vezi Elisaveta 24 Aprilie.
 Savatie, vezi Dorimedont 19 Septembrie.
 Schimbarea la față a Domnului nostru
 Isus Chr., vezi Proobrajenia. 6 Aug.
 Savol, vezi Emanuel, 17 Iun.
 Savin, vezi Papie, 16 Mart.
 Scoaterea cinstitei Cruci și Maca. 1 Aug.
 Seclul, vezi Postul.
 Seculul — Veacul un' period de 100 ani,
 începe dela Isus Christos.
 Săptămăna are șapte zile, pe carele le
 numerau păgînii după cele șapte Pla-
 nete; la Romani era: Dumineca —
 dies Solis, Luni — dies Lunae, Marț
 dies Martis, Mercuri — dies Mercuri,
 Joi — dies Jovis, Vineri — dies Ven-
 neris, Sămbătă — dies Saturni.
 La franzezi: Dimanche, Lundi, Mardi,
 Mercredi, Jendi, Vendredii, Samdi.
 La Italiani: Domineca, Lunedì, Martedi,
 Mercoledì, Jovedi, Venerdì, Sabatto.
 -- La Soanioli: Domingo, Lunes, Mar-
 tes, Miércoles, Jueves, Viernes, Sabatto.
 Săptămăna e cea mai veche socoată a
 timpului, pentru/că singur Dumnezeu
 a pus măsura aceasta făcând lumea
 în șase zile și a șaptea se odihni.
 Săptămăna-albă — a brânzei — dela Lă-
 satul de carne până la Lăsatul de
 brânză.
 Săptămăna mare, — Săptămăna Patimi-
 lor — între Florii și Paști.
 Săptămăna mistrea înaintea săpt. albe.
 Septembrie — numit Răpciune e a nouă
 lună în an, are 30 zile.
 Sărbători avem: imobile, mutabile, mari
 sau împărătești și mici bisericiești.
 Sărbătorile imobile sau nemutabile nu
 schimbă nici când ziua unei ci numai
 ziua săptămănei și sunt 21 adevă:
 1. Tăerea împrejur, 2. Botezul, 3. SS.
 Trei Ierarhi, 4. Întâmpinarea Domnu-
 lui, 5. Bunavestire, 6. S. George, 9.
 SS. Petru și Pavel, 10. Ptofetul Ilie,
 11. Schimbarea la față, 12. Adormirea
 Născătoarei de Dumnezeu, 13. Tăerea
 capului s. Ioan, 14. Nașterea Născă-
 toarei de Dumnezeu, 15. Înălțarea
 cinstitei Cruci, 16. Cuvioasa Paras-
 cheva, 17. Marele Martir Dimitrie,
 18. Arhan. Mihail și Gavril, 19. În-
 trarea în biserică 20. S. Nicolae și
 Nașterea Domnului.

Sărbătorile mutabile schimbă ziua luni însă cad tot pe una și aceeași ziua a săptămânii; așa cade Dumineca: Florile, Paștele și Pogorârea Duhului sânt. Joi: Înălțarea Domnului.

Sărbătorile mari sânt toate sărbătorile Domnului nostru Iisus Christos și ale Născătoarei de Dumnezeu, toate celelalte sunt sărbători mici, iar sărbătorile bisericesti sunt însemnate în Calendarul anual cu 1 neagră.

Serghie și Vach martiri 7 Octombrie.

Sevastian și Zoe martiri 18 Decembrie.

Sila și Silvan apostoli 30 Iulie.

Silvan, vezi Sila 30 Iulie.

Silvestru, Papa Romei 2 Ianuarie.

Simeon dreptul și sântitul 13 Februarie.

Simeon fratele Domnului 27 Aprilie.

Simeon, vezi Iezechiel 21 Iulie.

Simeon Persianul cuviosul 17 Aprilie.

Simeon Stălpnicul 1 Septembrie.

Simeon Stilit 24 Maiu.

Simeon Zilotul apostol 10 Maiu.

Sinodul, vezi Conciliul și Adunarea.

Sisoe cel mare 6 Iulie.

Slova Duminecei, vezi Litera Duminecei și Măna anului.

Slova Pascăliei, vezi Litera Pascăliei).

Soborul Arhangel. Gavril, vezi Adunarea 26 Martie, 13 Iulie.

Soborul Apostolilor, vezi Adunarea 4 Ianuarie, 30 Iunie.

Soborul mai marilor Voevozi, vezi Arangelul 8 Noiembrie.

Soborul Născătoarei de Dumnezeu, cea din Miasine 1 Septembrie.

Soborul Născăt. de Dumn. 26 Decembrie.

Soborul s. Ioan Botezătorul 7 Ianuarie.

Sofia, vezi Agapi 17 Septembrie.

Sofronie patriarhul Ierusalimului 11 Martie

Sofronie profetul 3 Decembrie.

Sosipatru, vezi Iason 28 Aprilie.

Sozont martirul 7 Septembrie.

Spiridon făcător de minuni 12 Decembrie

Stachie, vezi Ample 31 Octobrie.

Staulele, vezi Florile.

Stefan arhidiacon, vezi Aducerea moaștelor 2 August.

Stefan arhidiacon și apostol 27 Dec.

Stefan cel nou. vezi Irinarh 28 Nov.

Stefan, vezi Ilarion, 28 Martie.

Stilian, vezi Alipie 26 Noiembrie.

Stratonie, vezi Ermil 13 Ianuarie.

Ș.

Șapte Macavei 1 August.

- tineri din Efes 4 August.

- zeci și doi apostoli 4 Ian.

T.

Tadeu apostolul și Vassa mart. 21 Aug.

Tăerea cinstului Cap a lui s. Ioan Botezătorul, vezi Ioan Botez. 29 Aug.

Tăerea împrejur, vezi Anul nou 1 Ian.

Talaleu martirul 20 Maiu.

Tarah, vezi Andronic, 12 Octombrie.

Tarasie arhiepiscopul Const. 25 Febr.

Tajiana martira, 12 Ianuarie.

Tecla întâia martiră 24 Septembrie.

Temelia Lunei după Calendarul ortodox.

e Epacta Calendarului Iulian.

Teoctist, vezi Antim 3 Septembrie.

Teoctist și Soborul celor 70 apost. 4 Ian.

Teodor Sântitul martir 16 Maiu.

Teodor și Ianuarie martiri 21 April.

Teodor Sicheotul, episc. Anastasiopolei

22 April.

Teodor Stratilatul mare martir 8 Febr.

Teodor Stratilatul, vezi Aduc. moaștelor

8 Iunie.

Teodor Tiron mare martir 17 Februarie

Teodor Trihina (Trihina) prea cuv. 21 Apr.

Teodor prea cuvioasa 11 Septemb.

Teodosia prea cuv. martira și Visarion

29 Maiu.

Teodosie cel mare, încep. obștei 11 Ian.

Teodot episcopul Anchirei mart. 7 Iun.

Teodot episcopul Chirinei mart. 2 Martie.

Teodot martirul 18 Maiu.

Teodota, vezi Calinic 29 Iulie.

Teodul, vezi Agatopod 5 Aprilie.

Teofan, vezi Filip 11 Octombrie.

Teofan mărturisitorul 12 Martie.

Teofania, vezi Botezul 6 Ian.

Teofil, vezi Foca 23 Iul.

Teofilact mărturisitorul 8 Mart.

Teona și Teopemt martiri 5 Ian.

Teopemt, vezi Teona 5 Ian.

Teropont martirul 27 Maiu.

Terentie, vezi Pompei 10 Apr.

Terentie, vezi Neomila 28 Oct.

Tihon episc. Anat. făcăt. de min. 16 Iun.

Timon, vezi Nicanor 28 Iulie.

Timoteiu, vezi Alexandru 10 Iunie.

Timoteiu, vezi Anastasie 22 Ian.

Timotei, vezi Eustatie 21 Febr.

Timoteiu, vezi Macra 3 Maiu.

Tinerii șeapte din Efes. 4 August.

Tirs, vezi Apolonie, 14 Decembrie.

Tit apostol și Reîntoarcerea moaștelor

ale s. Vartolomei, 25 August.

Tit Romanul făcător de minuni, 2 Apr.

Toaderii cad totdeauna Sâmbătă în săptămâna întâia din părăsini.

Toamna anotimp, începe dela 10 Sept.

și durează până la 9 Decembrie adică

89 zile.

Todorusele — Todorusaliile cad totdeauna Mercuri la 24 zile înainte de Rusaliu, sau 24 zile după Paști.
Toma, vezi Dcachie, 7 Iulie.
Toma, apostolul, 6 Octombrie.
Toma, vezi Iosif, 4 Aprilie.
Trei Ierarhi: Marele Vasilie, Grigorie Teologul și Ioan Chrisostomul (gură de aur), 30 Ianuarie.

Trifilie, vezi Aquilina, 13 Iunie.
Trifon martirul, 1 Februarie.
Triodul e a zecea Duminică înaintea Paștilor, începe în Ianuarie ori în Februarie în Duminică Vameșului și a Fariseului și durează până în Duminică Paștilor.
Treizeci și trei de martiri dela Melitina, 7 Novempru.
Trofim, vezi Aristarh, 15 Aprilie.
Trofim, vezi Foca, 23 Iulie.
Trofim, vezi Dorimedont, 19 Sept.

V.

Vach, vezi Sergie, 7 Octombrie.
Var, vezi Ioil, 19 Octombrie.
Vara anutimp durează 93 zile, dela 9 Iunie până la 10 Sept.
Varlaam, vezi Avdie, 19 Novempru.
Varnava și Vartolomei apost. 11 Iun.
Vartolomei, vezi Tit, 25 August.
Vartolomei, vezi Varnava, 11 Iun.
Varvara mare martiră, 4 Dec.
Vasileu, vezi Capiton, 7 Martie.
Vasilie arhiep. Cesariei și Capadochiei 1 Ianuarie.
Vasilie, vezi Basileu, 26 Aprilie.
" " Tri Ierarhi, 30 Ian.
" " mărturisitorul, 28 Febr.
" " mărturisitorul și episcopul Parisului, 12 Apr.
Vasilie preotul martir, 22 Mart.
Vasilise, vezi Basilisc, 3 Mart.
Vasilisc martirul, 22 Maiu.
Vassa, vezi Tadeiu, 21 Aug.
Vavila, vezi Moisie, 4 Sept.
Veacul, vezi Seculul.
Veșmântul Născ. de Dumn., 2 Iul.
Vichentie, vezi Mina, 11 Nov.
Victor, vezi Mina, 11 Nov.
Vineri a cincia zi după Dum.
Vinerea mare — Vinerea neagră — din săptămâna patimilor.
Vinerea mare, vezi Parascheva, 14 Oct.
Vinerea tinăra după luna nouă.

Visarion, vezi Ilarion, 6 Iun.
Visarion, vezi Nichita, 15 Sept.
Visarion, vezi Teodosia, 29 Maiu.
Vlasie vezi Blasiu 11 Febr.
Vovedenia, vezi Întrarea în bis. 21 Nov.
Vucol episcopul Smirnei, 6 Febr.

X.

Xenia Romana, 24 Ian.
Xenofont cu cea sa, 26 Ian.

Z.

Zaharie cuviosul, 24 Mart.
Zaharie profetul, 5 Sept.
Zămislirea s. Ane, vezi Ioachim și Ana 9 Dec.
Zămlislirea s. Ioan Botez. 23 Sept.
Zăpostitul, vezi lăsatul de carne.
Zece martiri din Crit, 23 Dec.
Zinovie și Zenovia sora sa martiri, 30 Oct.
Ziua are oare 24 și începe dela miezul nopții și durează până mâinezi la miezul nopții
Ziua dela răsăritul până la apusul soarelui are în 8 Dec. oare 8 și 16 minute și e cea mai scurtă în an, iar 8 Iunie are oare 15 și 30 min. și e cea mai lungă. La 8 Mart. și la 9 Dec. e ziua și noaptea asemenea
Ziua cea luminată e ziua Paștilor.
Ziua Crucii de iarnă, 5 Ian.
Ziua Crucii de vară — Înălțarea s. Cruci, 14 Sept.
Ziua ursului, 2 Febr.
Zilele babelor, vezi Babele 1—9 Mart.
Zodiile sunt grupe de stele, care se află în o depărtare mare în jurul soarelui și fac brăul cerului. Zodii sunt 12 și în toată luna întră soarele într'un semn acestor zodii, așa întră în Ianuarie în semnul Udatorului, în Febr. în al eștilor, în Mart. în al Berbecului, în Apr. în al Taurului, în Maiu în al Gemenilor, în Iun. în al Racului, în Iulie în al Leului, în Aug. în al Fecioarei, în Sept. în al Cumpenii, în Oct. în al Scorpiei, în Nov. în al Dăgetătorului și în Dec. în semnul Căpriorului.
Zoe, vezi Sevastian, 18 Dec.
Zotie, vezi Anisie, 30 Dec.

Oradea-mare Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 8 Septembrie și 8 Decembrie. Oravița, în toată Sâmbăta târg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprile și 8 Septembrie.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembrie.

Pecica-magiară, Sâmbătă, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembrie.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombrie, dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecile ce premerg acestor zile.

Panciova, Joi în 22 Aprile, în 9 Iuliu, în 18 Septembrie, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, duréză patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombrie.

Periamroș, 24 Aprilie, 15 Iunie și 24 Septembrie.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1 August și 14 Octobrie.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembrie.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v.

Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni sau Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembrie ziua s. Mihail la apuseni, dacă aceasta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni sau Marți, atunci târgul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Aprile, 15 Iunie, 13—14 Septembrie, 15 Novembre; dacă însă pe aceste zile cade vr'o sărbătoare împărătească romano-catolică, sau greco-orientală, atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembrie; dacă aceste zile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premergătoare.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Sighlinia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec. Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov.

Sigetul Marmației, (după cal. v.) întâia Luni și Marți din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți în săpt. sânt. Ilie, dacă însa St. Ilie cade Duminecă atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombrie n., dacă 13 Octombrie cade pe Duminecă, atunci aceleași zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg de vite, celalalt durează întreaga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem.
Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.; 13 Maiu și 13 Sept.

Timișoara, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu —2 Iunie; 14—18 August; 25—29 Septembrie; 18—22 Decembrie. Târgul durează 5 zile. Joi târg de vite cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri și Sâmbătă târg de cai. Târgul pentru ceilalți articlii (poame, lemne, instrumente agricole, articlii de negoț și industrie) se ține în toate 5 zilele. Târg de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de porci, cai și vite cornute.

Teregova, 19 Ianuarius, Vineri după Pascile rom. cat., 6 Iuliu, și Vineri înainte de s. Dimitrie.

Tinca, Luni în a patra săpt. din lunile Martie, Iunie, Sept. și Decembrie.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octombrie c. v.
Varadia, 22 Aprilie, 2 Septembrie,

Vârșeț, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Duminecă înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după Sân-Mihaiu, după cal. nou.

Voitec, 1 Maiu, 1 Septembrie.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca întâia din postul mare, Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecele înainte de st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile târg de vite.

Zerindul-mare, 14 Ianuarius și 1 Sept.; în cas de sărbătoare târgul se ține în ziua următoare.

Zorlențu-mare, (după c. vechiu) Dumineca Floriilor, 11 Iuliu și 24 Octombre, câte trei zile.
Zsombolia, 19 Martie, 29 Iunie, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Consemnarea târgurilor din Ardeal.

Abrud, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Lunia în săpt. primă din Maiu, Lunia înainte de Sf. Mihail și Lunia înainte de Crăciun.

Aiud, c. n. 25 Ianuarie, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.

Alamor. 5 Martie, 4 Septemb., c. n., câte o zi înainte târg de vite.

Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iuliu și 17 Sept. c. n.

Baia de Criș, 2 Ian 8 Iuliu, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.

Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Paștile apusene. 26 Iuliu, 30 Sept., 17 Dec.

Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeiu târg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.

Blaj, Sâmbăta Floriilor, 21 Iuliu, 6 Dec.

Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.

Câmpeni, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iuliu 28 Aug. și 5 Nov. c. n.

Cetatea de baltă, Lunia după bobotează, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Lunia înainte de Paști, 21 Aug. Lunia înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare târg de vite.

Cic-Sân-Georgiu, Lunia înainte de Paști și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sărbătoare, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare târg de vite.

Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsării de post, sau Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.

Cincu-mare, 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Lunia, Marța și Mercurea după 20 Sept.

Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.

Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov.
în trei zile premergătoare târg de vite.

Cluj-Manastur, 5 Maiu.

Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, iară în Vine.
rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul-
iară în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct.,
iară în 7, 8 și 9 târg de vite.

Dej, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1
Iunie, 13 Decem. și înainte de Sf. Stefan, și anume,
Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.

Deva, 14 Ianuarie, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în
cele 3 zile precedente târg de vite.

Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile
noastre, 7 Sept., 25 Oct.

Făgăraș, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul
ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.

Felviș, Luni „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.

Gherla, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Maiu, 23,
24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombrie.

Grădisce, a doua Sâmbătă după Paștile noastre 20 Oct. n.

Halmagiu, 12 Aprile și 16 Octombrie.

Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna
primă a postului mare, înainte de săptămâna Flo-
riilor, Sâmbătă în sept. Sân-Petrului, Sâmbătă în
sept. nașterii Precestei și Sâmbătă în săptămâna în
care cade 4 Decembrie.

Hațeg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14
Feb. târg de vite, și în 21—26 asemenea.

Hunedoara, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț.
Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.

Ibașfalau, cal. n. 27 Ianuarie, ziua după Bunavestire
rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu,
21 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rosaliile
noastre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., toate după c. nou.

Lapușul-românesc, Sâmbetele dintâiu din Februarie, Apr.,
Iunie, August și Octombrie după cal. nou, și Sâmbătă
după 1. Dec. nou, târg de vite.

Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu, și
5—6 Iuliu, 25—26 Sept.

Mediaș, cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi în-
ainte de 29 Sept. 30 Novembre.

Mercurea, 24 Faur, 27 Iuniu și 11 Novembre; în două
zile premergătoare târg de vite.

Merghideal, 25—27 August n.

Micasasa, 28 Ianuarius, 20 Maiu, 13 Octombree.

Mureș-Oșorheiu, 17 Ianuarius, Joi înaintea Floriilor catolice,
Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou;
în trei zile precedente târg de vite.

Năsăud, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., târg de vite cu 2
zile înainte.

Nochrih, 3 Februarie nou; ziua după înălțarea Domnului,
Luni după 16 Octombree c. nou.

Odorheiu, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare;
Luni și Marți după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22
Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă
a târgului de vite, sau a celui alt târg cade pe sâr-
bătoare, atunci târgul să începe în ziua următoare;
(datele după cal. nou).

Orăștia, cal. n. 14 Martie, 4 Iuniu, 4 Octombree, 6 Nov.;
în trei zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarius, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou;
câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu
15 Aprile nou în trei zile târg de oi, iară începând
cu 10 Dec. nou în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martiu, 26 Iuliu, 15 Oct. și 17 Dec. nou;
câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 14 Aprile nou, târgul de vite începe
cu 2 zile înainte; 30 Oct. nou târgul de vite cu
3 zile înainte.

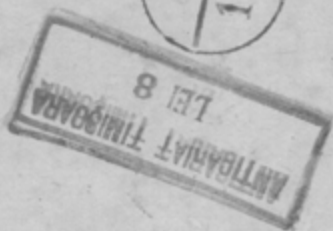
Racoșul de Jos, 24 Aprile. 24 Iuniu și 21 Sept. o ziua
mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10
August, 15—23 Octombree; tot cal. nou.

Reșinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou.

Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septembree, cal. nou, câte
trei zile înainte târg de vite.

- Saşciori**, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.
Sebeşul-şăsesc, 29 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 August, c. n.
 câte trei zile precedente târg de vite.
- Şeica-mare**, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.
Şeica-mică, 12 Iunie, 11 Novembre, cal. nou.
- Sepsi-Sân-Giorgiu**, Mercuri şi Joi după s. George, Mercuri
 şi Joi după 12 Iunie şi Mercuri şi Joi după 8 Oct.
 nou; Marţi înainte de târgul din Iunie e târg de cai.
- Sereda**, (Mureşului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August,
 7—10 Dec.
- Sibiiu**, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte
 de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari
 câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe
 sărbătoare sau Duminică, atunci târgul să țină în ziua
 următoare.
- Sighişoara**, 16 Martie, 24 Iunie, 4 Nov. nou; ziua pre-
 cedentă târg de vite.
- Somcuta-mare**, Miercuri şi Joi după Duminică Oculi,
 apoi Mercuri înainte de Joia verde şi în Joia verde,
 Mercuri şi Joi înainte de 20 Aug. şi de 11 Nov.
 nou, ziua prima târg de vite.
- Somărtin**, 14, 15 şi 17 Aprilie; 3, 4 şi 6 Nov. nou.
- Şimleul-Silvaniei**, 20 Martie, 26 Iunie, 25 Septembre şi 18
 Dec. nou totdeauna Joia şi Vinerea în săpt. în care cad
 acele zile.
- Teuş**, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3
 zile precedente târg de vite.
- Turda**, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24
 Apr., 24 Iunie, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile
 înainte târg de vite.
- Vaidahaza**, 21 Martiu, 20 Septembre nou.
- Zam**, 28 Ianuarie nou, Mercuri în 4-a săpt. a păresimilor
 noastre, 2 Iunie, 20 Iuliu, 14 şi 26 Sept., 12 Dec. nou.
- Zerneşti**, 31 Maiu, 20 Novembre.
- Zalău**, Vinerea şi Sâmbăta în săpt. cea dintâiu a lunilor.
 Martie, Iunie, Septembre şi Decembre nou.
- Zlatna**, 1—3 Martie, 16—18 Iunie, 30—31 Aug., 1 Sep.
 c. nou; trei zile precedente târg de vite.

1911

8/9